

ماهانامه مسجد / ماهنامه فرهنگی آموزشی و ترویجی / دفتر مطالعات و پژوهش های مرکز رسیدگی به امور مساجد / شماره ۱۷۱ / فروردین ماه ۱۳۹۳

صاحب امتیاز: مرکز رسیدگی به امور مساجد • مدیر مسئول: حمید مشهدی آقایی • مدیر تحریریه: حسن علی آبادی / دبیران: **سرویس** • سرویس منبر: یاسر شریعتی • سرویس رواق: سعید علی آقایی • سرویس معرجه: علی بانمشی • سرویس شبستان: مهدی اخلاقی • کارشناسان تحریریه: حجت الاسلام دکتر مروجی طلایی، دکتر محمدصادق احمدی، حجت الاسلام مهدی منتظری، دانیال نعمی • گروه مؤلفین: حجج الاسلام و حدیث پور شیخ جعفر تبریزی، دکتر خسرو پناه، سعید محمد مهدی هاشمی، احمد موحدی، علی طالبی، مهدی اکبری، علی اصغر علی دوست، فاطمه مهدیه، محسن گلپایگانی، رضا کاظمی راد، عزیزه کریمی، سید مرتضی موسوی، نقیسه روشن، محمدرضا فراتی، نعیمه موحدی، الهام صباحی، حسین مهدوی، حمیدرضا دبیری، علیرضا بشیری، سعید روح الله دعائی، فاطمه زمانی • طراحی و گرافیک: کارگاه طراحی و گرافیک کمان • عکس: عبدالحسین بدرلو / اینفوگرافی: حسین علی آبادی • ویراستار: محمدباقر حقانی فضل • شمارگان: ۳۰۰۰

منبر

بیان احکام شرعی اولین رسالت ائمه اطهار بود / ۴ • نمونه فیش / ۶
 مرحوم آیت الله تبریزی احیاگر شمانه فاطمی / ۱۲ • آتش بر آشیانه مرغی / ۱۴ • طراز طهارت برای مسجد و مسجدی / ۱۶
 شهید صدر فقیه نوآور / ۱۷ • کتابخانه مسجد / ۱۹ • عزیز خدا / ۲۰
 بزرگترین مشکل و راحت ترین راه حل / ۲۲

رواق

آیا میدانید؟ / ۲۴ • مصاحبه / ۲۵ • مردن تن در ریاضت... / ۲۸
 دروغی به نام انزوی های کیهانی / ۲۹ • راه حلی به نام انزوا / ۳۰
 اباحه گری و پولورالیسم دینی / ۳۲ • توطئه کاهش ادیان / ۳۳
 سبکی متفاوت در اعلام موجودیت / ۳۴ • تأثیر جنبش های نوپدید دینی... / ۳۵ • کتابخانه مسجد / ۳۶

محراب

ستارگان جاوید «گزارشی از یک همایش» / ۲۸ • حضور آری یانه؟ / ۴۲
 بازار مسجدی یا مسجدبازاری؟ / ۴۲ • پرورش معنوی / ۴۳ • فضیلت فراموش شده / ۴۶ • حجره های عبودیت / ۴۶ • تخریب مسجد به قیمت... / ۴۷ • چرتکه ات را فراموش نکن / ۴۸ • کاسب کارانه دنیا را بدهکار خود کنید / ۵۰ • کتابخانه مسجد / ۵۱

شبستان

حوزه های علمیه محور تمدن اسلامی / ۵۴ • مقدمه ای بر جریان شناسی... / ۵۶ • مقبولیت نود و هشت درصدی / ۵۶ • در جستجوی راه / ۵۸ • قربان برم خدایار... / ۶۰ • ابتدا و انتهای یک خط / ۶۱ • تأثیر هنر در ارتقا... / ۶۲ • ورود ممنوع حتی شما... / ۶۳ • بهداشت و سلامتی حق مسلم... / ۶۵ • اثر انگشت / ۶۶ • حسود کو چولو / ۶۷ • شاعری به نام خاضع / ۶۸ • نقدی بر اخراجی ها / ۷۰ • کتابخانه مسجد / ۷۲

♦ در ویرایش و کوتاه کردن مطالب آزاد است
 ♦ آثار مندرج در نشریه بیانگر نظرات نویسندگان است نقل و اقتباس از مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است
 ♦ مطالب خود را ترجیحاً تا پست شده به رایانامه ای نشریه ارسال کنید
 ♦ مطالب ارسال شده به تحریریه... بازگردانده نمی شود
 ♦ با تشکر از تمام عزیزانی که ما را در تهیه... یاری رساندند

آدرس: قم، بلوار شهید صدوقی، ۲۰ متری حضرت ابوالفضل (ع)، پلاک ۱۰۳
 دفتر مطالعات و پژوهش های مرکز رسیدگی به امور مساجد
 • تلفن: ۰۲۵۳۹۲۲۸۲۵ - ۰۲۵۳۹۲۲۸۳۷ • نامبر: ۰۲۵۳۹۲۲۸۳۷ • سامانه پیام کوتاه: ۰۱۵۴۲-۳۰۰۰
 • نشانی اینترنتی: http://www.masjed.ir • پست الکترونیک: n.masjed@chmail.ir

کارگاه اقتصاد دینی

«ای احمد اعبادت ده قسمت است که نه قسمت آن طلب روزی حلال است، پس اگر خوراک و نوشیدنیات پاک و حلال باشد در پناه و حمایت من هستی»^۱. در بین مسئولیت‌های انسانی، مسئله در آمد مشروع و حلال گاه بیشتر از خود در آمد مورد دغدغه بوده است؛ از درآمدهای تجار و کسبه عادی گرفته تا معاملات کلان اقتصادی حاکمیت که سود و زیان آن به نفع و ضرر کل جامعه مربوط می‌شود.

این موضوع مهم اندیشمندان جامع‌را بر آن داشت که مبتنی بر همین نکته، ادوار زندگی بشر را تقسیم‌بندی نمایند. در همین اساس نیز مکاتب مختلفی که سرمایه‌ها و گردش پول محور اصلی آنهاست شکل یافتند؛ از جمله مکتب مارکسیسم، نظام سرمایه‌داری و... اما در میان این آراء مشتت که درباره کسب در آمد مشروع و زندگی مرفه وجود دارد تنها گاهی که می‌توان مدعی شد متعادل‌ترین روش را بر گرفته، روش و اسلوب اقتصاد دینی است. از آنجا که قرآن کریم هدف ارسال انبیاء و انزال کتب آسمانی را اقامه قسط می‌داند، لذا به ضرر قاطع می‌توان گفت که تمامی انبیاء الهی در موضوع کسب در آمد حلال و ترک حرام آن برنامه ویژه‌ای ارائه نموده‌اند که از جمله صنادیق آنها شعیب نبی علیه السلام است.

بر این اساس نص آیات و روایات روش کسب حلال و در آمد مشروع را زمینه‌ساز اصلی زندگی پاک و طاهر می‌داند. سلامت و امنیت روحی و جسمی بشر در داشتن اموالی است که منبع کسب آن حلال باشد و حق کسی در آن ضایع نشده باشد.

قرآن از یک سو با نبی از اکل مال به باطل، مال تبیه، معامله ربوی و... که بختی کوچکی از توصیه‌های سلسلی آن است، به موضوع در آمد مشروع و حلال اشاره داشته و از سوی دیگر با توصیه‌ایابی به دادن ائفال، زکات و خمس اجازه انباشت ثروت‌های فوق‌العاده را از جامعه می‌گیرد که موجب تعادل مالی جامعه انسانی می‌شود.

این توصیه‌های سلسلی و ایجابی نقش مسجد را در فرایند فرهنگ‌سازی اقتصاد جامعه دینی روشن می‌نماید. اگر مسجد را در محلی برای عبادات تعدی ندانیم، می‌تواند چهار راه اصلی کنترل روابط اقتصادی جامعه دینی و ایمانی باشد؛ چنان که سنت ساخت مسجد در وسط بازار که بیشترین محل رفت و آمد است، از قدیم الایام در تمامی جوامع اسلامی رواج داشته است؛ زیرا این مسجد است که پایگاه اصلی ترویج و تعلیم روش مشروع و حلال درآمزی و ثروت‌اندوزی است.

در برخی از محل‌های قدیمی تهران و اصفهان مسجد و حوزه علمیه در قلب پهنه اقتصاد شهری بازار حضور دارد. هشتاد و نه سال پیش مسجد و نیز طلاب در کنار بازاربان یک دیواره دو طرفه بود که هم باعث ترویج فرهنگ درآمزی حلال و مشروع می‌شد و هم طلاب را با آخرین موعظات و ابتلائات روزمره زندگی مردم با خبر می‌ساخت. این رابطه دوسویه مسجد و بازار در طول تاریخ باعث خیرات و برکت فراوانی کرده است که از جمله آنها انقلاب شکوهمند اسلامی است.

موضوع اقتصاد مقاومتی نیز که از جمله مطالبات اخیر مقام معظم رهبری (مدظله) از دولت و ملت ایران اسلامی است نیاز به ترویج، تبیین و اطلاع‌رسانی گسترده‌ای دارد که برای آن پایگاهی قدرتمندتر و سازنده‌تر از مسجد نمی‌توان یافت.

پی‌نوشت:

۱. ابوالحسن علی‌بن‌الحسن علیه‌السلام در تفسیر نهج‌البحرین، فصل پنجم، مکتب و شریک‌فانی، بی‌کلیف و زاری، شهر: میزبان، حکومه، عنوان: صحاح‌مجلس، جلد نهم، شماره ۱۰۴۴، بی‌حیات‌المرحوم.

رساله توضیح المسائل، تا آخرین نخص

مبلی‌ی رامی شناسم که یک رساله توضیح المسائل قدیمی از حضرت امام کبری را همیشه همراه دارد. انکار بدون آن تبلیغ تبلیغ نمی‌شود. پرسیدم چرا این رساله رنگ و رو گرفته راست می‌گیری؟ چاب‌های بیشتر ش هم هست. گفته‌اند: این فرق می‌کند این یادگار رفیق شهیدم است که تا آخرین لحظه همراهش بود. این مبلغ، مقید است هر جاسختری نمی‌کند، کوتاه‌ها بلند، رساله را از جیش بیرون می‌آورد و چند مسأله می‌خواند. می‌گوید مردم خیلی از مسأله‌ها کوئی استقبال می‌کنند.

پیشینه مسأله‌ها کوئی را شاید بتوان به قدمت پیامبران صاحب شریعت بازگرداند. اگر بگوییم مهم‌ترین رسالت پیامبران و امامان علیهم‌السلام بیان احکام شرعی است، سخن به کوفه نگفته‌ایم. پیش از بیان مسائل اعتقادی و اخلاقی، اولین رسالت می‌بماند دین نیز به تاسی از رهبران، مسأله‌ها کوئی است. سنتی که از زرها و ها و محدثین مسلم‌ها به یادگار مانده. همان‌ها که در کوفه به فراز منبر می‌رفتند و احکام می‌گفتند. مسأله‌ها کوئی یک فن است و باید با هنر مندرسه بیان شود. این مهارت که چه احکامی را به چه کسانی، در چه زمانی و چگونه بگوییم نیازمند فراگیری است و مادر این شماره باب این موضوع را گوشه‌دهایم.

شاید آن شهید که تا لحظه شهادت، رساله توضیح المسائل را همراه داشت، می‌خواست بگوید تا آخرین لحظه از فراگیری و وظایف دینی خود نباید غفلت کرد.

منبر مهارت

حجت الاسلام والمسلمین حبیبپور

بیان احکام شرعی اولین رسالت استه اطهار بود

به کوشش سید محمد مهی هاشمی
آشاره:

مسئله گویي از آن گام مهم تبليغ است که رکني که راه روستبيندگي را به بينندگان خدا مي آموزد. مسجد که خانه بيندگي خدا و عبادت است با يستي در هله نخست مکان يادگيري احکام و زمزم نماز گزاران باشد. اما چون گويي بيان احکام شرعی بر حسب مخاطبان و اينکه چه موضوعاتی اولويت بيشتري دارند و نه آنکه مسئله گويي ديگر، سوالاتي است که ما زيکي از کار شغلي خبير احکام و استبد سطح خود را مي خوزه علميه قم، جناب حجت الاسلام والمسلمين حسين وحيد پور بر سيد مي وى سال ۱۳۳۸ در شهر تهران به دنيا آمد. وارد حوزه علميه شد و از محضر اساتيد بزرگوار حوزه از جمله مير حاتم الله العظمي حاج شيخ جواد تيريزي کسب قبضي کرد. حجت الاسلام والمسلمين وحيد پور عضو ستاد تر و يع احکام است و در بر نامه هاي زلال احکام و اتاق فکر احکام و فقه را ديومعارف همکاري دارد.

سابقه مسئله گويي و احکام به کجا پرمي گردد؟ اين کار، کار جديدي است بازي گذشته بين علماء و مهتدين سابقه داشته است؟ چه کسانيه مسئله گويي و احکام اهميت مني دادند و چه کسانيه در مسئله احکام گويي بر جسته بودند؟

بحث احکام گويي زيربنائي بسيار مستحکمي يا تمعيري پشتوانه بسيار مهيمي دارد احکام بخشي از معارف سه کانه دين است که دو بخش ديگر آن اعتقادات و اخلاق است. هر مسلماني از آغاز تا پايان زندگي روز و زمانه با رفتارهاي منتهکفي خود حوزه هستي کسب گويي مواجه است و طبيعتي است که براي همه اين رفتارها بايد نظر شريعت را بدياند. خصوصيت دوم اين است که موضوعات احکام بسيار گسترده تر از اخلاق و اعتقادات است. اعتقادات و اخلاق موضوعات خاص خودشان را دارند که کمتر مي شود به ميتوشد. اما در حوزه احکام يا گستردي که موضوعات مواجه هستند، روزي نيست که ما دهدها موضوع جديد و پوره پوري مان نداشت؛ چون به تناسب ييشرف علم موضوعات بيشتري خواهند شد.

به همين جهت يک روحاني که مسئوليت پاسخ گويي نيازهاي ديني مردم را دارد در قول اول با سوالات احکاميه مردم مواجه

مي شود. در آمريکي ها نسبت سوالات مردم به سمار سوالات اعتقادي يا اخلاقي شان قابل مقايسه نيست. سابقه مسئله گويي برمي گردد به زمان امه عليه السلام. در جامع رواي ما اغلب سوالاتي که از امه عليه السلام سوالات احکاميه بوده است؛ مسئله گويي اصلي در حقيقت امام معصوم بوده است. سوالات ماوريت اوله بيان حلال و حرام مردم است. مسئله گويي يعني بيان حلال و حرام خداي متعال. اين سابقه برمي گردد به صدر اسلام و زمان خود رسول الله و زمان خود امه عليه السلام.

لطفاً به برخي از روش هاي بيان احکام شرعي اشاره بفرماييد.

يک روش مسئله گويي اين است که ابتدا به سؤاکن خودمان برويم در جمع احکام بگويم. سؤاکن خودمان پاسخ سوالات احکاميه است که الهه مردم مثل راجاننده بدانين مسئوليت به علمائي خود خوشنوازه محمدين مسلم و منتقل سده است. ابتدا در کوفه کريمي احکام گويي داشتند مثل الان نبوده که اگر فرد منري خيلي احسايي تکليف بود دقيقه هم احکام بگويد. اما سمار استبنا آنها احکام بوده است.

در زمان غيبت حضرت ولي عصر ارواحنا قاهه در زمان گران از علمائي ما همين طور بودند؛ يعني در خانه شان باز بوده است براي پاسخ گويي به مسائل شرعي مردم. يکي از روش هاي پاسخ گويي پاسخ به استفتائات مردم بود. و مسائل احکاميه بود. ديگر از روش ها تاليف احکاميه به استفتائات مختلف بوده است. علماء جزو مسئوليت هاي اصلي خودشان به حساب مي اورند.

ما مي خواهيم بر گرديم به همان سه دسته؛ يعني ما مي خواهيم براي مردم بايد اعتقادات، مسائل اخلاقي و مسائل اجتماعي هم بگويم؛ اما احکاميه هم مهم است. اين است که مردم را آشنا کنيم به حلال و حرام شان. هدف ما اين است که ما بر گرديم به همان ويه سلف صالح که علمائي ما بودند. در حقيقت بر گرديم به روش ويه امه طاهرين عليه السلام اجمين که اهميت مي دادند به بيان احکام البته با نتيجه اي از روش ها را تغيير بدهيم.

چه روش هايي را براي مسئله گويي امه محترم جماعات بيشتري فرماييد؟ روش هاي بيان احکام متفاوت است و هر روشي راه جويي جواب مني دهنده هر روشي مناسب

مکان و زمان و مخاطبان خاصي است. نکته ديگر اينکه مسجد يانگاه بيان احکام است و فقط جاي پرگرازي نماز جماعت نيست. نماز جماعت بايد از نماز باشد براي اهداف بلندتر. يکي از هدف هاي مهم اين است که مردم با وظايف خودشان آشنا بشوند پس اينکه امام جماعت اهميتي به احکام ندهند بسيار نديست. درباره روش ها تجربي است و هر امام جماعتي با تجربه خود يک روش جديدي را بلغي مي کند. آنچه ما در طول سالان تجربه کرده ايم و در سطح وسيمي عملي شده است ماز جمله در حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه عليها السلام اين بوده است که بين نماز ظهر و عصر و با بين نماز مغرب و عشاء دو دقيقه احکام مي گويم. باز خود اين روش بسيار مناسب بوده است. در اين روش بايد چند چيز را مدنظر داشته باشيم. بين نماز بايد مردم را که آمدند سر به فقيت نماز جماعت برسند. معطل و دلزد جزاي زره محمدين مسلم و منتقل سده است. ابتدا در کوفه کريمي احکام گويي داشتند مثل الان نبوده که اگر فرد منري خيلي احسايي تکليف بود دقيقه هم احکام بگويد. اما سمار استبنا آنها احکام بوده است.

چه موضوعاتي اولويت دارند؟
گر چه بايد از موضوعات عبادي غافل بود ولي بايد توجه داشت که موضوعات عبادي فراوان و معاملات با مسائل خانواده کمتر براي مردم گفته شده است. اکنون در جامعه خودمان به وفور به سقا چند جنين ميلا هستيم. موارد روايت زن و مرد و روايت دختر و پسر و ماجور و وسائل ارتباطي مثل اينترنت و موبيل و... بسيار مهم است. احکاميه موضوع خيالي هم است. رواي گويي احکاميه يعني از اصطلاح فقهي علمي اي که در مردم متوجه نمي شوند. پرهيز بکنند عيات اختلاف قفاوا هم جهات گاهي بيان قفاواي اخلاقي به جاي اينکه مشکلي را حل بکنند. مردم را از قفاواي کسب کنند. ما در ستاد احکاميه جزواي درباره تفاوت احکام منتشر کرده ايم که مناسب جماعات است.

حکمي که مورد اختلاف مراجع است را چگونه بايد طرح کرد؟
ما اين کار را تقريباً اخدي آسان کرديم. اولاً مردم بايد تصور کنند که ما در اختلاف قفاواي فراوان داريم. مسائل اخلاقي دو دسته است که بعضي هائيشان مهم هستند. مثلاً در بحث صنيع هديه که ما در مسئله دو بحث داريم. سيمي نظر مشهور را بگويم؛ مشهور يعني آنکه اگر زني آن نيکه کرده اند.

روش هاي جذاب سازي بيان احکام شرعي چگونه است؟

جذابيت بيان احکام به عوامل مختلف بستگي دارد. بين دو نماز نمي توان از وسايلي مانند تخته استفاده کرد؛ زيرا دو دقيقه بيشتري وقت نيست؛ اما هر چه قري از وسايلي مانند ياديو پويست اخلي خوب است. اگر نشود از آن ابزار استفاده شود، چاره اي نيست جز اينکه جذابيت در کلام، سخن رسا، روان، شفاف و مخاطب فهم باشد.

چه راهکاري هاي بسيار علاقه مند کردن مردم به دانستن احکام شرعي پيشهاد مي کنيد؟ چه کار بکنيم تا مردم سوالات خصوصي شان را بتوانند با امه جماعات در ميان گذارند و اعتماد کنند؟

راهکاري هاي مختلف دارد که همزمان بايد پيگري شود. يکي اين است که مردم را با جاينگاه ويژه احکام آشنا کنيم. مردم اهميت احکام را در کنگنه دنياشني نمي وند. اما در اينکه منبر، مسجد و مدرسه مردم را با جاينگاه اهميت آن آشنا کنند. اگر اين اتفاق بيفتد مردم خودبه خود احساس تنگسي مي کنند. همزمان با اين عامل، عامل رفتاري ما مخصوصاً امه جماعات بسيار مهم است. امه جماعات ما چقدر در دسترس مردم هستند؟ امام جماعتي که آخر اتان مي آيد و مي رود در محراب و وقتي سلام نماز را مي دهد از اين مسجد خارج مي شود طيعتاً فرقي نيست و منتظر سؤا گويي احکاميه است. کتند امام جماعتي که قبل از اتان بيايد و به مردم اعلام کند که من مي آيم و مي ششميم. راهي با شخصگويي به سوالات نماز و اختيار شما هستيم. موفق است. مردم ما کاملاً شخصي مي دهند که امام جماعتي از اين سوالات را بنارد. اگر تشخيص دادند که اين امام جماعت علميت عوامل ديگر اين است که امام جماعت چه راه جذاب و ميتوشد بيايد. اميدواريم که امه جماعات با جاينگاه ويژه اي که دارند مردم را به اين مسئله مهديت کنند. ما نيز تا اخدي که امکانات ما در ستاد و ويغ احساي احکام در حوزه علميه قم در خدمت اتان امه جماعات هستيم.

اين مسؤليت به علمائي مقلان چنان بر زياره محمد بن مسلم ايمانده شده است. اين تعداد کور کور کوري احکام گويي داشته اند. مقلان آن نبوده که اگر در منبري ي خيبي احساس تکليف کند و ساقه امه استبد احکام بدهد است.

مادر جهان آفرینش

سید محمد مهدی هاشمی (طلبه سطح عالی حوزه علمیه)

ایجاد انگیزه

طلحة بن طلحة یکی از مسلمانان مدینه، بیمار شده بود. رسول اکرم ﷺ از او عیادت کرد و فرمود ای طلحه جالت چگونه است؟ طلحه گفت ای رسول خدا! مرگ است! مرگ است! رسول اکرم فرمود: در این حال چه می بینی؟ طلحه گفت: فرشته ای خشن و وحشتناک می بینم که به من می گوید ای طلحه به سوی آتش بیا. پیامبر اکرم ﷺ متوجه مادر طلحه شد و فرمود: فرزندت چگونه مرگ می یوزد؟ مادر پاسخ داد: بسیار ترش رو و غضبناک بود. رسول خدا فرمود: فرزندت را دریا، دور کت نماز بخوان و سپس برای فرزندت طلب آمرزش کن. مادر طلحه بلند شد و پس از دور کت نماز برایش طلب مغفرت کرد و او را گفت: در همین هنگام پیامبر اکرم فرمود: طلحه چه می بینی؟ پاسخ داد: آن فرشته خشمناک بود رفت و اینک فرشته ای نیک صورت آمده و به من می گوید ای طلحه به سوی بهشت بیا.

متن و محتوا

در دو ماه جدید که مناسبت های قاطمیه اول و دوم و همچنین میلاد حضرت زهرا ﷺ است علاوه بر یادآوری فضایل و مناقب آن بانوی گران قدر، یادآور مقام زن، همسر و مادر است و به همین علت روز ولادت آن ایما هرگز نام گرفته است. امیر المومنین علی ﷺ درباره مقام و منزلت حضرت صدیقه کبری ﷺ می فرماید: «قوالله ما اغضبنا ولا اکرمتها علی امر حتی قبضها الله. ولا اغضبتی ولا عصمت امری اول قد کت انظر الیها فتکشف عنی الهموم والاحزان؛ به خدا قسم او مرا غضبناک نکرد و مرا مجبور به کاری نکرد تا اینکه خداوند جان او را گرفت و من را زناح و در کاری از من سربیزی نکرد و هنگامی که به او نگاه می کردم تمام هم و غم من از بین می رفت. حضرت زهرا ﷺ همیشه کار خانه و تربیت فرزندان را به کار خراج از خانه مقدم می داشت و تا می توانست از خانه بیرون نمی رفت.»^۱

در حدیث دیگری از امیر المومنین علی ﷺ روایت شده است: «وزی نود رسول خدا بودیم که ما را پرسید: چه امری برای یک یکن بهتر است؟ ما متواضعیم جواب آن را بگویم تا اینکه از زندان حضرت پراکنند شدیم و من به خانه آمدم و روز قاطمه این سؤال را مطرح کردم و او اینسان گفت: بهترین چیز برای یک زن این است که او مردان را ببیند و مردان او را ببینند.»^۲

در روایت دیگری از علاقه و نقش حضرت زهرا ﷺ در تربیت فرزندان صالح و فراهم کردن منزل آرام برای خانواده اشاره شده است. حضرت امام صادق فرمودند: «حضرت علی و قاطمه زهرا ﷺ درباره نحوه تقسیم کارهای منزل سخن می گفتند و برای حل این مسئله نزد پیامبر اکرم ﷺ رفتند و پیامبر کارهای مربوط به بیرون از خانه را بر عهده حضرت علی ﷺ و کارهای مربوط به داخل خانه را بر عهده حضرت قاطمه ﷺ گذاشتند. صدیقه طاهره به قدری از این تقسیم بندی خوشحال شد که گفت: جز خدا کسی نمی داند تا چه اندازه من از این تقسیم خوشحال شدم که رسول خدا کاری را که موجب تماس با مردان است از من برداشته است.»^۳

اما درباره مادران باید گفت به خوبی می توان از این حدیث معروف رسول خدا ﷺ که فرمودند «بهشت زیر پای مادران است»^۴ به جایگاه رفیع مادر پی برد. بدون شک این جایگاه بسیار رفیع است تا آنجا که در روایتی دیگر از حضرت رسول اکرم ﷺ آمده است: «اگر در هنگام نماز مستحیی پدرت تو را فرآ خواند، نمازت را قطع نکن؛ ولی اگر مادرت تو را خواند، نماز را قطع کن.»^۵

رفتار سازی

برای بهره گیری از سبک زندگی قاطمی، به بخش مهم همکاری اعضا خانواده به یکدیگر باید اشاره کرد. از آنجا که جامعه زنجیره ای است که از حلقه های به هم پیوسته خانواده تشکیل شده است. پس قوام هر حلقه خانواده به استحکام جامعه کمک می کند. خانه محل تربیت نسل آینده اجتماع است و این مهم تنها در محیطی سرشار از آرامش، امید به خدا و همکاری اعضا میسر است. دین مبین اسلام هر جایه ارزش اخلاقی یا اجتماعی اشاره دارد، نمونه الگو و نیز راهی می دهد و خانواده الگو، خانواده نورانی امیر المومنین و قاطمه زهرا ﷺ است. گر چه طبق حدیثی که ذکر شد گفتند: پیامبر اکرم ﷺ وظایف بیرون از خانه را بر عهده صدیقه کبری ﷺ گذارد ولی این مایع از آن نشد که امیر المومنین ﷺ همسر خویش را در کارهای خانه تنها گذارد. در روایتی از حضرت امام صادق علیه السلام آمده است: دخل رسول الله ﷺ یطمان فی الجاروش فقال هو و قاطمه ﷺ: یطمان فی الجاروش فقال رسول الله ﷺ: اکیما عنی؟ فقال علی ﷺ: قاطمه را رسول الله ﷺ فرمود: «بیا به خانه بیایم، بهانه قامت و مجلس الهی»^۶ موضوعی که فوایدی طحن الهی^۷ و مشاهده فرمود که خود دخترش در حال آرد کردن گندم هستند، پرسیدند: یک نام دیگر شما خسته ترید؟ امیر المومنین ﷺ فرمود: قاطمه را رسول الله ﷺ پس به دخترش فرمود: هر چیز و خود به جای او نشستی و با حضرت علی ﷺ مشغول آرد کردن گندم شد.

این حدیث به وضوح همکاری حضرت علی ﷺ در کارهای منزل را گوشزد می کند.

افتتاح اندیشه

حضرت امیر المومنین علی ﷺ به فرزندان حضرت امام حسن ﷺ درباره رفتار با زنان می فرماید: «لا تملک المرأة من امرها ما جاوز نفسها فان المرأة ریحانة ولیست بقهره مانه، به زن بیش از آنچه تحمل دارد، کاری مدهزیر از آن ریحانه است نه کار فرما [و تحمل کارهای مردانه را ندارد]»^۸. برای آن حوصله و تحملی که زن در تربیت فرزند صالح دارد تا منشا خدمات و برکات باشد، جایگزینی نیست و بالمعنی زن تحمل کارها و فشارهای جسمی و روحی بیرون از خانه را اندر اوین بالاترین نعمت الهی است و تحمل عدالت در دستگاه منظم خلقت است. همان طور که زن در کارهای بیرون از خانه و کارهای بدنی ضعیف است، مرد نیز در کارها و نقش هایی که زن ایفا می کند توانا است. خداوند متعال می فرماید: «و تالذی اعطای کل شیء، و خلقه یندی همی»^۹. خداوند هر آنچه لازمه ادامه حیات انسان است، به او عطا فرمود هدایت کرد.

تحریر کتک احساس

در کتاب خصائص القاطمیه از جابر جعفی روایت شده است که امام صادق ﷺ فرمودند: رسول اکرم ﷺ فرمودند که: خداوند تبارک و تعالی می فرماید: طهر لک لما خلقت الاولاد و لک و لعلی لکما خلقتک و لک و لاطفامه لک و لخلقکما»^{۱۰}

بر عالمیان رحمت رحمان زهر است در هر دو جهان سرور و سوسن زهر است نوئی که دهد شاخه طوبی از اوست کوثر که خدا گفته به قرآن زهر است

پی نوشت:

- ۱- بحار انوار، ج ۱، ص ۱۷۳، بحار انوار، ج ۱، ص ۱۷۳
- ۲- علاءه منکب: بحار انوار، ج ۱۲، ص ۸۱، ج ۱۲، ص ۲۴۰
- ۳- ارباب علی بن ابی طالب، ج ۱، ص ۲۸۵
- ۴- علاءه منکب: بحار انوار، ج ۱۲، ص ۸۱
- ۵- نوری، بحار انوار، ج ۱۵، ص ۱۸۰
- ۶- همان، ص ۱۸۱
- ۷- بحار انوار، ج ۱، ص ۵۰
- ۸- همان، ص ۲۴۰
- ۹- محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۲۲، ص ۲۴۰
- ۱۰- میرجهانی، سید محمد حسین، الحائمه ص ۱۲۸، امیرزی، مولی باحسن، عشق الحارین ص ۱۴

منبر نمونه فیش منبر

مادار ادب

ترتیب فرزندانبا التکبیر ی از زندگی حضرت امام العینین
احمد موحدی (طلحه سطوح عالی حوزه علمیه قم)

پایه هفدهم
دانشکده تربیتی
تربیتی

ایجاد تکبیر

پیامبر اکرم ﷺ با فرزندان مسلمانان بسیار مهربان بود. حضرت آنان را روی زانوی خویش نشاندند. دست محبت بر سرشان می کشید. روزی گروهی از کودکان مشغول بازی بودند. ناگهان با دیدن پیامبر اکرم که به مسجد می رفت، دست از بازی برداشتند. سوسو حضرت دویندند و اطرافش را گرفتند. بچه ها دیدند پیامبر اکرم ﷺ حسن و حسین ﷺ به دوش خود می گردو یا آنان می کشد به این امید هر یک دامن پیامبر را گرفته، گفتند: شتر من باش! پیامبر می خواست هر چه زودتر خود را بر این نماز جماعت به مسجد برساند! اما دوست نداشت دل پاک کودکان را برین جاذب

بالا در جستجوی پیامبر از مسجد بیرون آمد. وقتی جریان را فهمید خواست بچه ها را آتیه کند تا پیامبر را رها نکنند آن حضرت وقتی متوجه منظور بال شد، به او فرمود: تکبیر وقت نماز برای من از اینکه بخوام بچه ها را برنجامم، بهتر است. پیامبر از بالای خواست پرود و از منزل چیزی برای کودکان بیورد. بالا رفت و با هشت دانه گردو برگشت. پیامبر گردوها را این بچه ها تقسیم کرد و آنان را ضی و خوشحال به بازی خودشان مشغول شدند.

ترتیب فرزندان در عین سادگی بسیار سخت است. آسان بودن آن به این دلیل است که اگر به روال طبیعی و تحت تاثیر فطرت سالم انجام گیرد، نه مشکل خاصی دارد و نه کمبودی، و از آن رو سخت است که تا نوسه زندگی شهر نشینی را تا اوقات بچگونگی و هزاران معطل موضوع تازه در مسیر تربیت فرزندان حادث شده است و بسیاری از خانواده ها به توفیق های بحران اخلاقی و تربیتی و عاطفی تبدیل شده اند.

اسام حنبلی رحم درباره اهمیت تربیت می فرماید: «آن قدر که انسان غیر تربیت شده مضرت است به جامع، هیچ شیطانی و هیچ حیوانی و هیچ موجودی، آن قدر ضرر نیست و آن قدر که انسان تربیت شده مفید است برای جامع، هیچ ملائکه ای و هیچ موجودی آن قدر مفید نیست».^۱
بر همین اساس پیامبر اکرم ﷺ به مسلمانان دستور اکید فرمودند: «اگر شما اولادکم و اولادکم را ندیده بفرمایید: فرزندان خود را گرمی دارید و آنان را خوب تربیت کنید تا امر زینده شوید».^۲

در میان محیط های مختلف تربیتی، محیط خانواده در داخل خانواده، نقش مادر بسیار پر رنگ است؛ چرا که مجموعه حصلت های مثبت و منفی روحی و روانی مادر، عاملی پر مؤثر بر تکوین شخصیت کودک است. کودک که مهم ترین سال های شکل گیری شخصیت، در محیط انس و الفت با او می گذرانند و این سال ها فرصت کم نظیری برای آسایش، عادت، صفات و سایر ویژگی های رفتاری از مادر است. به فرموده امام حنبلی: «مادرها مبداء اخراست هستند و اگر خدای نخواسته مادرانی باشند که بچه ها تربیت کنند، مبداء اثری در یک مادر ممکن است یک بچه را خوب تربیت کند و آن بچه یک امامت را ایجاد بدهد و ممکن است بد تربیت کند و آن بچه مهم هلاکت یک امامت شود».^۳
در این گفتگو صحبت از مادری است فرزانه که چهار فرزند تربیت شده اش، حادثه های تاریخی و عظیم هر رقم می زند.

انفاج اندیشه

حضرت علی رضی الله عنه بعد از شهادت حضرت فاطمه رضی الله عنها وقتی می خواست ازدواج کند با برادرش عقیل مصورت کرد تا برای او همسری بیاید که زاده لاریان عرب باشد؛ بنابراین زنی به نام فاطمه دختر خراب من خالد بن ریمه بر این آن حضرت پیشهاد شد.

نوشته اند وقتی فاطمه کلایه وارد خانه امیر المومنین شد خدمت آن حضرت عرض کرد: «خوشام می کنم اسم مرا عوض کنید. فرمودند: چرا؟ عرض کرد: آقا وقتی اسم من را صدامی کنید، بچه های فاطمه زهرا رضی الله عنها کوچک اند و حالتی پیدای می کنند. من نمی توانم تحمل کنم. اسم دیگر برای من انتخاب کنید. بعدا امیر المومنین او را المومنین خطاب کردند. می گویند هنوز به در خانه نرسیده بود که قوم خویشانش گفتند: چرا نمی روی؟ گفت: بچه های فاطمه زهرا باید بیایند من ببینمشان بعد وارد این خانه بشوم. هنوز وارد خانه نشده، بغل کرد و پرسید: گفت: فرزند من ناممادم اینجا جای مادر تان را بگیرم. من کنیز مادر تان فاطمه زهرا هستم. من آمدم به بچه های فاطمه زهرا خدمت کنم».^۴

کریمان در بخش شخصیت امام العینین است. از میان جوانمردان جوانانه تاریخ، عباس بن علی رضی الله عنه تندیس اب و جاست، در بخشش دارد به وسعت تمام هستی و این درخشندگی نیست مگر از پشت چهره مهربان و برجسته مادری به نام المومنین. عباس شخصیتی است که دوست و دشمن در مقال عظمت و شخصیت و دل آویزی هایش سر تعظیم فرود می آورد. حضرت سجاد رضی الله عنه در تمجید از مقام و منزلت و شخصیت عظیم آن بزرگوار می فرماید: «و ان للعباس عنده الله تبارک و تعالی لغزله یعظمه باجمیع السیدة ا یوم التکبیر ا یوم الفیاض الذی خلدون تبارک و تعالی مقام شماسخی است که همه شهیدان در روز قیامت به آن عبطه می خوردند».^۵ همچنین امام صادق رضی الله عنه در زمینه می فرماید: «کان عسما العباس بن علی رضی الله عنه البصیرة صاحب الایمان، عوی ما عباس بن علی بصیرتی نافذ و انما عی استوار داشت».^۶

ولایتمداری امام العینین نسبت به ساحت مقدس امیر المومنین رضی الله عنه در خون عباس جریان می یابد و در کربلا به ولایتمداری عباس نسبت به امام حسین رضی الله عنه تبدیل می شود. در کربلا زمانی که شمر - لعنه الله علیه - برآی عباس برادرانش امام نامه می آورد، عباس می گوید: «ندست بریده باد!، اما برادر و اقا میمان حسین پسر فاطمه را از کتیم و خود را در اطاعت ملعونان و فرزندان لعینان قرار دهمی؟»^۷

این کلام عباس در ترتیب ولایتی امام العینین بود. موخان می گویند عباس بن علی هرگاه حسین رضی الله عنه را صدامی زد، از روزه «یا مولای» و «یا سیدی» استفاده می کرد و کمتر اتفاق می افتاد که او را با لفظ برادر صدا کند. این درس ادب از او کوهی آن گاه که سر بر دامن اولین معلم خود، امام العینین می نهاد، آموخت.

ایمان و وفا قیامه بالی او بود
ایثار علی نقش به سیمای تو بود
گر لب نری به آب در عباس
در پای ادب لبان لجهای تو بود

از مظاهر بصیرت و پیشش این بانو که مبتنی بر علم و معرفت اوست، جریان صحبت او با بشیر است. بشیر پس از واقعه کربلا به مدینه باز می گردد و از وقایع جاسوز گریلا و کربلائی ها برای اهل مدینه سخن می گوید. این خبیر در شرح اخبار خود از قول مامقانی نقل می کند. پس از واقعه کربلا بشیر در مدینه امام العینین را ملاقات می کند تا خبر شهادت فرزندانش را به او بدهد. امام العینین پس از دیدن وی می گوید: از حسین خبر بده. بشیر می گوید: عباس را کشتند. امام العینین بشارت می گوید: از حسین مرا خبر بده. بشیر به همین ترتیب خبر می یابد که هر چهار فرزند بر کوفش را به او دهد. امام العینین می گوید: «یا بشیر! خبری عن ابی عبدالله - الحسن - اولادی و من تحت الخضراء کلیم فادای الله عبدالله الحسن؛ فرزندان من و همه آنچه زیر این آسمان است فدای ابی عبدالله».^۸ آن گاه که بشیر خبر شهادت امام حسین را به او می دهد، امام العینین آهی کشیده، یاد دایای از غم و اندوه می گوید: «قد قلمت ایانا قلبی... در کهای قلم را به کردی».^۹

پس از شهادت عباس، امام العینین هر روز به همراه عبدالله، فرزند عباس، به بیقعی می رفت و نوحه می خواند و گریه می کرد و مردم اجتماع کرده، همراه با او می گریستند.^{۱۱}

پی نوشت:

۱. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۲. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۳. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۴. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۵. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۶. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۷. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۸. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۹. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۱۰. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.
۱۱. شیخ طوسی، معراج العباس، ص ۱۲۶.

۱۳۸۳

شماره ۱۱۲
شهرزادین
۱۳۸۳

پادشاه آسودگی توحیدی

مرحوم آیت الله العظمی تبریزی احیاگر شعائر فاطمی

بعو کش پادشاه توحیدی

سنت پیاده روی را می توان در سیر اهل بیت علیهم السلام جست جو کرد و نمونه بارز آن پیاده روی امام زین العابدین است. اما پیاده روی در روز شهادت صدیق کبری علیه السلام سنت حسنه ای بود که مرجع عالیقدر جهان تشیع، مرحوم میرزا جواد تبریزی رحمته الله علیه یا هر بزرگی که در کونستون نیز با حضور مراجع عظام تقلید و شیخان ولایت ادامه داد. در گفت و گوئی سمیمی با حجت الاسلام والمسلمین شیخ جعفر تبریزی، فرزند آن مرجع فقید به انگیزه ها و میراث کاتبان پیاده روی پرداختیم.

لطفآیه سناپی سنت پیاده روی در سیره اهل بیت علیهم السلام اشاره به بقا میدهد.

فلسفه مشتی از خود اهل بیت است و از مضمون روایات پیاده روی است. آنجا که امام حسین علیه السلام با پای پیاده عبادت است. او چه می فرستد به آن و جوجه ای که زیارت سیدالشهدا تغییر پیدا می کند به سبب گرمی آفتاب نشان می دهد که این برای کسانی است که با پای پیاده به طرف قبر سیدالشهدا می روند یا با مشکلات می روند به طوری که مشکلات را تحمل می کنند. امام صادق علیه السلام می فرماید اینها که این حرکات را می کنند، اینها جسد هایشان پیش شما آفتاب باشد. «ستودعک تلک الانفس حتی نوقها» یا اینکه ما خودمان اجرشان را بدیم، همه این حرکات برای زنده ماندن نام اهل بیت است چون جامعه دنبال نجات و سعادت است. طبیعت است هر قدری هم دنبال این است فردای قیامت رسوقد باشد. نعمت ما اهل بیت علیهم السلام است که گفتن نام ما یعنی هستیم که خداوند متعال به شما داد، پس از آن استفاده کنید.

بنای اسلام بر ولایت است و «سائودی بشیء» یعنی ما سائودی یا «الیاءة» خلیه ها

در ایام شهادت حضرت زهرا علیها السلام پیاده روی سائوای نداشت، ولی وقتی شبیه واقعه حمله به خانه حضرت زهرا علیها السلام رخ داد، مرحوم والدما تصمیم گرفت هر کسی کند که این روز را زنده کند.

بوندند که پیاده روی می کردند، اما بحر المعلوم نامش به گونه دیگر خطاب می شود؛ چون وقتی جو حرکت دسته «پروبع» را دید، عمامه را از زمین و خودش هم مثل عمامه شروع کرد سر به صورت زن، این نام با آن حرکت ماند.

علما در طول تاریخ هر که در یک کار کاتی داشتند، این جو حرکت بوندند که حوزه های علمیه در آن مراکز و مناطق تقویت شود. این محبت در دل طلاب رسوخ کرد و برای خدا وظیفه گردید و شروع کردند حوزه نجف شد حوزه نمونه، امروزه مراجع موجود در نجف

افتخار خود علمیه هستند. بعد از دوره ملامت و علم و منزلت کردند به حوزه علمیه قم، اکنون بحر علم در قم، تنوع دروس و کشفیاتی علم بسیار جای قدرتی دارد که نکته وجودش ولای اهل بیت علیهم السلام است. انسانی که احساس وظیفه کند و میراث اهل بیت باشد در سوخ می خواند و برای خدا می خواند، این حرکتها و پیاده روی ها می توان انگیزه ایجاد کند.

در ایام شهادت حضرت زهرا علیها السلام پیاده روی سابقه ای نداشت، ولی وقتی شبیه واقعه حمله به خانه حضرت زهرا علیها السلام رخ داد، مرحوم والدما تصمیم گرفت هر کسی کند که این روز را زنده

کنند. بیشتر در قم از ایام فاطمی خبری نبود، بعد که کم کم شهادت در این خصوص رخ کرد، بعد ما تصمیم گرفت هر کسی کند که بقیه را متوجه کند. لذا تصمیم گرفتند برای پیاده گردما همراه الله با بیرون می آیند. اولین حرکت را در قم ایشان شروع کردند، بعد آقایان دیگر الگو گرفتند و الحمدلله این حرکت فراگیر شد. البته این طور نیست که بگوئیم چون آقای میرزا اول شروع کرد، مراجع شروع کردند؛ خبر، هر کسی نسبت به خودش وظیفه اش را اداء کرده است. مرجع تقلیدی که این همه مقدار دارد و از نظر علمی هم جایگاه خاصی دارد، خاک پای حضرت زهرا علیها السلام حساب نمی شود. لذا حاضر است بپهرت در آن گرمای سوزان بیرون بیاید تا عظمت حضرت را نشان بدهد.

یکبار که من کنار مرحوم والدما رفتم، دیدم صورتشان قرمز است، به ایشان گفتند: آقا جان دردی می سوزد یا هائیان؟ گریه می کردند، به سینه شان زدند. در یک تکریم فاطمه علیها السلام چه کرده است برای این دین؟ چه چیزی را به یادگار گذاشته برای کسانی که باید افتخار کنند. لذا چون برای نام فاطمه علیها السلام زنده است، هر کسی هر کاری می تواند انجام دهد.

لطفآیه در باره اول پروکات این حرکت برای خود ایشان و دیگران توضیحاتی فرمایید. آقایان می فرماید: آقا جان، ما اجازه دهید به آنجا برویم. از رحلت ایشان اشاره کنیم. اول در تشیع جنازه ایشان خصلت طلب علم حضور داشتند که کم سابقه است؛ اینها همه اش به سبب این بود که برای حضرت زهرا علیها السلام تلاش کردند. شب و روز تلاش می کرد که این نام زنده بماند. گرچه اعتقادی ندارم که خواب نقل شود، ولی خداوند هم خواب نقل می کند. بعد از رحلت ایشان در عالم روایا از ایشان پرسیدند که بعد از اینکه از دنیا رفتند یا شما چه کردند؟ فرمود:

مشهد شهنامه ۱۳۹۲

منبر • هویت طلبگی

عزیز خدا

نکاهی به زندگی پربرکت عارف بالله حضرت آیت‌الله خوشوقت اما جماعت مسجد امام حسن مجتبی (ع)

حمیدشهبازی

ماه رحبه، سال ۱۳۰۵ هجری شمسی، در منزل حاج ابواللّه خوشسوقت، کودکی به دنیا آمد که نام او را "عزیز" نامیدند. از دامن پدر متدین و مومن و پلویی با فیضی که تربیت فرزند اراد و تعهد به خانواده را بر تن بی‌مسئولیت خود می‌دانست، "عزیز" یکی از شش فرزند این خانواده ساده و صمیمی بود که قبل از تولدش، از زبان به نهن این مهاجرت کرده بودند.

طلبگی را از مسجد آغاز کرد

تحصیل را از دبستان اقبال آغاز کرد و سپس به دبیرستان "علیه" رفت و دو سال هم در آنجا درس خواند. لیکن سال دوم دبیرستان بود که در مسجد مزار الدوله به همراه دوستانش جامع المقدمات را آغاز کرد و در همانجا ماندگار شد تا آوازه‌ی مرحوم آیت‌الله شیخ علی اکبر برهان را شنید که هم‌امام مسجد لرزاده بود و به بنیانگذار مدرسه‌ی علمیه‌ی آن، پنج سال در مدرسه علمیه لرزاده (برهان) می‌ماند و شاکه شخصیتی و طلبگی اش را در سایه‌ی تورات و طهارت روح مرحوم برهان مستحکم می‌سازد. بعد از فراگیری شرح لعمه عازم قم می‌شود. حوزه علمیه بزرگی که آن روزها با حضور مرحوم آیت‌الله العظمی بروجردی حال و هوای علمی تازه‌ای پیدا کرده بود. امام‌نامه، قوانین میرزا قاسمی و رساله‌ی مکیاب رساله‌ی آیت‌الله شهید صدوقی فرا گرفت و در کتابخانه‌ی اصول خوین چهره محضر آیت‌الله مجاهدی تریزی شد. از این پس بود که در درس خارج آیت‌الله العظمی بروجردی حاضر شد و هفت سال در درس خارج فقه و اصول امام خمینی حاضر شد. ایشان درس امام درس متفاوت از سایر دروس می‌دانست، که دقت بیشتر، طلبه‌پروری دودویی بازرگان بود. از همین جا بود که تفکر ات عمیق سیاسی در شیخ عزیز خوشوقت شد که در واید، در همین سالها بود که به درس‌های خصوصی علامه غلامی باطنی

راه یافت. در آخرین دوره شرح منظومه و دومین اسفار ملاحظرا حاضر شد.

ایفای رسالت تربیت و تبلیغ از مسجد

شیخ عزیز خوشوقت بعد از هجده سال تحصیل علوم دینی که دوازده سال آن در قم سپری شده بود سودای بارگشت به تهران داشت. او اکنون عالمی فرخنده و مجتهدی درس خوانده بود که عمرش و نبوغ فردی را که امیخته با طهارت روحی او بود در سایه‌سار بزرگان علم و معرفت رشد داده بود. و اینکه می‌خواست یافته‌های خود را در راه تبلیغ معارف توحیدی و تربیت مردم به ویژه نسل جوان بکار گیرد. او به خاطر اینکه در این هجده سال فقط و فقط مشغول درس باشد، دیر از دواج کرد در سن سی و دو سالگی و از خانواده‌ای مومن و متدین با بازاریان تهران که حاصل این پیوند مقدس دوسر و چهار دختر.

این شد که به تقاضای مردم در مسجد امام حسن مجتبی (ع) قاطع شرعی می‌مطلقانی که امام جماعت بزرگوار آن مرحوم حاج آقا امین شیرازی بودند در کنار آن عالم بزرگوار برای کمک به وی امام جماعت شیهای مسجد شد و پس از وفات آقا امین شیرازی امام اتم مسجد امام حسن مجتبی (ع) گردید.

ایشان در این باره می‌گویند:

یکی دوسال بعد از دواج به این مسجد آمدم و تا آخر عمر هم ظاهراً اینجا باشم. از این پس، مسجد امام حسن مجتبی (ع)، محل مراجعه شیفتگان علم الهی و معارف اهل بیت شد. آیت‌الله خوشوقت بعد از نماز ظهر و عصر در کنار محراب می‌نشست و به سوالات نمازگزاران پاسخ می‌داد. این رویه‌ی شب‌های وی مهم بود. سوالات مردم در همه زمینه‌ها بود، فکری، اعتقادی، فقهی، مشکلات خانوادگی خود را در پرتو توجهات پدرانه و مهربانانه‌ی وی حل می‌کردند و خلوندمی‌دانند که چند هزار انسان مومن و متدین از تشییع و روزهای حضور در جلسات سخنرانی، روضه خوانی و ختم صلوات، راه یافتند و به مقصد رسیدند و به حل مشکلات پیچیده‌شان نایل شدند.

همین شد که در دو دهه‌ی اخیر، هر وقت به مسجد امام حسن مجتبی (ع) می‌رفتی، آیت‌الله خوشوقت در حلقه‌ی بهم پیوسته مترجمان دانشجویان و طلاب و عموم مردم می‌دید که شمع حلقه‌ی آنان بود و باله‌ی که خاص وی بود، پدرا، مهربانانه و دلنوازانه پاسخ می‌داد.

نیم قرن این مسجد، وعده‌ها مشتاقان معارف توحیدی و الهی بود در کنار اینها حضور مستمر ایشان در قم و در جمع طلاب جوان و نیز حضور همواره‌شان در خانه‌ها و منازل دوستدارانش در جلسات توسل و ختم چهارده‌هزار صلوات، طی این نیم قرن ادامه یافت.

مسجد امام حسن مجتبی (ع) نمونه‌ی یک مسجدگور در جذب جهانی مستعد و مشتاق، در طراز بالای آن بود. باز نامگزار می‌تواند با دنیا نهاده از آنان در گوش آنان خولند، با رفیع اختلافات زوج‌های جوان و مشاوره‌های ازدواج، تحصیل، شغل، تا رفقه‌های گوناگونی اعتقادی و اخلاقی، آن هم با سرپرست و حوصله و لیخند و صبر و استقامت از مسئله گفتن با زبان ساده تا مقبول قرآن کریم و شرح صحیفه سجاده‌ی و تبیین معارف نهج البلاغه و بیان مواضع اخلاقی، از مسایل اولیه فردی تا پاسخ به شبهات پیچیده‌ی سیاسی آن هم در حوادث سختی مثل فتنه‌ی سال ۸۸.

خدمات آیت‌الله خوشوقت

مسجد امام حسن مجتبی (ع) کانون و محور اصلی خدمات فرهنگی، اخلاقی و اجتماعی و سیاسی وی بود. اما او که بار و همراه امام اهل بود، با پیروزی انقلاب اسلامی، به عضویت شورای انقلاب فرهنگی درآمد و

همت خود را صرف بررسی و بازبینی و اصلاح متون درسی دانشگاه کرد. همزمان از تالیفات مستمرا دانشگاہیان و حوزویان غافل نشد و نقش بسیار مؤثری را در هدایت نسل جوان به ویژه در تهران ایفا کرد.

در سالهای اخیر، در پژوهشگاه اندیشه اسلامی و مؤسسه علمی تاریخ ششمه نقش مؤثری در هدایت و نظارت عالی بر آن ایفا کرد. هوشمندی و نبوغ علمی، بصیرت الهی و عرفانی، موقعیت شناسی سیاسی و اتخاذ مواضع روشن و مستحکم در حمایت انقلاب اسلامی را رهبر فرزانه‌ی آن از ویژگی‌های ممتاز آن عارف بالله است.

پیرواز آیت‌الله تا عتدالله

بعین ماه ۱۳۹۱، عزم رحیل به سوی بیت‌الله الحرام کرد. اما گویی صاحب‌خانه، می‌خواست او را از بیت خود به تازده خود برید. بعد از انجام مناسک حج، آیت‌الله خوشوقت، در بیمارستان مکه بستری شد و سپس از هفده روز استراحت در روز دوم اسفندماه ۱۳۹۱، از بیت‌الله به عتدالله مهاجرت کرد. مراسم تشییع و ترجمه او آنگاه در جمعیت انبویه بود که بیشتر آنان جوانانی بودند که طعم خوش بندگی را در نمازها و سخنرانی‌های همشینی با او یافته بودند. رهبر حکیم انقلاب اسلامی در پیامی بلند، آن عزیز خدایا! "سالمکالی‌الله و عارف بالله معرفی کردند و عمر سرشار از معنویت و تهذیب، کام‌های پیوسته در سلوک آیت‌الله مجاهدت که نظیر در تربیت نفوس مستعد و دلای مشتاق را خلاصه‌ی زندگی‌اشمان بشمارند.

بهبود ای از کلام عزیز خدای

مسجد امام حسن مجتبی (ع) اینجام تربیت‌بهدین است. سیاست، فرهنگ، آموزش، دین، تقصیر قرآن و حدیث و روش تربیت اخلاقی است. همهمه فرهنگی که یاد گرفتیم. امام انقلاب در آن سوره‌ای است که همین آنجا در جمعدندانان آن سرفراز در قم خریدیم و به اینجا آوردیم.

جامعیت اسلام

اصول جامعیت اسلام در قرآن و حدیث آمده است. طبق این عمل کنیم همه مشکلات حل می‌شود.

بوام اسلام

دوام اسلام به حکومت اسلامی و شخص و ولی فقیه است و بدون ولی فقیه حکومت اسلامی بیاد نخواهد شد.

انسانیت با فرهنگ اهل بیت

ما اگر با فرهنگ آمده استنا شدیم، تمام شئون زندگی مادی و معنوی ما تنظیم می‌شود. جنگ و صلح و کار و اقتصاد و نظام و... درست می‌شود.

منابع:

- ۱. دینکنین، غلامی باطنی
- ۲. شرح آیت‌الله خوشوقت، به کوشش مایسل نبوی
- ۳. استندار تقی‌میر

بزرگ‌ترین مشکل و راحت‌ترین راه حل

بررسی آفات و موانع مطالعه
علی اصغر علی دوست (طیبه‌س طرح عالی حوزه علمیه)

مطالعه و عوامل و راه‌های بهبودوسرعت‌بخشی مطالعه و شناسایی آفات و موانع آن است.

آفات و موانع مطالعه

مطالعه مثل تمام دیگر اعمال انسان ممکن است با پیشامد مسائلی، کند شود و بر خلاف تمام فوایدی که دارد مضر هم باشد. مثل مواردی که در ادامه می‌آید.

۱. مطالعه مباحث غیر ضروری و بی فایده: مطالعه مباحثی که به انسان سود ندارد و به شخص رشد علمی نمی‌دهد، تنها باعث اتلاف و از بین رفتن وقت است و چون شخص هیچ‌گاه احساس ضرورت به یادگیری این موضوع را نمی‌کند، قلمها مطالب در حافظه‌اش جای نمی‌گیرد و بعد از مدتی به فراموشی سپرده خواهد شد.

۲. حیرت و سرگردانی: حیرت و سرگردانی در مطالعه می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد، مانند عدم برنامه‌ریزی صحیح در مطالعه یا هم‌زمان کردن صحیح مطالب، برطرف‌نشدن اشکالات و به نتیجه‌رسیدن سوال‌ها و نهایتاً نتیجه دلخواه از مطالعه نگرفتن. برای مثال بسیاری دیدگاهیم که دانش‌جویان و طلاب درس خوان و بر تالاسی هستند که به دلیل برنامه‌ریزی اشتباهه موقت به اجرای برنامه‌شان نمی‌شوند و خیلی زود از برنامه خود دست می‌کشند. یکی از دلایل این است که ایشان که برنامه‌شان زمانی را برای کارهای پیش‌بینی نشده و اتفاقی در نظر نگرفته‌اند. باید در هر برنامه‌ای فرصتی برای چیران و حتی زمانی برای بازنگری اعمال قبلی در نظر گرفت که اگر موردی به انجام نرسیده، فرصتی برای چیران داشته‌باشیم.

۳. عدم تمرکز بر موضوعی خاص (از شاخه‌ای به شاخه دیگر پریدن): این موضوع می‌تواند در سطوح مختلف صورت بگیرد؛ به این معنا که گاهی شخصی از یک رشته به رشته دیگر و از موضوعی به موضوع دیگر عدول می‌کند و هنوز یک مطلب اتمام نگرده، به مطالعه و بررسی موضوعی دیگر روی می‌آورد. گاهی نیز در سطحی کوچک‌تر، با مطالعه کتابی

برخی سه مطالعه هر ایرانی را روز دو دقیقه رسد؛ بدانند که این آمار بسیار دور از ذهن است و واقعاً نمی‌توان گفت هر ایرانی دست‌کم ۹۶ دقیقه در روز مطالعه می‌کند. گرچه قابل انکار نیست که دانش‌جویان و استادان محترم در روز، ساعت‌ها صرف مطالعه و تحقیقات علمی می‌کنند، مسافران این دسته از فرهیختگان در مقابل جمعیت هشتاد میلیون ایرانی عده بسیار بسیار اندکی را تشکیل می‌دهند.

علم‌جویی انسان را در تفکر، رشد داده، به وی قدرت‌بخش صحیح و عملکردمانسب می‌دهد؛ لذا در کتب کبر صحاح دین و زندگانی پیامبر اکرم علیه السلام و اهل بیت علیهم السلام و کتاب‌ها و علما و سیرت و زندگانی ایشان، تا تکذیبی شمار می‌آید و تفکر شده است؛ برای مثال در جنگ با عدو از یک مسئله مسلمانان از لشکر اوسیان تمهیدی زیادی اسیر گرفتند، اوسفیان برای آزادسازی اسرای خویش، حاضر به پرداخت غرامت زیاد و پول هنگفتی شد؛ اما پیامبر اکرم علیه السلام راه آزادی اسرا از تعلیم خواندن و نوشتن به مسلمانان می‌سود قرار دادند. تا گفته‌اند که پیامبر اکرم علیه السلام به مسلمانان که به مدینه می‌رفتند که هر دو بند و در وضعیت متوسط فریض مسافره شده بود و در وضعیت بسیار بد اقتصادی و سر می‌بردند می‌توانستند با گرفتن پول غرامت از اوسفیان در برابر آزادی اسرای خود، فرسخ زیادی از فقر خویش را چیران کنند؛ حتی این پول برای میانگنجاری حکومت اسلامی می‌توانست؛ در این اوضاع کمک‌مانسی باشد. نمونه دیگر اینکه امیر کلام حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام می‌فرمایند: مرد عاقل آن است که نظر صحیح خردمند را بر اندیشه خود بگیرد؛ و دانش دیگر را به علم دانشمندان پیوندد.^۱ اما نکته اصلی دقت در چگونگی

به مطالعه کتاب دیگر روی می‌آورد؛ در حالی که کتاب قبلی را تمام نگرد و نتیجه‌ای از آن نگرفته است. روشن است در این فرض وقت شخص صرف مطالعه‌ای بی‌فایده می‌شود.

۴. نوشتن آنچه مطالعه شده است؛ یکی دیگر از مسائلی که باعث هدر رفتن مطالعات می‌شود، نوشتن مطالبی است که قبلاً مطالعه شده است. در روایات آمده است پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: «فیقول العلم بالكتابة؛ یا نوشتن پای علم را در بند کنید».^۲

این مطلب مبنای علمی نرسد و امروزه دانشمندان ثابت کرده‌اند بعد از اینکه انسان چیزی را می‌نویسد، قوه بینایی او عکس از آن نوشته می‌گیرد و در ذهن شخص باگانی می‌گردد؛ بنابراین تفاوتی که چیزی را نوشته یا شخص که نوشته در این است که

کاتب زودتر مطلب را به یاد می‌آورد. عدم زمان بندی صحیح برای مطالعه افواه عمومی شاید به این مثال خود بخود گواهد کند که می‌گویند: «تالار خارج مملکت از دینی شخص یکیش»؛ بازرش را از خرج به دست آوردن شینی کپارزش کرده است؛ به عبارت دیگر کسی که در مطالعه خود زمان بندی صحیحی نداشته باشد، بهترین زمان برای یادگیری اصراف کارهای بیهوده کرده و وقتی ذهن خسته شد، آن گاه به فکر مطالعه می‌افتد؛ مثلاً این صحیح یا بعد از مدتی خواب و استراحت که در ادامه یادگیری است؛ به کارهای جنسی می‌پردازد؛ و در این ساعات کار کرده و خسته است؛ در این مطالعه است. مشخص است در چنین زمانی، کارایی ذهن پایین است و نتیجه دلخواه حاصل نخواهد شد.

باید در مطالعه موفق و مؤثر، عوامل دیگری را هم دخل دانست، از جمله وضعت و نحوه نوشتن در حین مطالعه با مقننار نور و عواملی از این دست.

پی‌نوشت:

۱. عینی، بی‌نهایت در اندیشه، ص ۲۴۳.
۲. علامه مجلسی، بحار انوار، ج ۲، ص ۱۵۱.

و اعتقادات و باورهای مبتنی بر عقاید، هیچ‌گاه اجازه نمی‌دهد که شخص در یک زمان به چندین دین پای بند باشد. بر اساس گزارش‌های کلامی و الهیاتی درون دینی، اعتقاد به همه چیز، مسأله‌ای با اعتقاد نداشتن است. اما نکته جالب و مورد اتفاق در میان فرقه‌های منحرف و نوظهور ممنوی آموزه اعتقاد به همه چیز است که در حقیقت در پی همان «اعتقاد نداشتن» است.

اگر وقت کنیم، تمامی این عرفان‌ها هدف نهایی‌شان را فقط ناشی از آرایش و امید به زندگی در این دنیا فانی قرار می‌دهند؛ اگر خدای را هم قبول داشته باشند، خدایی تحریف شده با صفاتی نامعقول است. عشق و وصال مطرح در این عرفان‌های مدرن، زمینی و دنیایی است. سعادت و نجات هم در این گروه‌ها، مبتنی بر ابراهه کری، ووالنگاری و پذیرش باورهای متناقض است. حال سؤال این است که اگر انسان به دنبال راه سعادت می‌گردد، چگونه می‌تواند بدون انتخاب یک مسیر راه سعادت را پیدا کند؟

گسترده‌گی بحث‌های مربوط به فرقه‌های نوظهور ما بر این نداشتن این شماره نیز به طرح برخی از مباحث و مسائل این فرق منحرف بپردازیم.

آیامی دانید؟

آیامی دانید در عرفان کیهانی اساساً هیچ دینی اهمیت ندارد؟
 مروچان این فرقه نظری در مورد دین شخصی افرادند و نمی‌مانندند
 اصلاً نباید با اعتقاد در اسلام و مناسک مختلف دینی برخورد
 کرد چرا که اینها رویای فکر انسان هاند. این سخن بدین
 معناست که لذت‌جویان برای رسیدن به نجات، اصلاً مهم
 نیست و نهیاتی و پنداری فکر انسان است؛ به عبارت دیگر به
 همان اندازه که یک شیعه می‌تواند در این نوع از عرفان به
 شمول کیهانی برسد، یک هندو یا یهودی یا حتی بی‌دین
 هم می‌تواند برسد. پس افراد برای رسیدن به وصال
 نیازی به انجام شریعت ندارند و می‌توانند بدون هیچ
 دینی به شمول کیهانی متصل شوند!

همه چیز
 تحت حکومت
 خداست و امکان
 فرار از حکومت او
 نیست

آیامی دانید یکی از آموزه‌های مهم عرفان
 کیهانی صلح با خداست؟
 پیروان این فرقه معتقدند کلاس‌های
 عرفانی‌سلان برای دستیابی به صلح با
 خود، طبیعت و دیگران است اما
 خود خدا، اهمیت این است که صلح
 با خدا چه مفهومی دارد در حالی
 که طبق اعتقادات ما نه خدا با
 ما دشمن است و نه ما دشمن
 خدا، البته این ادعا نشانه
 انحراف این گروه است
 و یک‌سری دعوت
 به خانواده متعال دارند.

وقتی شیطان قهرمان
 داستان معرفی شود،
 در نتیجه صلح با
 خدا هم مفهومی
 پیدا می‌کند
 و گرنه در
 اعتقاد ما،

آیامی دانید مروچان عرفان حلقه،
 از امراض ساختگی پولدار می‌شود؟
 پیروان حلقه می‌گویند اعتدالی به تاسخ
 نژادند که همین سبب برخی گمان کردمانند
 فرقه با عرفان‌های تاسخ‌محور، تفاوت مبانی
 دارد اما باید گفت در مئون آموزشی عرفان حلقه، از
 واژه تاسخبر استفاده شده است که نوعی حلول و برگشت
 فرقه به عالم دنیا است و از تاسخ عادی که در این حلقه‌ها
 ادعا می‌شود، پیچیده‌تر است. طبق قانون کره (بازگشت نیکی
 و بدی اعمال به فرد در همین دنیا) و تاسخ عادی، هر روح قادر به
 تاسخ یک کار است اما با ظهور عرفان حلقه، هر کالبد ذهنی (روح)
 می‌تواند در چندین کالبد مادی حلول کند و حتی بیماری مادی خود را هم
 به کالبد جدید ببرد!

البته هیچ گروه دینی در شرق و غرب این نوع تاسخ نمی‌داند و این طرح، ساخته‌ای
 فرقه منحرف است! اجاب است باید با تقاضای عقیده علاج شهوت پول و ثروت در این
 فرقه است؛ به این ترتیب که با عمل «تشمش دفاعی» آن روح سرگردان را از بین فردو در
 همان حال پول از جیب وی خارج می‌کنند!

آیامی دانید عرفان حلقه در دور کردن مردم از ابزارهای تعالی بخش و رحمانی چون «قنبر»، گوی
 سبقت از وهابیت روده است؟
 چند نکته در این باره

۱. گروهی این عقاید این گونه القا می‌کنند که «خدا» احتیاجی به نذر ما ندارد. در نتیجه نذر، مفتعی هم برای ما
 ندارد! البته این نوع استدلال‌ها برای این است که دست آخر گفته شود کلا خدای تعالی به عبادات ما ندارد؛ دیگر
 عبادت سودی به حال ما ندارد.

۲. نذر و صدقه در شیعه، یکی از اسباب حفاظت از شیطان و نیروهایش است و اگر این عقیده در افراد وجود داشته باشد، دیدگی
 هیچ احتیاجی به تشمش دفاعی آنها، در میان افراد احساس نمی‌شود؛ پس در این فرقه بهترین راه برای قطع نشدن پول مفت
 تشمش دفاعی، انکار نذر و صدقه است.

۳. این گروه می‌گویند نذر نشود به خداست! آیا خدای تعالی بدون نذر، ریشه انسان را غرق کند و یا به مقام بالاگر برساند؟ البته در مورد اینکه
 برای شرکت در هر ترم عرفان حلقه مبالغ هنگفتی می‌گیرند! اصلاً حرافی نمی‌زنند! آیا شومر کیهانی نمی‌تواند بدون اینکه از ما پول بگیرد،
 ما را به خود متصل کند تا نزاری به پول دادن و شرکت در کلاس اینها نباشد!

۴. گفتنی است متعلق نذر در شیعه، یک طاعت است و طاعت به، شد معنوی انسان کمک می‌کند این رانیز باید متذکر شد که وهابیت فقط برخی
 از نذر‌ها را انکار کرده است اما این فرقه هر نوع نذر حتی نذر برای خداوند را هم انکار می‌کند!

آیامی دانید طبق قانون جذب، شما به هر چیزی یبندیشید، آن چیز
 جذب شما می‌شود؟ پس سعی کنید به چیزهای بد یبندیشید و همیشه
 به خوبی و احساسات خوب، فکر کنید تا خوبی‌ها جذب شما شود.
 در قانون جذب می‌گویند حتی به اخبار هم گوش نکنید! چرا که بایدند
 در اخبار، بدی‌ها و وسایه‌های مانیان می‌شود پس کسی که بایدند
 به این جذب باشد، تمام ظلم‌ها و وسایه‌های موجود در دنیا را
 نادیده می‌گیرد و به توهم اینکه اگر به آنها فکر نکند، از بین
 خواهند رفت، با توهمات خود دلخوش است.

اما جالب است بدانیم که بسیاری از مروچان این قانون،
 سرمایه‌های خود را روی این شبه‌اصطلاح راک گذاشته‌اند
 تا با ترویج این قانون، با خیالی آسوده و بدون مزاحجه، به

ستم و ترس‌اندازی خود ادامه دهند.
 آری، قانون جذب روان گردانی است که انسان
 را در لوهم خود فرو می‌برد و با همین مغفلت،
 دزدان هوشیار با فراغ لب، هستی مردم را
 به تاراج می‌برند! قانون جذب اگر همه گیر
 و فراگیر شود، مردم در مقابل ظلم‌ها و
 بدی‌ها چشم برهم می‌کزند و خیال
 خود را به دنیا یزیای ذهنی خیال
 مشغول می‌کنند و این یعنی آزادی
 هر چه بیشتر ستم و ستمکارا امام
 علی علیه السلام می‌فرمایند: «روز
 سلطه سلاطین بر دل‌های
 غافلان است.»

فقهت:
 ۱. فقهی، معنی عرفان
 کیهانی می‌باشد.
 ۲. هوامش، از نظر دیگر،
 معنی «پول» است.
 ۳. تشمش دفاعی، متن
 آموزشی معنای عرفان
 کیهانی است.
 ۴. ا. ه. س. لوسوز،
 معنی «کلاس»
 است.
 ۵. عبد الواحد،
 فرغ الحکم
 می‌باشد.
 ۶. ۱۸۷۸.

ثبات خانواده ضامن شکست فزاینده‌های مدعی

حجت الاسلام عشقی، روحانی خوش بیانی که ساعاتی گرم در یک روز در پهن
 ماه در کنارش داشتیم، وی سال‌ها در حوزه‌های تخصصی عرفان‌های نوپد فعالیت
 کرده است. از فعالیت‌های اجرایی ایشان در حوزه تخصصی آداب می‌توان به این عناوین
 اشاره کرد: عضویت در شورای علمی مؤسسه پهداشت معنوی، دبیر انجمن فرهنگی
 معنویتون، عضویت در شورای علمی فرقه‌های نوپد، دعوت تبلیغ حوزه، رئیس انجمن
 فرهنگی معنویت ناب و... مجموعه مقالات «فقد عرفان‌های نو ظهور»، «جولو معنوی»، «هوش
 معنوی...» نیز از جمله آثار علمی ایشان است. در مصاحبه پیش‌رو مساله رواج عرفان‌های
 نوپد و در رابطه آن با خانواده‌ها بررسی خواهیم کرد.

فراگیر ترش رویش تبلیغاتی عرفان‌های نو ظهور در جامعه چه مسائلی است؟
 با تحقیقات به عمل آمده مشخص شده است آداب و فرق نو ظهور که در کشور
 ایران فعالیت دارند، بیش از ۳۳ نوع روش مختلف تبلیغی را برای آماده‌ها رنگ
 و آیین خود به کار گرفته‌اند. از آنجایی که رساله در تمام خانواده‌ها جایگاه
 قابل توجهی دارد به طوری که در تمامی خانه‌ها تلویزیون و رایانه و...
 استفاده می‌شود، فراگیر ترش رویش تبلیغی عرفان‌های نو ظهور
 استفاده از رسانه است. طبق آرای که از دهه‌ها برزگاران به
 دست آمده است متوسطاً استفاده از تلویزیون در هر خانه پنج
 ساعت و بیست دقیقه است. اهمیت تلویزیون در روش‌های
 تبلیغی، فراگیر بودن مخاطب‌های آن است که کار کوچک
 تا سال‌خورده ترین افراد روزانه با این رسانه روزگار

پایگاه آذینکشی آموزشی ترویجی

دارند لذا در همین راستا این عرفان‌ها قیلم‌ها و برنامه‌های خود را تولید کرده، آنها را در سطح گسترده‌تری می‌نمایند.

راکنا تیلیغی مهم‌ترین تئوری‌های نو ظهور تئوری‌های نو ظهور سبک زندگی برای خانواده‌های مسلمان است

یکی دیگر از استفاده‌های عمده تیلیغی فرقه‌های نو ظهور تئوری‌های نو ظهور سبک زندگی برای خانواده‌های مسلمان است

مانند نیز استفاده‌های مسلمانان در این بین برکن با فکرها به تولید هیئت مرد عتقوتی پرداختند و سپس این هیئت‌ها را قیلم برای مرد درست کردند و بعد از آن برای رانگه‌ای مرد عتقوتی را روانه بازار کردند پس از فراگیر شدن این قیلم و جذب مخاطبان آن شروع به تولید هیئت‌های مسلمان مختلف با برنده‌های عتقوتی کردند به طوری که تعداد مسابلی یک کودک کوشانه مرد عتقوتی در دسترس بود فرایگیر بود رسانه به خصوص تلویزیون به همین معناست.

۳۱۷۸ هیئت‌های مسلمان در جلسات مهم خود، راکنا تیلیغی گسترده‌ای روی غیر یهودیان به این نتیجه رسیدند که باید از طریق خانواده‌ها اقدام نمایند و برای رسیدن به این مهم باید رفتار

و کردار کودکان را تحت نظر گرفته، برای شان راهکارهای تربیتی ارائه شود و برای رسیدن به این هدف نیاز از ابزار رسانه‌های چندگانه وارد شوند.
در همین راستا یهودیان قیلم‌ها و بازی‌های جنایی که مفاهیم خناسلامی در برداشت رانگه و آنچه‌ها پیش‌کار کردند مانند بازی و قیلم «بایان‌ها» که در هر مرحله کودک باید یک خارا را بکشد و در هر مرحله آخر غول بازی را که شخصی به اسم هندی است باید بکشد. بازی دیگر به نام «اسام» که شخص اصلی بازی مربوط به دو هزار سال پیش ایران است. در این بازی قواعدناهنوز اسلام نباید آمده باشد اما تمام نقوش و معماری اسلامی است و حتی حدیث «ما مدینه العلم و علی بابها» نیز بر سر این نقش بسته شده و نام شهر از کیندو شماره برانقت، با این بازی خود به خود خفا کودک ضدمفاهیم اسلامی نقش می‌بندد. از این طیف بازی‌ها و آمیختن‌ها به صورت‌های مختلف دیگر موجود است که با سرمایه‌های هفتک درستی می‌شوند به اتفاق خند مفاهیم اسلامی هستند.

یک از مهم‌ترین مسائلی که در این بازی‌ها و قیلم‌ها مشاهده می‌شود این است که در هر بازی و با آمیختن یک منجی متفاوت مانند «نمن» مرد عتقوتی و... (معرفی می‌شود تا منجی اصلی زدن خندان یک با کودک شود. از طرف دیگر با ساخت برنامه‌های دیگر منجی اصلی تخریب می‌شود.

نکته در این مسائل این است که حداقل تأثیر این گونه تیلیغات، تصویرسازی اشتباه برای مخاطبان است. به طوری که هرگاه کودک و یا جوان مسلمان به مسئله‌ای مواجه می‌شود فکر می‌کند ابتدا این تصویر است که در ذهن وی نقش می‌بندد چرا که قبل از این هیچ تصویر دیگری در ذهنش مجسم نشده است. دانشمندان نوشته‌ها و مان این مهم تیلیغی فرق و ادیان نو ظهور، است زیرا انسان می‌تواند به راحتی و بدون هیچ استدلالی، مخاطب را متاثر دهد. مردم خصوصاً فقیر جوان و خفاها بیشتر جذب داستان می‌شوند یکی از دلایل بیشتر تصویرسازی انسان توسط خود خوانده است. به طور مثال پائولو کولوبو که یکی از معروف‌ترین مردم نوبیا است جهان است خواندند را در کتاب‌هایش خندان خفا کاظم و بدون حکمت معرفی می‌کند.

در بررسی محققان سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰ از بیست عرفان نو ظهور خود ده میلیون کتاب به عناوین مختلف به چاپ رسیده که در کتابخانه ملی نیز ثبت شده است. در کنار این مسئله محصولات دیگری چون نشریات، مجلات و کتاب داستان هم به وفور وارد کشور شده است. راکنا تیلیغی مهم دیگر فرقه‌های نو ظهور تئوین الگوی سبک زندگی برای خانواده‌های مسلمان است. به طوری که رفتاری با متعارف را ایجاد کرده و برای پذیرفتن عقاید یک فرقه خاص آن را در جامعه نهادینه می‌کنند مثل نقاشی کشیدن روی صورت کودکان که کم کم هر اولی‌ادعی را طی کرد و در جامعه به عنوان یک بازی و هنر تبدیل شد. سپس به بالماسکه (مراسمی مذهبی منتسب به سرخ‌پوستان) رسید و امروز جوانان ما در بازی‌هایشان از این بالماسکه استفاده می‌کنند. وقتی این بالماسکه وجود آمد، بالماسکه یک کم که در جامعه وارد و نهادینه می‌شود. از جمله این عقاید می‌توان به روابط جنسی، ازدواج، مستقل شدن و جدا شدن از خانواده، ازدواج نکردن و... اشاره کرد طبق آمار محققان ما که از شهر بزرگ کشور گرفته شده است سسی درصد جوانان نمی‌شنوند ازدواج کنند.

دعوت افراد خاص و مشهور برای پیوستن به فرقه، دیگر راکنا تیلیغی ادیان و عرفان‌های خناسلامی است. به طوری که وقتی مردم می‌بینند شخصی خوبسختن‌هایی به مذهب این فرقه شده است، آنها نیز ترغیب به گرایش به آن مذهب می‌شوند. مانند فرقه کالیاسکه که دودید یکبارها متوناً و با چاپ به فرقه خود کردند و پس از آن عده‌ای آن را طوطر افغان‌ها این فرقه پیوستند.

از دیگر راهکارهای مهم تیلیغی فرقه‌های نو ظهور، پررنگ جلوه‌اندن محسنان این خود است. به طوری که در هر یک از این تیلیغی خود به خصوص سبک‌های ماهورایی بیشتر مسائل صحبت می‌کنند که مخاطب جذب می‌شود. آنان محدودیت‌های خود در برابر جسد و روح تیلیغی‌ها بیان می‌کنند. علاوه بر این آن دسته از مسائل دین خود مطرح می‌کنند که در دیگر ادیان ممنوع است مانند شرب خمر در اسلام.

تأثیر گذاری تیلیغات عرفان نو ظهور
در خانواده‌ها چگونه است و چه تأثیراتی دارد؟
بهدیال در دفتر ما می‌گفت که آن صاحب کارگری می‌گوید که با تو رفتن از خانواده به عرفان نو ظهور چه مسائلی است؟

عرفان‌های نو ظهور در کشور آمریکا سال ۱۹۶۰ به طور عمده وارد شده ده سال بعد اولین مؤسسه عرفان‌های عرفان‌های نو ظهور در آمریکا تأسیس شد. در این مقطع مهم این است که پدر ادیان بی‌فرقه‌ها نشان علی این ده سال وارد این فرقه‌های نو ظهور شدند. مؤسسه اتانسیس کردند زیرا آنها باید این تئوری را رسیده بودند که این جنبش‌ها فرزندانشان را از خانواده می‌گیرد چرا که غالب آمریکایی‌ها در آن زمان کاتولیک بودند و در مذهب کاتولیک مسئله خانواده بسیار اهمیت دارد. همین مسئله نشان دهنده آن است که فرقه‌های نو ظهور تأثیر مستقیمی بر بنیان خانواده‌ها می‌گذارد.

مهم‌ترین تأثیر تیلیغات فرقه‌های نو ظهور ازادی روابط جنسی نامشروع، بالا رفتن آمار طلاق، اخت‌ناث‌ناثی و پایین آمدن آمار ازدواج است. بیشتر این املاح امروزه مروج است. وین دل‌پشتی جمله «بچه‌ها برای خود می‌سختند برای دیگران هم می‌سختند» معروف شد که حدیث الهی است. حتی الگوگیری از تاروت آی کوسوان از کتابی به نام قیصوات‌المرامونین است. بوده است. شکی نیست که اسلام از لحاظ موضوع کمبودی ندارد. آنها در راستای نیاز جامعه خود از آنها استفاده کنیم و باید در تمام زمینه‌ها به کار بگیریم.

دومین تأثیر گذاری مهم این تلیغات بر تربیت کودکان است. مهم‌ترین بحث از تربیت از اسلام رابطه زوجین بحث تربیت فرزند است. به طوری که تنها لیلی که در روایات برای جلوگیری از تکثر فرزندین شده، عدم تولد بی‌توجهی است. از زمان سده اول تا زمان سده هفتم، رفتار فرزندان با پدر و مادر، سطح فرهنگ، تفاوت فرزندان، این تیلیغات رسانه‌ای عرفان‌های نو ظهور است.

اکثر برنامه‌های کودک بدون نشان دهن هیچ گونه نامادامی‌های کودک بخش می‌شود و طرف دیگر نماهای پودوبیت، مسیحت، شیطان‌پرستی، و به وفور دیده می‌شود. لذت تئووفی از کودک داشت تا دندان باشد. سومین تأثیر بر خانواده کم رنگ شدن نقش پدر و مادر در تربیت فرزندان است. در نص صریح جلسه هدهده پودوبیت که ابتدای بحث ذکر شد در سال ۱۳۸۸ بیان کرد که نقش تربیتی تیلیغات‌های فرقه‌های نو ظهور کودکان نقش بسیار مهمی در زندگی کودکان دارد. امیرالمؤمنین (علیه السلام) می‌فرمودند که قلب کودک مانند زمین خالی است که هر چه در آن بکارد بر یادش می‌کشد. ایشان

در روایت دیگری می‌فرماند که هر چه به کودک آموزش دهید مانند نقش ستن در سنگ است. ادیان غیر اسلامی این مفاهیم را اجرا می‌کنند، در صورتی که خودشان آن‌ها پرهیز نبرند. **۳.۳. برای مقابله و پیشگیری از این اتفاقات باید چه کرد؟**

برای مقابله با این تیلیغات دقیقاً باید تمام خلاصه‌های جوانان در قالب‌های رسانه‌های چندگانه با مفاهیم به روز اسلامی پر شود به این صورت که در سطح جامعه به طور دقیق رصد شود تا خلأهای زیادی سنسین مختلف و جنسیت‌های مختلف شناسایی شود و در راستای آن‌ها بران‌ها به وسیله مفاهیم اسلامی برنامه‌ریزی شود.

نکته جالب این است که پائولو کولوبو همان «کیمیای» را از نشریاتی که برای مردم مروج است. وین دل‌پشتی جمله «بچه‌ها برای خود می‌سختند برای دیگران هم می‌سختند» معروف شد که حدیث الهی است. حتی الگوگیری از تاروت آی کوسوان از کتابی به نام قیصوات‌المرامونین است. بوده است. شکی نیست که اسلام از لحاظ موضوع کمبودی ندارد. آنها در راستای نیاز جامعه خود از آنها استفاده کنیم و باید در تمام زمینه‌ها به کار بگیریم.

۴. آیا در دست کردن برنامه‌های در موزا تیلیغی‌های فرهنگی یکپارچه که امروز مردم دیده است، از نگاه عقاید و جزئی و زندگی مردم شده است؟
مردم دیده است، هر کس هر چه بیشتر اجرا می‌کند، هر فرد مثال صلیب برای عیسی، آمیختن‌ها توسط شیخ و عرفان‌ها برای باطنی است. برای «اسامی» در دست کنیم قابل رقابت با روح‌های خود نیست.

اولاً محتوایی که ما ماسه کار می‌گیریم کلام خدانود و معصوم است و اجزایی که با نظر انسان سخن است می‌تواند با مفاهیم‌ها یا سبانه آنها مقابله کند. بارها خاکت‌های در تاریخ شنیده شده است که شخص در سالیان زیادی به مردی می‌پرداخته است. اما با شنیدن کلام روایت‌ها رانده‌نیش عوض می‌شود. امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید که حواس کلام‌ها را برسانید مخاطب جذب می‌شود.

مشکل اصلی جامعه امروز ما عدم آگاهی خانواده در مورد مفاهیم اسلامی است. به طور مثال به هر فرد ما باقی است. هر پدری ۲۲ و طیفه در قبال فرزند خود دارد که این آگاهی

انجام شود هیچ‌گاه فرزند انسان منحرف نمی‌شود.

با بستن راه‌های ارتباطی مانند قفل کردن هیچ نتیجه‌ای به دست نمی‌آید. بهترین راه این است که کودکان را به قدرت تمیز برسانیم تا خوب و بد را هم تشخیص دهند. مهم‌ترین راه برای رسیدن به این هدف شیوه‌های تربیتی اسلامی است. امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید به هنگام انتخاب همسر تنها به فکر زیبایی و مشخصات فردی زوج نه باشید؛ بلکه ببینید وی می‌تواند مصادر خوبی برای کودکان شما باشد یا خیر.

پدر و مادر از همان کودکی برای سلامت جسم کودک دست به کار می‌شوند. برای سلامت جسمش نیز با تاملاتش کندید ایستد اصلاحات. **۵. در قالب سبک زندگی اسلامی چه مواردی باید رعایت شود تا کودکان از همان ابتدا با مفاهیم اسلامی رشد کنند.**

۵. سبک زندگی اسلامی امروز در جامعه جا افتاده و نهادینه شده است چطور باید افراد را به سمت سبک زندگی اسلامی کشانیم؟

ابتدا باید این عادت را با همه خانواده‌ها و زیبایی‌های اسلامی که امام صادق فرمودند جایگزین کنیم. به فرموده همان معصوم قضاوت‌ها همان مسلمانان، بکن هر مسلمان‌ها. جنب می‌شوند و خود خوب می‌شوند. زندگی به مرور زمان تغییر می‌کند. از طرف دیگر اسامی باید در قالب نیازهای جامعه بیان شود. به طور مثال کسانی که در رابطه با ارتباط با خانواده‌ها در مشاورین ما می‌آیند، ابتدا تمام راهکارهای مشاورین خود که اندیشمندانی غریب و غیراسلامی گفته‌اند این است می‌شود و در آخر یک روایت از امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید که مخاطب در این مقطع دوام معیار مهم و خود را در اولویت قرار دهد. به طور زودین مفاهیم اسلامی است. به طور جامعه از خط استفاده مفاهیم غیر اسلامی که در همین راستا باید بر طرف شود.

مردن تن در ریاضت، زندگی است رنج این روح را پایندگی است

محمدصادق احمدی (انشجوی دکتری ادین پژوهی)

ریاضت به معنای کوشش و تلاش همراه با ریاضت و روح است و زمانی که عرفا و راهبان ریاضت را به کار می‌برند، آن را به معنای خودسازی و رام کردن نفس با تعلیم و تربیت می‌دانند. البته این واژه درباره حیوانات نیز سه کارفته که منظور از آن تمرین و ولاد کردن حیوان بر رفتار مودظ نظر صاحب است.^۱

ریاضت نفس متعارف نیز از همین معنای لغوی گرفته شده و هدف از آن رهنمون ساختن و هدایت نفس سرکش به اطاعت از حق و عقل و بازداشتن از هر سرکشی در برابر این دو است. ریاضت و تهذیب نفس با شیوه و روشی که در آیات و روایات به آن توصیه شده، تفصیلاً اعمال و برترین عبادت است که از آن به جهاد اکبر تعبیر شده است؛ چه آنکه در روایات اسلامی ریاضت و زهد صرفاً به معنای کناره گیری و در کنج عزلت نشستن نیست، بلکه هر حرکتی که در مسیر رضایت الهی است؛ برای مثال پیامبر گرامی اسلام ﷺ در این باره فرموده اند: «بهیابیت است من، جواد در راه خدا است».^۲

همچنین امیرالمؤمنین علی ﷺ می‌فرماید: «صل ریاضت امونخت حکمت و چیره شدن بر عبادت است».^۳

بنیادی ضروری و عرفان جدید

امروزه انسان در ریافت است که تمامی نیازهای او در دنیا و آخرت و تکولوژی و بر طرف نخواهد شد؛ از این رو توجه زیادی به موارءالطبیعه و مسائل فیزیکی پیدا کرده است. در واقع به دنبال چیزی است که بتواند جان تشنه او را سیراب کند و پاسخگوی نیازهای روحی اش باشد؛ برای همین اشتیاق زیادی به مسائل

عرفانی و سه خصوص عرفان های کاذب پیدا کرده است که از جمله بارزترین آنها ریاضت های فرقه ای هندی و یا متصوفه در زمان ما است. گرایش به این گونه عرفان های کاذب می تواند به دلایل زیادی از جمله تبلیغات وسیع، نیاز به هویت یابی و شکل گیری تصور از خویشتن و لطافت باطنی و روحی و... باشد.^۴

در یک نگاه کلی می توان ریاضت را به دو دسته تقسیم کرد:

۱. ریاضت تسرعی: اهل عرفان اخلاقی آن را زهد نامیده اند. لغت شناسان زهد را این چنین تعریف کرده اند: «ترک نمودن کاری و اعراض از چیزی و برخلاف میل و رغبت عمل کردن».
۲. ریاضت غیر شرعی: تمامی انواع ریاضت هایی که تابع قوانین و ملاحظات شرع نیست و مستلزم انجام کارهای برخلاف دین اسلام است. طبعاً این شکل از ریاضت که شامل اکثر ریاضت های مراضان می شود، بنابر سنت اسلامی جایز نیست.

بنای ریاضت شرعی و حرام

پایه به پایه مطلقاً ریاضت که رنج و مشقت است، مراضا همان این باورند که رنج گرفتن شرع و طاعت فرمایند و بدون در نظر گرفتن شرع و اسلام می توانند آن را به نگرش خاصی پیدا کنند. از جمله تفاوت های که بین نگرش اسلامی و غیر اسلامی به ریاضت وجود دارد، همین نکته است که اسلام ریاضت و سختی را از چهارچوبی خاص بیرون نمی داند؛ اجازه صبر و زین را به انسان نمی دهد؛ چرا که رهبانیت در اسلام جایگاه باطل ندارد. این در صورتی است که در عرفان های جدید، مراضا تا جایی پیش می رود که گاه ممکن است آسیب های جدی و جبران ناپذیری به خود وارد کند.

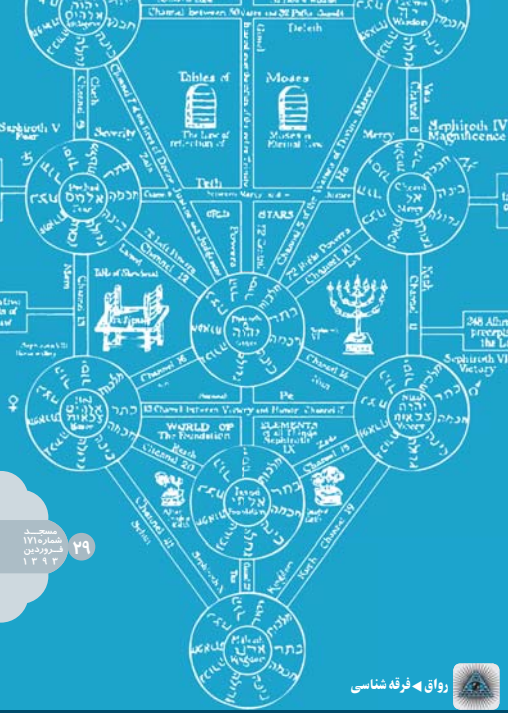
خداوند متعال در قرآن یکی از اصول و منتهج های

نتیجه ریاضت نفس

اگر انسان به دنبال ریاضت صحیح و مشروح باشد؛ از نتایج لذت بخشی و آخروی آن بهره مند خواهد است: «خداوند هر چه سگ بیشتر از توانایی اش تکلیف نمی کند»؛ بنابراین و آسانی برای نیت بر رضای خدا و صرف به دست آوردن محبوبیت یا جلب توجه اقدام به ریاضت، نتیجه عمل او همانی است که نتوانسته در همین دنیا از ریاضت به دست آورد؛ در آخرت هیچ اجر و قربی نزد خدای متعال ندارد. در این زمینه رجوع به روایت امام صادق ﷺ و داستان مراضی که مسلمان شد، علاوه بر سیرینی و جذایبت می تواند عبرت آموز باشد.

نکته دیگری که در تفاوت ریاضت صحیح و نامشروع باید بدان توجه داشت، مراضی است که در عرفان های جدید دیده می شود؛ زیرا در اسلام بنابر سنت قطعی وارد شده؛ از فریقین، این قواعد فقط در جاهی استثنا شده که فایده عقابلی بر آن مترتب باشد؛ مانند رفتن به جهاد و دفاع از کبان اسلام و... اما در ریاضت های مدرن و نامشروع ریاضت کشیدن و ضرورتی به جسمه صرفا برای کسب شهرت و محبوبیت و یا کسب قدرت است که اینها همه به لحاظ شرعی مذموم اند.

امام خمینی نیز در نقلی از استادش تفاوت برای ریاضت باطل و ریاضت صحیح از بیان فرموده اند: «میزان در ریاضت باطل و ریاضت شرعی صحیح، قدم رفتن و قدم حق است؛ اگر سلسله که قدم نفس حرکت کرد و ریاضت او برای پیدایش قوای نفس و قدرت و تسلط آن باشد، ریاضت باطل (است) و سلسله ای منجره سوء عاقبت می باشد و دعوی او باطله باشد؛ و همین اشخاص بیروزی می شود که سالک مقدم حق سلوک کرد، خدا شود؛ ریاضت او حق و شرعی است».^۵

رواق | فرقه شناسی

دروغی به نام اخروی های کیهانی در کابلا

فاطمه مهبی (طایفه جوزعلیه)

یکی از انحرافات سلوکی و معنوی، جایگزین کردن قدرت های غیر الهی با قدرت خداوند یگانه و هستی بخش است. در بسیاری از جریانات انحرافی «کابلا» است.

نظراً از آفرینگار و مستقل اخاطا می شوند و هستی بیروحان اتری می گردند؛ از وظیفه سالک، ارتقا کیهانی صرف مزیور و راه استغافران از می دانند. و نه هدف از سلوک خدائست در این

مسلك كه نه راهماني سلوك و نه نردبان سلوك در اين مسلك هاي خدائست در اين مسلك هاي باطل خدا در غبار است. یکی از این سلوک و نه نردبان سلوک در این مسلك های باطل خدایبار است.

مهمترین متمسکی که در کابلا برای نترسین بار وظیفه سالک، ارتقا کیهانی صرف مزیور و راه استغافران از می دانند. و نه هدف از سلوک خدائست در این

مسلك كه نه راهماني سلوك و نه نردبان سلوك در اين مسلك هاي خدائست در اين مسلك هاي باطل خدا در غبار است. یکی از این سلوک و نه نردبان سلوک در این مسلك های باطل خدایبار است.

مهمترین متمسکی که در کابلا برای نترسین بار وظیفه سالک، ارتقا کیهانی صرف مزیور و راه استغافران از می دانند. و نه هدف از سلوک خدائست در این

۱. ترمذی، معنی، دفتر ۲، ص ۳۳۶.
 ۲. فرقه کابلا، رومن، ج ۱، «در ریاضت استغافره خداوند».
 ۳. ریاضت صحیح، نفس مستقیماً، طایفه جوزعلیه، ص ۱۳۲.
 ۴. «بشارت انجمنی اقیانوس سبیل الله (طیلسی)».
 ۵. «تذکره انوارالایوبی» ص ۱۱۷.
 ۶. «تذکره انوارالایوبی» ص ۱۱۷.
 ۷. «تذکره انوارالایوبی» ص ۱۱۷.
 ۸. «تذکره انوارالایوبی» ص ۱۱۷.
 ۹. «تذکره انوارالایوبی» ص ۱۱۷.
 ۱۰. «تذکره انوارالایوبی» ص ۱۱۷.
 ۱۱. «تذکره انوارالایوبی» ص ۱۱۷.
 ۱۲. «تذکره انوارالایوبی» ص ۱۱۷.

اندیشه‌ها نه‌اجاز دیگری که شاید تحت تأثیر جریان‌های نوپدید عمومی معاصر در سینه‌های هالیوود رواج یافته‌است، باور به ظهور منجی از دل نیروهای شیطانی و شر است. در بسیاری از فیلم‌های سینمایی هالیوود همچون بن‌هن، کنستانتین، روح سوار و... نیرویی که خود در اثر انجام گناهان بزرگ روح خویش را به شیطان فروخته‌است، اکنون در اثر یک سلسله جریانات به عنوان منجی بشر برای رهایی از دست شیطان معرفی می‌گردد. نکته مهمی که در اکثر این فیلم‌ها دیده می‌شود بازگشت قهرمان فیلم، نه در اثر جریانی به اصلاح توبه که در همه‌دین‌الهی‌راهی‌راهی برای بازگشت گناهکاران به سوی خداست، بلکه در اثر جریانی مادی و یساعاطفی رخ داده‌است. قفسه‌سنجی و شریعت‌گریزی وجه مشترک همه عرفان‌های نو ظهور است. این شریعت‌گریزی منجر به دین‌گریزی در همه این جنبش‌های می‌گردد. در فیلم «کنستانتین» قهرمان داستان (با بازی کینون ریوز) با گناه خود کشتی خود را چینی کرده است. او پس از اجازه یافتن برای خروج از چینی با وجود تلاش بیست ساله خود هنوز به بخشش خاوندان امید ندارد و توبه را از باب بازگشت نمی‌داند. در پایان فیلم نیز با هم با خود کشتی است که می‌خواهد دنیا را تاخت دهد.

۳۴
یادداشت
آرشیوی
تاریخی

معرفی کتاب

جریان شناسی انتقادی عرفان‌های خوظهور

فاطمه‌زهی سیف، حمیدرضا، پیر، یوزشکاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۸ ش.

نویسنده در این کتاب تحقیقی مستدل و مستند درباره شناخت مهم‌ترین گروه‌های نو ظهور عرفانی و معنوی جهان که در این رواج یافته‌اند، انجام داده است. نویسنده معتقد است این گروه‌ها به دلیل نفوذ در فرهنگ مسلمانان، امروزه «ها و روش‌های خود را با برخی از تعالیم اسلامی تطبیق داده‌اند، ادعای کنند همان عرفان اسلامی‌اند که با زبانی متفاوت اما درمی، به بیان‌های عرفانی پرداخته‌اند و همین روشناخت اختلافات و کژی‌های این جریان‌ها، نیاز جامعه امروز است تا بتوان جلوی این سوء استفاده‌ها را گرفت

مطالب کتاب در دو بخش اصلی و چندین فصل فرعی آمده است. بخش نخست کتاب، «فطرت در چهار اقیانوس منویبت» است که خود شامل سه فصل است. «فطرت محبوب و منویبت مسوخ» فصل اول این بخش است که از جان شیدا و فطرت منویبت‌گرای انسان سخن گفته است و می‌گوید بپراهره فتن افراد، به دلیل پوشیدگی فطرت در حجاب طبیعت و نفس است. فصل دوم هر بوم‌ها «هزار کالوی تجربه عرفانی از منظر فطرت» است که تجربه عرفانی را با رویکردهای مختلف مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد و از تعریف نظر به‌طور توجع تجربه‌های عرفانی سخن می‌گوید. به نظر نویسنده، سه شاخص «وجدت، شهود و فنا» مرز میان عرفان و تجربه‌های عرفانی را مشخص می‌سازد و با توجه به فطرت توحیدی قابل تبیین و شناسایی است. از آنجا که فطرت در تمام بشر ثابت است، تجربه‌های عرفانی در صورت‌های گوناگون و با این سه ویژگی رخ می‌دهد. نویسنده در فصل سومش مکتب شمسیم، تالوتیسیم، بودیسیم، عرفان مسیحی و عرفان اسلامی را به صورت تطبیقی بررسی کرده و نتیجه گرفته است بیشتر مکتب‌های عرفانی ریشه در ادیان داشته، متناسب با اعتقادات و اعمال هر دینی شکل گرفته‌است.

نویسنده بخش دوم را «معنویت‌گرایی بیست مدرن» نامگذاری کرده و طی چهار فصل، اندیشه‌های عرفانی چهار رهبر معنویت‌گرای جهان معاصر و نیز عرفان سرخ‌پوستی را نقد کرده است. ۱. ماهاریشی (مطرح مدیثیشن متعالی ITM)، ۲. اشو (عشق و منویبت)، ۳. بانلو (کویلیو (افسانه قوس)، ۴. فالون دافا (معنویت‌بدن کرد)، ۵. دنیای اسرار آمیز لوهام در عرفان سرخ‌پوستی.

مطالعه این کتاب ز روشمند را به شما مخاطب گرامی پیشنهاد می‌کنیم.

ذوق حلال

مساجد بازار به عنوان مرکز دینی نقش بسیار سازنده‌ای در روند معاملات و تعاملات کسبه و مراجعین می‌تواند داشته باشد. با استفاده از راه کارهای برقراری ارتباط با بازار برای می‌توان الگوهای اسلامی کسب روزی حلال را در بازار اشاعه داد. گاه یک نشست و برخاست معمولی با معارف دادر، احوال پرستی از تنها چیزی است که می‌تواند یک فاجعه را در جوره آنها برای بیان مطالب بسیاری باری کند.

استفاده از پروشورهای اطلاع‌رسانی فرهنگی با ماهیانه برای کسبه، به‌ویژه در تکنولوژی روز و ارسال پیامک در مناسبت‌های مختلف و با موضوعات کاربردی و ساده و گاه جهت یادآوری رعایت نکات کسب و کار در ایجاد فرهنگ اسلامی تجارت می‌تواند کار ساز باشد.

محراب گفتگو

ستارگان جاوید

گزارشی از همایش بزرگداشت نامه جماعت شهدای استان تهران
به کوشش اصغر غفلاص

روز اول سالگرد شهادت آیت الله محلاتی است. هرگز رسیدگی به امور مساجد... به پنهان ساز و زبانه های این شهید گران قدر و باور یکرود جدیدی در برگزاری کردهای نامه جماعت، همایش ستارگان جاوید... بار گزار کرد. این همایش در محل سالن اجتماعات مرکز ارتباطات اسلامی در تهران برگزار شد.

روز پنج شنبه ۱۳۹۲/۱۲/۱۷ برنامه از ساعت هشت صبح شروع شد و تا ساعت یازده ادامه داشت. شمار زیادی از امامان جماعت اقصی نقاط استان تهران به این همایش دعوت شده بودند که به صورت گروهی یا انبوهی و یا با توبیعی های شخصی، خود را به این همایش رسانده بودند.

حاج حسینبند

به محل همایش که نزدیک می شدی سبیدی عمامه های رواجیون، سبیدی برف چند روز پیش را در دهنش تاغای می کرد. چنین صحنه ای را در کمتر کنفرانس می توان دید! نگار به حوز علمیه وارد شده باشی. بدو ورود مهمانان محترم با نوشیدنی گرم و شیرینی

پزیایی می شدند که بسیار مناسب سرمایه نه چندان سخت آن روز بود. بعد استه های فرهنگی تقدیم می شد که شامل خطبه فدک حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، صحیفه سجادیه و بیوت نامه همایش ستارگان جاوید بود. این هدایا به دور از اسراف و ناهنجاری های معمول در این گونه بسته های فرهنگی هدایی و باوشیاری و سلبیقه خاصی انتخاب شده بود. «صحیفه سجادیه» هدایی در قطع با توبیعی یا صفحه آرای و صحافی مناسب، ترجمه محمد مهدی رضایی، به همت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها و نشر انتشارات معرف تهیه شده است. این کتاب با ارزش با قطع پالتویی بسیار مناسب و روحانی محترم است که در کنار مشغولیتها و مطالعات فراوان خود این کتاب را همیشه همراه داشته باشند و مطالعه نمایند.

«خطبه فدک» از سلسله جلسات اخلاق حاج آقا

هرگز دهمای بی یکموضوع

از اسفند ماه امسال (۱۳۹۲) قرار است برای هر گروه های نامه جماعت یک موضوع در نظر گرفته شود تا آن موضوع به بحث و بررسی گذاشته شود. اولین گروه های نامه جماعت به شکل جدید با موضوع «تحلیل از نامه جماعت شهدای استان تهران» برگزار شد.

در طول برگزاری همایش سالان اجتماعات پر از جمعیت است و تقریباً صندلی خالی پیدای نمی شود. افرادی از زبانه های فضا بیرونی سالن مشغول پذیرایی و صحبت با یکدیگر هستند. سخنران اول برنامه آقای آقای هستند. سخنران بعدی حجت الاسلام شهیدی نماینده مقام معظم رهبری در بنیاد شهید انقلاب اسلامی است. ایشان از مقام شهید و شهادت و به خصوص شهیدی روحانیت گفتند و خاطراتشان کردند که بیشتر قریب به اتفاق شهدای روحانیت شهیدی ترور ۱۳۷۲ نفر یا قریب به ۵۰۰۰ نفر روحانیت شهید داده این به جز شهیدی روحانی قیل از انقلاب است. در صدهای بعد از انقلاب نسبت به قبل از آن خود بر سه شاد است. استان اسفهان ۵۳۷ نفر شهید خراسان رضوی است. تهران ۳۰۱ شهید.

ایشان متذکر شدند که این امامان بنیاد شهید داده است و از آزاری که ایشان در دست دارند مقارنی متفاوت است. ایشان اضافه کردند: «ای مقام معظم رهبری ما سراسر باز به تکریم و کرامت داشت شهدای خانواده های خود فکر آنها می کنند به این دلیل است که آنها رفتند جان خود را در طریق اخلاص گذاشتند. امش خود را به خطر انداختند تا مال امش داشته باشیم. آقا به بنده گفتند که وظیفه ما در بنیاد شهید خدماتی است. وظیفه تو این است که بروی به خانواده های شهدای سرتزی و آنها را تکریم کنی. هدف ما منتسب فرهنگ شهید و شهادت و جایزای از خود گذاشتگی این عزیزان است که این امر بسیار مهم است. در راستای این هدف این همایش شکل گرفت و همچنین برنامه همیشگی دیدار با خانواده های شهدای جانان عزیز. چند روز پیش به منزل آیت الله محلاتی به مناسبت شهادتشان حضور پیدا کردیم.

آنچه رهبری می خواهند حفظ فرهنگ ایثار و شهادت و نشر این فرهنگ است. ما فکر کردیم باید از ستولانی بالای مملکت و از خود ستی همچو شروع کنیم. این موضوع را آقای روحانی مطرح کردیم و قرار شد هر ماه به همراه ایشان به منزل شهدا و جانانان برویم. این کار شروع کردیم. دو خانه دو خانوار جانانان آقای روحانی گفتند: خوب است این کار را شروع روز یکبارش کنیم. ما خودمان از این عزیزان روحیه می گیریم. روز اول محرم به منزل جانان آقای «سید جلال الدین روحی» رفتیم. ایشان از دوست و دو چشم و یک پا داشتند. جانان آقای روحانی پرسیدند جانان چند درصد هسته است؟ گفتند: ۲۵۰ درصد بود. دست هر کدام ۵۰ درصد دو چشم هر کدام ۵۰ درصد و یک پا ۵۰ درصد پرسیدند از کی گفتند: از ۱۷ سالگی. تا نیک در دست من قسم شد و چشمها و دستها و پا را از ۱۴ می کردم. پرسیدند: از کجای کردید؟ گفتند: از ۲۲ سالگی از کجای کردیم و فرزند دارم؟ یک پسر و دو دختر. پسرم خیلی است و دختران من مصل و دانشجو. پرسیدند: چطور از کج کردید؟ گفتند: خاتم من خود ستاری کرد و من عیوب دادم.

در اینجا حجت الاسلام شهیدی بر اهمیت نقش زنان در انقلاب و دوران دفاع مقدس تأکید کرد و گفتند: خانها واقعا نقش بزرگی در انقلاب ما داشتند. زنان واقعا نقش آفرین بودند.

در ادامه صحبت های ایشان به ماجرای آقای روحی از زبان همسر ایشان اشاره کردند. «خانم آقای روحی گفتند که پدر و برادرم شهید شده بودند. من اعتقاد این بود که پدر و برادرم به راه امام حسین علیه السلام رفتند؛ وظیفه ما شان را انجام دادند. من چطور باید به وظیفه عمل کنم؟ من باید به راه حضرت زینب علیها السلام بروم. با خودم گفتم یا خودم می کردم کسی را که بیستین جانباری را داشته باشد پیدا می کنم. گفتم و سید جلال روحی رسول خدا صلی الله علیه و آله را فکر می کنم. من بهترین همسر دنیاست.» حجت الاسلام شهیدی در ادامه برای همسر خود تحت تأثیر شهید زندگی و تفکر جانبار عزیز و همسرشان قرار گرفته بودند گفتند: «خانم آقای روحی از آقای روحی پرسیدند که چند مشکلی دارد تا ما برایشان انجام همگی کمکی کنیم؟ آقای روحی گفتند: برای ما جانباران بگنجانید. مردم در ایمان سنگ تمام می گذارند. شما در دولتتان برای معلولین کاری بکنید. آنها غریب واقع شده اند و بسیار نیازمند کمک و رسیدگی شما هستند.

دیده بودم شهیدهای حجت الاسلام شهیدی از دیدار ایشان با خانواده های شهدا و جانباران و شمار و بسیار شنیدنی است و واقعا قابل راجا می دهد. ایشان باز برای حضار همایش تعریف می کنند: «مقام معظم رهبری هر پانزده یا بیست روز یکبار به دیدار خانواده های می روند. دو هفته پیش هفت خانواده شهید به دیدار رهبر آمده بودند. یکی از مادران گفتند: خترم در هفده سالگی اسیر شد. هر کس حرفی می زد و می شرمش می کرد دلم شکست از منزلتان در دیدن ما مشهره به مقم آقا خانم خواستم دخترم

۳۱
شماره ۱۷۱
مهر ۱۳۹۲

یادنامه
آیت‌الله
مرتضی

آزاد شود و یکی از پسرانم شهید شود. سه روز بعد دخترم آزاد شد و پسر من شهید شد.
کتاب خاطرات دختر این مادر شهید به نام «معمومه این» چاپ شده است که علاقه‌مندان می‌توانند مطالعه کنند.

یاد اسم و شهیدان تل ۷۰
صیبه کرب و یلا

در ادامه برنامه به خانواده‌های معظم جازان، بیمارستانند در یمایستان ستری: «حضر برای شقای اعجل آنها صلوات می فرستند. و باز از ششای روحانی قبل از انقلاب با کمر صلوات بادی می‌شود. شهید شیخ فضل الله نوری، شهید سید علی اندرزگو، شهید آیت الله سعیدی، شهید آیت الله غفاری و...

حسینی برای تقدیم لوح یادبود به جایگاه دعوت می‌شوند. مجری برنامه اعلام می‌کند: «عضی پدر و مادر و همسران شهید و اعضای خانواده آن شهید به جایگاه دعوت می‌شود و لوح یادبود از دست شما می‌گیرد. در ابتدا همسر محترم شهید مطهری می‌آید. شهید آیت الله احمدی، شهید احمد قامری، شهید سید مرتضی آتلی‌پلی عتبات عالیات، شهید غلام‌زاهر قندی، شهید محمد چاووشی شهید مصطفی جرجی، شهید غلام‌زادش آشتیانی، شهید سید حسن مصطفی رفعتی پور، شهید محمد علی روحانی فرد، شهید سید حسین طباطبایی نسب، شهید سید احمد کامیابان، شهید محبت علی محمودی، شهید سید سید اکرم میر مخبر، شهید محمد مصطفی کرمانی، شهید سید ابوالقاسم موسوی دامغانی، شهید مهدی شاد آبادی.

در ادامه تقدیر از خانواده معظم شهیدای روحانی، از پدران شهید دعوت به جایگاه و تقدیر می‌شود. آیت‌الله علی ارومیان پدربزرگ شهیدزاده شهیدی و محسن ارومیان؛ حجت الاسلام والمسلمین محمد بدر دو شهید صفت الله و چوادمقدم؛ حجت الاسلام فانی، پدر دو شهید؛ محمد جواد شهید؛ محمد باقر و مهدی اعظمی؛ سید جعفر میر جعفری پدر شهید سید ابوالفضل میر جعفری؛ آیت‌الله عبوری؛ پدر شهید سید حسن عبوری؛ حجت الاسلام علیپور، پدر شهید علی عبوی؛ آیت‌الله محمودی پدر شهید سید مصطفی محمودی؛ حجت

الاسلام سید مصطفی احمدی پدر شهید سید محمد هادی احمدی؛ حجت الاسلام یحیی میرزایی پدر شهید محمد محسن میرزایی؛ حجت الاسلام سید فضل الدین موسوی پدر شهید سید محسن موسوی؛ حجت الاسلام سید علی اصغر روحانی پدر شهید ناصر الدین روحانی؛ حجت الاسلام رجیبی طاهری پدر شهید محمد رضا طاهری؛ حجت الاسلام عباسعلی اختری پدر شهید نورالله اختری؛ حجت الاسلام احمد روحانیان پدر شهید عبدالناصر روحانیان؛ حجت الاسلام سید مصطفی شیخ تاج مقدم روحانی پدر شهید سید ذبیح الله مقدم روحانی؛ ابوالقاسم مهاجری پدر شهید سید علی مهاجری؛ محمد جواد پیشواپی پدر شهید سید مصطفی پیشواپی؛ آیت الله سید هاشم حمیدی پدر شهید سید محمد رضا حمیدی؛ حجت الاسلام قیامی پدر شهید مهدیس محمد باقر قیاضی؛ حجت الاسلام حسین محقق امین پدر شهید مهدی محقق امین؛ حجت الاسلام فتحی منش پدر شهید محمد رضا فتحی منش؛ حجت الاسلام سید ابراهیم حسینی پدر شهید سید مهدی حسینی؛ رحمان لطفی پدر شهید علی اکبر لطفی.

مجری برنامه به این نکته اشاره می‌کند که در آستانه ایام فاطمیه هستیم و می‌گوید: «هر چنانچه از شهدا بردمی شود نام مادر شهید نام زنده محفل است» و ذکر نام و پادای از فاطمه زهرا (ع) می‌شود.

آن کس که جانان اند

سخنران یابانی همایش حجت الاسلام و المسلمین محمد جواد حاج علی اکبری ریاست مرکز رسیدگی به امور مساجد شهیدان است. از آغاز صحبت‌هایشان می‌گویند: «این یک جلسه آسمانی بلکه عوشری است. از آغاز تمام مهمانان حجت‌مقدس شهید، همه جماعات و همه عزیزانی که قبول زحمت کردند و به این مجلس شریف تشریف آوردند تشکر و قدر دانی می‌کنیم. این جلسه اجلاس یابانی سال ۱۳۹۲ از رویکر دوازدهای در برگزاری جلسات عمومی ما از این به بعد هر جلسه‌ای به عنوان اجلاس سراسری یا عنوانی خاص برگزار خواهد شد. علاوه بر موضوعات خاص جماعات و محسن ارومیان؛ حجت الاسلام والمسلمین محمد بدر دو شهید صفت الله و چوادمقدم؛ حجت الاسلام فانی، پدر دو شهید؛ محمد جواد شهید؛ محمد باقر و مهدی اعظمی؛ سید جعفر میر جعفری پدر شهید سید ابوالفضل میر جعفری؛ آیت‌الله عبوری؛ پدر شهید سید حسن عبوری؛ حجت الاسلام علیپور، پدر شهید علی عبوی؛ آیت‌الله محمودی پدر شهید سید مصطفی محمودی؛ حجت

عرصه دفاع از سرزمین

هیچ‌کدام از منافع امام خمینی نمی‌توانست از عهد تبیین این حضور شکوهمند بر یابانیا قلمرو باشد. عرفان، فقه، بصیرت، امامان برای روحانیت شیعیه و مسیر روحانیت. حجت الاسلام حاج علی اکبری در ادامه به مقام خانواده محترم شهید اشاره می‌کند: «آن کسی که جانان داده در راه حق مانند کسی است که جان داده فرزند دادن سخت‌تر است از آنکه انسان جان خودش را بدهد. امروز ما در محضر پدران شهیدان هستیم. جمع زیادی از این عزیزان از ایثارگران و جانیان هستند.»

ایشان در بخش دیگری از صحبت‌هایشان اشاره می‌کنند که بیش از ۹۷ هزار صاعدهای انقلاب و دفاع مقدس از نچه‌های مسجدها هستند و اظهار امیدواری کردند که همه جماعات ما همچنان در وسط میدان شهیدپوری پدری تربیت انسان حضور داشته باشند. حجت الاسلام حاج علی اکبری، چند پیام از پیام‌های شهیدان برای ما می‌ماند. کار ما بر سر درنده؛ پیام این شهیدان که امروز ضیافت آنهاست. بسیاری از آنها از امامان جماعت بودند و از افتخارات و جوایز شیمه هستند. این است که می‌گویند: کاش می‌دانستیم ما در چه مرتبه‌ای هستیم؛ و چهل من المکرم.

پیام دیگر شهیدها به ما باقتضای بر جهاد اکبر است که بر عهده داریم. طرحی، مواجهه و عملیات در این جهاد اکبر که در عرصه فرهنگ، فکر، اندیشه یا کسی بر آید که شوق شهادت داشته باشد و عاشقانه در مسیر آگاهی خلق قدم بردارد. ما متن در سنگر مساجد که اصلی ترین سنگر انقلاب است. پیام دیگر شهیدها قدس شامی از کثمت و لایق و تبه و کارناوار بودن تا پای آن است. و در آخر پیام استقامت.

آینده را از مسجد بسازیم

بخش روز مسخران حجت الاسلام حاج علی اکبری، در مورد محورها و روش کار مساجد و امامان جماعت مساجد در سال آینده است و می‌گویند: «۱. برنامه‌ریزی‌های مسجدها؛ حتماً همه جماعات برای مسجد برنامه‌ریزی داشته باشند. در این کار می‌توانند از تجربیات آنها که موفق بوده‌اند استفاده کنند. ۲. دافن شور و رنگ انقلابی، نشاط انقلابی، بصیرت و لایق به مسجد. ۳. اسامی امام فاطمیه مقربان یا ایام نوروز شده. ۴. یادها مراسم قداست این ایام و توجه به پرشور بودن برنامه‌های سوگاری نمود. برنامه این ایام تجمعات تأثیر آیم تقیله توروز را بگیرد. ۵. سنت‌ها اسامی مسجدها؛ شب جمعه، ساعت هشت و سی دقیقه شب تسبیح است که زمان فوق العاده‌ای است و می‌شود استفاده زیادی کرد.»

«آقای مهندس پرورش هرقل، قلاب‌ساز مسجدهای سنجیدگی طرحی که دانش است. مسجدها خود را به یونانی شروع کارهای خوبی انجام دادند. خصوصاً در مسجدها، مسجدها سال آنکه تمام آن‌ها جمعی و مدد غایت، سال ۹۳ راه عنوان سال مسجدها کودک و نوجوانان، تمام کارهای می‌کنیم. شعار ما در سال آینده این است: آینده را از مسجد بسازیم تا آینده را فرزندمان از مسجد بسازیم. در اولین جلسات سال آینده این مورد صحبت مفصل خواهیم داشت.»

در پایان ایشان پیشنهاد کردند تا همه جماعات این موضوع را برجسته ببینند و از کسانی که در این زمینه تجربه دارند خواستند که آن تجربیات را تیت و به دیگران عرضه کنند. همچنین خواستند امامان جماعت خود را تشکر از نظر داشته باشند. این همه مسجد و مدرسه و تابستان سال آینده که فرصت خوبی برای جدی‌پدج‌هاست.

**پیام مقام معظم رهبری به نوزدهمین اجلاس نماز
مسجد، منظر آمیختگی دنیا و آخرت و پیوستگی فرد و جامعه در دیدگاه و اندیشه
مکتب اسلام است.**

مسجد ملاحفتر

آیت‌الله احمد مجتهدی تهرانی پس از گذشت سه سال از رحلت مرحوم حاج شیخ محمد حسین زاهد، همچنان به امر تدریس در مسجد مرحوم حاج سید عزیزالله واقع در بازار تهران مشغول بود تا آنکه به درخواست عدلی‌ای از علماء و مردم متدین از حضرت استاد تقاضا کردند که حوزه علمیه را به مسجد مرحوم حاج ملا جعفر منتقل کنند.

مسجد جامع بازار

مسجد جامع بازار، کهن‌سال‌ترین مسجد تهران، که حدوداً قدیمی‌ترین شهرستان آن شاید بیش از حدود هزار سال عمر دارد که به شهرستان آیت‌الله شاه‌آبادی معروف است

آیت‌الله مجتبی تهرانی از سال ۱۳۵۱ شمسی ضمن اقامهٔ جماعت در مسجد جامع بازار، جلسات اخلاقی و تفسیر برگزار می‌کردند

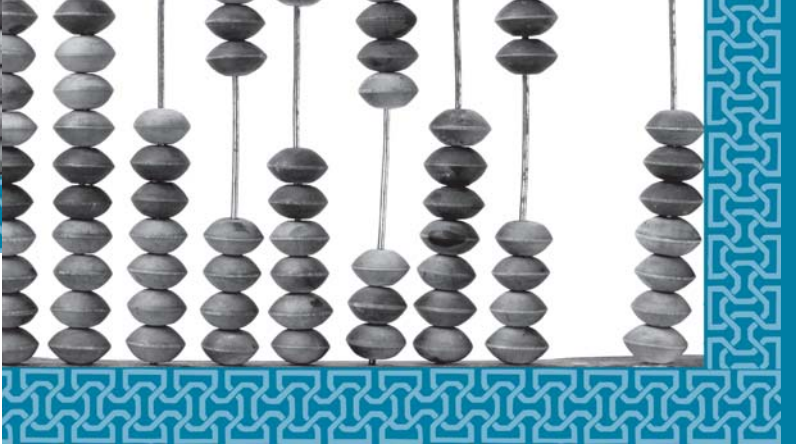
مسجد امین الدوله

حاج شیخ محمدحسین زاهد تهرانی معروف به زاهد نعت فروش که در مسجد امین‌الدوله واقع در بازار وفات کردند، بنا به درخواست اهل مسجد و محل، آیت‌الله بروجردی به آیت‌الله حقی‌شیرازی دستور دادند تا برای حل مشکلات دینی و رسیدگی به امور شرعی آن مسجد، به تهران عزیمت کنند. ایشان به تهران آمدند و تا پایان عمر به تهذیب نفس جوانان و اهل علم و طلاب و کسبه مشغول بودند.

مسجد جامع بازار

قبل از انقلاب، این مسجد بیش از پنجاه سال محل تلقین و تدریس امام‌راجل(ره) بوده است. علمای بزرگ به این مسجد عنایت داشته‌اند و مدرس خود را در شهرستان‌های آن قرار داده‌اند. برای نمونه می‌توان به حضرات آیات: «شاه‌آبادی، سید حسن رفیعی فروزینی، مسیح، سیوط الشیخ، حاج میرزا عبدالله، کمره‌ای، میرزا عبدالله سعید و حسن سعید» همچنین بسیاری از روحانیون و بزرگان حوزه، از جمله مرحوم شهید مطهری، مسجد جامع و کتابخانه‌ی آن را مأمون خود می‌دانستند و در آن حضور می‌یافتند.

محراب | میگزین مکتوب

چرتکه‌اگر افراموش نکن

به‌کوشش علی قاسمیور

با مراجعه به بافت‌های قدیمی در شهرهای برخی می‌توان دید که در گذشته در کنار بازارها مسجد یا حوزه علمیه و یا هر دوی آنها هم جزو معماری و بناهای آن بازار بوده‌است. جرای نوع معماری در آن دوره‌ها فعالیت مسجد یا بازار در این دوران و تأثیرات و خدماتی که مسجد می‌تواند در بازارها هم برای کسبه و هم برای خریداران و مراعات‌مان داشته باشد چیست؟

آقای حقیقت گواز کسبه محل

مسجد هدایت واقع در تهران جمهوری، قبل از چهارراه استانبول از آثار مرحوم هدایت (هدایت مخترالدوله) است که قدمت آن به صد سال می‌رسد. ایشان در تهران دو مسجد از خود به یادگار گذاشته‌اند یکی مسجد هدایت دروس و مسجد هدایت مخترالدوله.

شهرت این مسجد مربوط به مرحوم آیت‌الله طالقانی است. این مسجد مرکز هدایت نیروهای انقلابی و فعالیت‌های مبارزاتی ایشان در زمان شاه بود که به دلیل حضور مرحوم طالقانی زیر دین سلاوک بوده به گونه‌ای که سایر امامان علمای رژیم پهلوی در این مسجد مأمور مقیم داشت.

بعد از انقلاب با آمدن آقای تهرانی و مستقر شدن ایشان در مسجد و استقلال مردمی از ایشان و رویکرد مردمی که ایشان داشت، مسجد نه تنها از رونق نیفتاد بلکه هر رونق تر شد. از حرکت‌های آقای تهرانی در محل این بود که کسبه‌های خیلی معروفی که در آنها فعالیت کوچه‌بود در زمان شاه محل نمایش فیلم‌ها و چند همسال به بالا بود از مرحوم نفیسی خریداری کردند. سیمینا بعد از تغییر کاربری، تبدیل به باشگاه ورزشی شد. برنامه ورزش مجموعه هم به نام تماشاگر تیس شده‌است و افراد به محض شروع نماز به همراه مرئی خود در نماز جماعت شرکت می‌کنند. مسجد هیچ مبلغ و اجزای از باشگاه دریافت نمی‌کند.

باشگاه از مسیح بازمی‌شود و جمعیت جوان‌های زر می‌کار و کسبه محل در آن مشغول فعالیت‌های ورزشی هستند. یکی از زمی کاران زنده کشور هم اینجای قمار هستند. آقای علمایی با سن هفتاد سال در رشته خودشناسان جوze نوادر کشور هستند که صاحب کمربند مشکی و دان

۴۸

پایه‌های
دانشگاهی
تربیتی

هشتاد و فدراسیون جهانی می‌باشند. ایشان شخصاً مسئولیت‌ترین بچه‌ها را بر عهده دارند. از تیمان دیگر مسجد بعد از خریداری سینما، خرید یکی از قبوه‌خانه‌های بزرگ محله بود که به جای آن صندوق قرض‌الحسنه مسجد هدایت افتتاح شد که آن هم به برکت آقای تهرانی بود. بعد از افتتاح صندوق در بین کسبه‌های محل اعلام کردند آقایانی که پول فاشان زار در بانک‌های محل می‌گذارند، بیایند و آن صندوق را بیاورند و فعال کنند. مشارکت‌های این محله نوعاً اقتصادی است که مسلمانان در مسجد در محل کسبه آنها و همچنین قرار گرفتن در مرکز تهران اهمیت موضوع را بیشتر کرده‌است.

از دیگر فعالیت‌های مسجد امانداری بخش خیریه و بخش درمان است که مراعات متقدم و متفانی مسئولیت‌های مختلفی دارد برای مثال ما اینجا یک مسئول درمان داریم که فقط با ساختن یک کسبه است که به دنبال کمک‌های درمانی هستند که این هزینه‌های درمان توسط انجمن بازار تأمین می‌شود.

رعایت وقت بازارهای ما توسط انجمن بازارها مسجد و سرعت عمل آیت‌الله تهرانی در ادای نمازها به وضوح قابل مشاهده است. در این مسجد خیلی هم نماز ظهر و عصر حتی برای کفنت تسبیحات وقت کم می‌آورند. ایشان می‌گویند من موظف هستم تسبیحات اربعه کم کنم و نوم چهارم را سه بار بگویم. بله اگر شومانی رسید یک نوبت تسبیحات است. اما مسجد به محض تمام شدن آن، نماز شروع می‌شود. در کمترین زمان ممکن جمعیتی چند صد نفره که اکثر از کسبه محل هستند نماز را جماعت بچای می‌آورند و سریع به کسبه خود می‌روند. لذا حضور و سریع در مسجد برای عده زیادی از کسبه یک امر عادی شده‌است.

حجت‌الاسلام سمیع زاده

امام جماعت مسجد امام رضا (ع) واقع در چهارراه لشکر، خیابان کمالی

از عنوان مسجد معلوم و مشخص است که محل عبادت است. در بحث‌های روایی ما - حتی در قرآن - عبادت را به دو دسته تقسیم کردند: یک بخش عبادت عملی است و بخش دیگری که بخش حقیقی است بحث مادی قضیه است. اگر یک ماه روز هجری یک روز آرخش را بیاورد کات فطره بدیم؛ اگر یک سال عبادت و فعالیت می‌کنیم، یک حساب سال داریم که باید پیش مرچ تقلید و نمایندگی مرچ برپوم و محاسباتی داشته باشیم. لذا همیشه بزرگان ما مساجد را کنار بازارها بنا می‌کردند، حوزه‌های علمیه را در کنار بازار بنا می‌کردند. دمر گزای و معنوی وقتی کنار هم باشند هدایت را پوشش می‌دهند؛ یعنی هم مسجد، بازار را از بعد معنوی پوشش می‌دهد و هم بازار، مسجد را پوشش می‌دهد. این دو همیشه در حال تعامل بودند که حرکت بسیار زیاده‌اشی است. بوده‌است.

این اوقات تا می‌گویند باید مسجد کنار بازار باشد، همه فکر آخوندها و مسجد‌های خیلی زنگ می‌هستند؛ چرا که می‌روند مسجد را در چنین جاهایی بنا می‌کنند تا بتوانند بحث‌های مالی خود را تأمین کنند. در حالی که این طور نیست. قاعده بودجه‌های میشه این نوع بود است که می‌موند کمک‌های ما دوستان را در طریق علما توزیع می‌کردند و هیچ کس زیر دین کسی دیگر نمی‌رفت و همه می‌گفتند (امام جماعت) رحمت فرمودند این امام جماعت نه کسی را در نه در آمد خاصی، باید داشت که از این همین بازارها تأمین می‌شود. همان جایی که پیغمبر داشت؛ یعنی اگر یک نفر قوری به مسجد جوع می‌کرد، پیغمبر اگر می‌توانی که خود آن را تأمین می‌کردند و اگر نداشتند با هم‌راهی مردم تأمین می‌کردند. این فرد می‌فانند.

مسجد ما در حقیقت بسیار زیاده‌ای عالی با هممت دوستان مسجدی به وجود آمد؛ است که طی آن نشانه‌های جمعه دوستی است که می‌خواهند اتفاق و خیرات کنند. مبلغی را به دفتر مسجد می‌دهند و یا کسبه‌ای در بین دو نماز چار خنده می‌شود. این عمل به افراد یادآور می‌شود که صدقات خود را از طریق شخصی - یعنی از طریق دفتر مسجد - اهدا کنند. این مبلغ جمع می‌شود و قفاری که در طول هفته به مسجد جوع می‌کنند، قفاری نیز می‌شوند. در ضمن در مسجد برنامه‌ای پوششی از طریق مسجد برای کسبه محل اجرا می‌شود برای مثال با هدف برقراری ارتباط بین دوستان مسجدی، قایم‌هایی درست کرده‌ام و به هر نماز یک عدد نادیم که بر روی آن حدیث فقهی مسجد منضم می‌شود. در طی هفته کسانی که

ایا خرید به نمازهای می‌تند، می‌توانند این روایت ارمطاله کنند. از طرفی بسیاری از کسبه خود را بویعمان کرده‌است و ماهانه از سه هزار تا می‌هزار تومان اهدای می‌کنند که این مبلغ برای اموران جنبی مساجد است. می‌شود. در اصل مسجد امام رضا (ع) یک خوراک معنوی مستمر به کسبه محل مسجد است. کسبه کسب معنوی مسجد امام رضا (ع) است. است. دست کم در طول هفته یک حدیث اهدای می‌شود. طبق بروردها با احتساب یک نفر در طول هفته، حداقل ۱۰۰ تا ۱۵۰ نفر می‌توانند این روایات را در مغازه‌های بخوانند. امام رضا (ع) فرمودند شما کلام ما در مردم برسانید با یقینش کاری نداشته‌باشید؛ این اعتقاد است.

مهندس محسن آقازاده

کارشناس ارشد معماری دانشگاه تهران

دین اسلام به عنوان کامل‌ترین و روشنی‌بخش‌ترین چراغ هدایت بشر، در برگیرنده تمامی قوانین فردی و اجتماعی زندگی انسان‌هاست که توسط رسول اکرم و ائمه اطهار (ع) با نمود عملی و عینی در جوامع مسلمانان همواره ترویج و تبلیغ شده‌است. هیچ شیخ و چوچوندان که جز این راه که در تمسک به قرآن و اهل بیت پیامبر اکرم (ع) برنمیریز می‌شد، است. هیچ راه‌دیگری به سعادت جاودانه که در آن رحمت خداوند ابدی است منتخ نخواهد شد.

در این بین مسلمانان در تجلی‌بخشیدن به تمامی قوانین اسلام در مسیر تکاملی خود از دستورات قرآن کریم، اهل بیت و فقها در ظل اهل‌الکفالی الهی که جامع‌ست، تمام تلاش خود را برای عینیت‌بخشیدن به این قوانین زندگی فردی و اجتماعی خود کردند. می‌توان محکم و واضح بر این نکته تأکید کرد که همانا بالاترین نیاز فردی ارتباط با مخلوق با خالق خود است که کالبد محیطاً بر این ارتباط‌ها در مساجد که خانه‌های خداوند هستند، شکل می‌گیرد. در کنار این فردی‌ترین بعد زندگی یک مسلمان، جمعی‌ترین بخش آن، ارتباطی است که از دیرباز مسلمانان در تعاملات اقتصادی و اجتماعی با هم داشته‌اند.

چهارصد که در دستورات قرآن و اهل بیت رعایت حق الناس در تعاملات اجتماعی و اجتماعی روزانه رعایت حق اللهار جهت هدایت‌دهنده است، چرا که هر کس با لطف خداوند همواره بر زندگی هر انسانی سایه آفکنده است و طبق فرموده مولی‌المؤمنین (ع) خود شهادی اگر بلا، هر کاشکی را از شهید بنویسد جز آن‌اسی. اما سوال این است که سالم‌ترین روابط اجتماعی در جامعه تکامل یافته بشری - که همانا در قانون خداوندی مسلمانان است - چگونه میسر است، جز در سایه تقوا و ترس از عقوبت‌اللهی‌نگار بر آنجا که پای مسلمان در برابر برادر مسلمان خود در نماز لغزش است. یاد خدا هستند. از تقویت الهی دست مسلمانان را از تقویت خبیثی دلت تا ایجاد نوع تعامل برپا می‌دهد.

این روایت است که ما می‌بینیم در شکل‌گیری کالبد اولین شهرهای ما که جزو کامل‌ترین و سالم‌ترین شکل‌های زندگی اجتماعی بودند، در وقتی است که مسجد و کار خود یادآوری در کنار محل‌های شکل می‌گرفتند، ما می‌توانیم کاسب مسلمانان دست‌های خود که در قلب بازار شکل می‌گرفت، مسجد به عنوان قلب تپنده یک شهر همواره را بر اساس مستقیم یا عناصر اطراف خود از جمله بازار داشته‌است. و برای کسبه‌های ما کماکان در مره‌سرها و مسجد‌های جنب بازار، افراد را مدام به مشرف به خود و مسجد و کسبه و کار خود یادآوری می‌کرد. هر وقت صدای آذان بر ما می‌نفت، کاسب مسلمان دست از کارش برمی‌آورد و با نیاز با معبود می‌جان و دل به خانه خداوری می‌آورد. هر گمشده‌ای در فیهای بازار در پناه مسجد بازار آرام گرفته، مسیر خود را برای یافت. هر حرکت و جنبش انقلابی از مساجد بازار با ذکر «هیجات ما لله» «یا حسین» طنین بر یکباره شهر می‌انداخته‌است. هنوز پس از قرن‌ها مسجد بازار تجلی‌گاه یاد خدا برای مردم است.

۴۹

شماره ۱۷۱
شماره ۱۷۱
شماره ۱۷۱

رفتار طبیعی با طبیعت در روز طبیعت

واقعا جای تأسف داشت و دارد زمانی که (دو سال پیش) اعلام شد حجم زباله تولیدی و رها شده در مناطق حفاظت شده اطراف تهران در روز طبیعت (سیزده فروردین) بیش از شش تن بوده است و همچنین مدیر کل حفاظت از محیط زیست استان گلستان اعلام کرد میزان آلودگی، خسارت و آلودگی محیط زیست در این روز حداقل ده برابر می شود. این تنها ظاهر یک داستان غم انگیز است. زمانی که هر نیند ۲۰۰ میلیاردی جمع آوری زباله در تهران را به علاوه شیرابه‌هایی که بر آب‌های زیرزمینی تأثیر بسیار مخربی می گذارد، شاید تا حدی به زشتی کارمان پی ببریم.

هنگامی که سخن از فرهنگ و هوشت ایرانی می شود خود را در بالاترین رتبه‌های جهانی می شماریم و همچون زمانی که آمارهای تخریبی و بامصرف ما با کشورهای دیگر مقایسه می شود، باز هم در رتبه‌های برتر جهانی قرار داریم. استعداد و توانایی‌های ذاتی یک ملت از عمل ایشان مشخص است. اگر پیامبر مکرّم ﷺ نفرموده بود: «ز دین شکستن شاخه‌ای ازخت هر چه چون شکستن پال فرشتگان است» یا امیرالمؤمنین ﷺ نگفته بود: «پرهیز از قطع درختان سر سبز بر طول عمر انسان می افزاید» و یا اگر فطرت و عقل فطری هر کدام از ما اشتباه بودن این رفتار با طبیعت را درک نمی کرد، شاید برای این گونه‌ها عمل خود توجیهی داشتیم! اما الفسوس!

شمار مسجدی سال ۱۳۹۳ «مسجد کودکان و نوجوانان» است. این مسخین را چندی پیش حجت الاسلام و المسلمین حاج علی اکبری رئیس مرکز رسیدگی به امور مساجد در همایش مسناترگان جاوید اعلام کردند که اجتماع نامه جماعات مساجد کشور برای تحلیل این شمار در واقع آینده را با فرزندان مان از مسجد محقق می سازیم. پیام شمار «مسجد کودکان و نوجوانان» این است که نسل جوان ما باید مسجدا منزل دوم خود بداند و شخصیت آنها بعد از خانواده از مسجد شکل بگیرد و سپس از مدرسه.

ختمنابرای شما متولیان نشر معارف دینی در مساجد پیش آمده است که در مواجهه با نسل کودک و نوجوان مسجعی، با سبیل سوالات دینی و معرفتی و پرور و شمایند، از رسیدن به سن تکلیف و نحوه تقلید در احکام دین گرفته تا پرسش‌های اخلاقی و اعتقادی. گاهی پاسخ دادن به این پرسش‌ها سخت‌تر می شود و آن زمانی است که نیازمند دانستن احکام ویژه پسران و دختران باشیم.

اگر در پی رساندن این پرسشگران به شاهراه‌های حقیقت‌یاب باید با دوترم افزار آشنا شوید و از آنها بهره‌گیری کنید. نام این دو مجموعه هم‌داد، نرم افزار جامع «ویژه پسران» و «ویژه دختران» است. این دو نرم افزار که جداگانه منتشر شده است از بخش‌های مشترک بین پسران و دختران و مختص هر یک تشکیل شده است. این دو نرم افزار در بر دارنده بخش‌هایی همچون بلوغ، تقلید، وضو، زیر سایه حجاب، تمیم، ادعیه داستان، غسل، عبادت، اصول دین، فروع دین، حقوق والدین، اسلام‌شناسی، پرسش و پاسخ، سخنرانی، سلامتی و تغذیه، آموزش تصویری نماز است.

این دو نرم افزار شامل اخلاق اسلامی، اسلام را نگاه اسلام‌شناسان، اسلام در مقایسه با ادیان دیگر، چرا مسلمان شدم، مجموعه هشت سلسه پرسش و پاسخ اعتقادی با حضور حجت الاسلام و المسلمین محمدی، مجموعه ۲۲ جلسه سخنرانی پیرامون نماز، حقوق والدین، و منحصر نامحرمان با حضور استاد سید محمدجنتی جواری و حجت الاسلام ناصر رفیعی، هاشمی نژاد پناهان، سنه‌وی و استاد جیمپور از غدی است.

همچنین در بخش سلامتی و تغذیه این دو نرم افزار، مطالبی همچون نکات تغذیه و سلامتی از دکتر روزانه و در بخش بلوغ، مطالبی همچون نشانه‌های بلوغ، پدیده‌های جسمی، روحی، روانی، بلوغ زودرس، نیازهای غذایی، انحرافات و در بخش تقلید اصطلاحات شرعی، انواع تقلید، تقلید در احکام، مسائل تقلید، فلسفه تقلید، مجتهد و اعلم آمده است.

به فراتر از نیازهای اعتقادی دختران در بخش مجازی به نام «پرسایه حجاب» به نیازهای حجاب، احکام و دستورات دین، دیدگاه قرآن و معصومان در باره حجاب و حجاب در ادیان دیگر پرداخته شده است. همچنین اصول نماز، وضو، تیمم، غسل و صحیح خواندن بخش‌هایی از نرم افزار به صورت تصویری آموزش داده شده است. این دو نرم افزار جامع راکت نرم افزاری صافات تهیه و منتشر کرده است.

مهراب کتابخانه مسجد نرم افزارهای مسجدی

دو نرم افزار هم‌داد برای بچه‌های مسجدی

بیتان به گمنام انقلاب اسلامی

حوزه‌های علمیه محور تمدن اسلامی

نشر جایگاه حوزه علمیه از نگاه پیر انقلاب

سیدنا خدیوی

حوزه علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی توسط اتابک الله حاکمی بزوی (ره) تأسیس شد. حوزه در طول حیات کوتاه خود بر کات سیاسی با ابراهمان اورد شده است در حال معایب گذشته‌هایی نیز داشته است. در این نوشتار به کادیگاه‌های رهبر انقلاب اسلامی در ارتباط با حوزه علمیه بررسی شده است. ایشان در بسیاری از دیدارها و بیانات خود درباره نقش جایگاه حوزه علمیه صحبت کرده و از زوایای گوناگون به آن پرداخته‌اند. در اینجا به گوشه‌ای از دیدار رهنمودها اشاره می‌شود.

انسان‌سازی و بنای تمدن اسلامی

تمدن توصیف کننده فرهنگ یک ملت است. تمدن‌ها بیشتر بر فرهنگ بنا شده‌اند. تمدن یک ملت را می‌توان به‌وسیله آبیست، هنرهای تخصصی، معمار، مذهب، سازمان یافته، رسوم و سنت‌های پیچیده است. حوزه‌های علمیه که پرچم‌داران تفکر اسلامی هستند. باید در تمامی تمدن اسلامی تلاش کنند نقش که حوزه در این زمینه می‌تواند ایفا کند پرورش طالب جوان به عنوان هدایت کنندگان.

توده مردم به سمت ارتقای فرهنگ و تمدن اسلامی است که وظیفه‌های بسیار خطیر و طاقت‌فرسا است. حوزه‌های علمیه و روحانیت در این امر، حوزه‌های علمیه و روحانیت شهرستانها که با فلسفه مخالفانده معمولاً در روس فویده قرار می‌گیرند. فلسفه‌های قمار قرار گرفته‌اند. همه هستند که می‌خواهند بنای شاخک تمدن اسلامی را بالا ببرند. حوزه‌های علمیه هدایت اسلام را در مسانده تمام اسلام به با شخص در آورید و از انسان‌ها جدا کنید و آنها را به صورت استیقه می‌جاده اصلی الهی نزدیک کنید.

بناات در دیدار خطاب: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

حوزه و رشته‌های اصلی علوم اسلامی یکی از وظایف و شاید مهم‌ترین وظیفه حوزه علمیه دست‌نهایی به احکام شرعی به واسطه تلاش فقهی است. اما این وظیفه مهم نباید حوزه‌ها را از توجه به دیگر علوم و ابزارهایی که در تبیین اصول اسلامی کمک می‌کند باز دارد. مقام معظم رهبری با تأکید بر اهمیت فقه، موهوم پر جایگاه فلسفه و کلام اسلامی و تدریس آن در حوزه‌های علمیه تأکید شده‌اند. شاید تأکید ایشان ناظر به نظر برخی از بزرگان حوزه در مورد حجت یادگیری فلسفه باشد؛ چنان که کنار گذاشتن فلسفه اسلامی نه تنها

است. توجه کنده که اهمیت فقه و عظمت فقه نباید امر اغفال کند. از آنجا که مدرس فلسفه و فلسفه و علم فلسفه هر کدام از اینها مسئولیتی دارد. رشته فلسفه فقه فلسفه هم مسئولیت‌های بزرگی بر دوش دارد. اگر شما این پرچم را از زمین بکنارید، دیگرانی که اینجا صلاحیت لازم ندارند ندین پرچم را بر می‌دارند. تدریس فلسفه و دانش فلسفه می‌افتد دست کسانی که شاید صلاحیت‌های لازم را برایش نداشته باشند. امروز اگر نظام و جامعه ما از فلسفه محروم بماند، در مقابل این شهوات گوناگون، این فلسفه‌های وادعی مختلفه و لخت و بی دفاع خواهد ماند. آن چیزی که می‌تواند جواب شماها را بدهد، غالباً فقه نیست؛ علوم عقلی است؛ فقهی و کلام اینها لازم است. در حوزه اینها شاید مهمی است.

بناات در دیدار خطاب: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

«اینها فنون اصلی است؛ در کنار اینها علوم دیگری هست که باید اینها شناخته شوند. باید تأسیس شوند. علم اصول که در کنار فقه، به عنوان مقدمه لازم، به‌جای خود محفوظ است. باید علوم گوناگونی مثل حدیث و رجال و آنچه که مربوط به عقائد فیم کتاب و سنت است. شناخته شود. علاوه بر اینها باید فنون تبلیغ دین شناخته شود.»

بناات در گفتار: مباحث در دیدار خطاب: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

حوزه‌های علمیه باید در تمام حوزه‌های مختلف علمی که وابسته به تمدن دینی است، توسعه یابد. حتی دنیا باشند. در زمینه‌های علوم، امروز نیاز وجود دارد که تمام نظام اسلامی، هم در سطح کشور، هم در سطح جهان، تبیین معرفت‌شناسی اسلام، فلسفه اسلامی، سیاسی اسلام، مفاهیم فقهی و حقوقی آن که با پهاهای آن تفکر اقتصادی و سیاسی است. تفکر نظام، تجربه و تربیت، مفاهیم اخلاقی و معنوی، علم غیره، همه اینها باید توسعه یابد. فلسفه اسلامی خوب و لازم است. در مواردی مقتضای غیرت دینی هم هست؛ اما هر کات برورنه، حرکات عصبی، حرکاتی که اگر ای محبت به میان بیاید، می‌تواند این دفاع بیندینان نغان دورا با هم تقویت بگردد. مریز: من این دورا همیشه در نظر داشته‌ام.»

بناات در دیدار خطاب: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

«حزب بعدی کار وادب است. حوزه مسئله هجرت است؛ هجرت برای تعلیم و یکه‌برای عرض در میان مردم. گذشته به مابین آن کس را بر عود کردیم. مومنان و بعضی از فضایی حوزه در طرح به صورت طرح قدمانی برای هجرت آماده کردند. کسانی که در حوزه به

حذی از معرفت و آگاهی و علم می‌رسند، باید بروند به طرف جایگاه‌هایی که احتیاج به آنهاست.»

بناات در جمع‌اندیش: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

«بعضی از بزرگان هستند که اگر به شهرهای دیگر بروند، خودشان در آنجا شعاع افکند. خود بود. حتی دربار منتر آنهم چنین چیزی وجود دارد. خوب یک نفر مثل ایستاده میانی رضوان الله تعالی علیه، از کربلا که دم گوش نجف بود و مثل ایشان در نجف و کربلا تعداد زیادی بودند، یا شاید آمد مشهد و حوزه علمیه بزرگی را به وجود آورد.»

بناات در دیدار خطاب: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

«عصیت سیاسی یا غیرت دینی یکی از افتخاری که گاهی دامنگیر حوزه می‌شود برور برخی عصبیت‌های سیاسی است که متأسفانه برخی از طلاب محترم باعث آن می‌شوند. امروز این گونه حرکات و برخوردهایی که در ریشه در می‌منطق دارد، ضربه‌های سختی به حوزه وارد می‌شود. حوزه‌های علمیه که باید انرژی خود را در حفظ دین و سلامت دینی جامعه صرف کنند نباید برای این گونه حرکات، سرعت فعالیت‌های خود را کم کنند. برای اخذ خود و جامعه حاضیه‌سازی کند. «باید بگردد به سبب دینی خود مجموعه حوزه علمیه و اادان انگریست. خود و اینک که لحاظ سیاسی نیستی. خود و اینها باید همگام با سیاست‌های جامعه یعنی کسان دوست می‌دارند. حوزه علمیه را صحیحی داشته‌اند و کارهای سیاسی و سبب مشاهده خود را کم است که نگردد. حضور سیاسی، سخن سیاسی، موضع سیاسی، سیاست خوب و لازم است. در مواردی مقتضای غیرت دینی هم هست؛ اما هر کات برورنه، حرکات عصبی، حرکاتی که اگر ای محبت به میان بیاید، می‌تواند این دفاع بیندینان نغان دورا با هم تقویت بگردد. مریز: من این دورا همیشه در نظر داشته‌ام.»

بناات در دیدار خطاب: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

«از آزادی اندیشه در حوزه علمیه از ویژگی‌های بارز حوزه‌های علمیه در واقع سنست و سیره و عملی گذشته، آزادی فکر و اندیشه چه در رفتار خود چه در رفتار علیه خود آنها بوده است. این بزرگان از آنکه ای کس را بر عود کردیم. مومنان و بعضی از فضایی حوزه در طرح به صورت طرح قدمانی برای هجرت آماده کردند. کسانی که در حوزه به

بناات در دیدار خطاب: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

حوزه‌های علمیه از آزادی اندیشه در تمام حوزه‌های

دینی و معرفتی اجتناب کند.» چرا این کرسی‌های آزاداندیشی در قم تشکیل نمی‌شود؟ چاشنی‌ها دارد؟ حوزه‌های علمیه همیشه مرکز و مهد آزاداندیشی علمی بوده و هنوز که هنوز است، ما اختصاری کنیم و نظرها را نداریم در حوزه‌های علمی غیر حوزه علمیه که شاگردی‌های درس به استاد اشکال کند. برخاسته و غرض و مرض نکند. طلبه آزادانه اشکال می‌کند. هیچ ملاحظه استاد را هم نمی‌کند. استاد هم مطلقاً این رنج نمی‌برد و ناراحت نمی‌شود. این خیلی چیز مهمی است. خوب، این مال حوزه ماست. در حوزه‌های علمیه ما، بزرگانی وجود داشته‌اند که هم در فقه سلیقه‌ها و مناظر گوناگونی می‌پویند، هم در برخی از مسائل اصولی؛ فیلسوف بود، عارف بود، فقیه بود، اینها در کنار هم زندگی می‌کردند یا هم کار می‌کردند؛ سابقه حوزه‌های مایه‌چوری است.»

بناات در دیدار جمعی از استاد: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

نباید از نظر به‌خالی نوجود پیدا کرد. ایندهای جدیدی که شاید برخلاف نظر مشهور نباشند یا شاید نظر اندازی اشکال‌های اساسی باشند ولی فکر اینها در فضای علمی، باید به‌نگامه فضای باز دیگری را توسعه می‌دهد، بلکه باعث می‌شود نظر به‌ها و ایده‌های گذشته نیز برور تداوم و نوآوری چه‌باید اینها را توسعه تغییر چه پیدا کند.»

«در حوزه‌های علمیه وجود داشته‌اند. حالا یک وقت به قدر خود امواد تمدنی نمی‌شود. بنده نشود. بحث من اینست که من بنیم می‌دهم چقدر در یک بحث فقهی، حرف چندینی بگردد. بنده از طرف به این سطح می‌دهم. سیاسی، موضع سیاسی خوب و لازم است. در مواردی مقتضای غیرت دینی هم هست؛ اما هر کات برورنه، حرکات عصبی، حرکاتی که اگر ای محبت به میان بیاید، می‌تواند این دفاع بیندینان نغان دورا با هم تقویت بگردد. مریز: من این دورا همیشه در نظر داشته‌ام.»

بناات در گفتار: مباحث در دیدار خطاب: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

حوزه و فرهنگ

حوزه‌های علمیه از آزادی اندیشه در تمام حوزه‌های

بناات در گفتار: مباحث در دیدار خطاب: فضلا ما جود علمیه قم در فروردین ۱۳۰۱ شمسی

مقدمه ای بر جریان شناسی تاریخی انقلاب اسلامی

حسین مهدوی

جامعه و تاریخ دو جریان بسیار مهم در حیات انسان است که نقش بسزایی در مسامدت و شقاوت انسان دارند. انسان پیش از تولد تحت تأثیر جامعه است و جامعه نیز متأثر از تاریخ سازگان آن از گذشته‌های دور تا کنون است. گذشته، حال و آینده انسان پیوندی ناگسستنی دارند. در مراحف اسلامی، توجه ویژه‌ای به بعد اجتماعی زندگی انسان و تاریخ اسلام و جوامع و پیشین شده است؛ چراکه جامعه و تاریخ از ماسگاه انسان شناسی و کارگاه عبرت آموزی و درس آموزی است. توجه نظام به مطالعه زندگی اجتماعی و مسندت‌گویی که به منظور تفکر و تحقیق در مورد اقدامات و مواجعاتی که کرده است، نشان از اهمیت و تأثیر بسیار مهم آن در زندگی انسان دارد. از این توجه باید مابعدی کلام امیرالمؤمنین (ع) جست‌وجو کرد: «لَوْ لَمْ تُفْتَرِ بِمَا يَهْدِي خَلْقُ مَا بِي، إِنْ كُنَّا بِأَعْيُنِنَا عِبْرَتُ بَرِّ تَارِيخِ بَنِي إِسْرَائِيلَ، أَتَيْدُنَا بِرَأْسِ خَوَامِي دَانَتْ»^۱

به تاریخ دو گونه می‌توان نگریست:

۱. نگارش شفاهی و منقطع: در این نوع نگارش، تاریخ را حوادث تک‌تکه‌ای می‌بینیم که هر مقدمه دارای عبرتی خاص است که هیچ ربطی به گذشته و آینده ندارد. به عبارت دیگر در یک موقعیت و یک زاویه خاص به یک پدیده تاریخی نگاه می‌کنیم.
 ۲. نگارش جریان‌ی و متصل: در این نوع نگارش، تاریخ را تجزیه‌بای به می‌پوشیم و جریان و حوادث هر دوره‌ای را محلول در دوره پیش می‌نامیم. به بیان دیگر تاریخ یک جریان و تدریجی است و وضعیت امروز ما، نتیجه و مظهر پیشین است. برای داشتن وظیفه خود در تاریخ و شناسایی راهکار هر خود را بدین معلوم را بایدیم، به عبارت دیگر در این نگاه با بالا به یک پدیده نگاه می‌کنیم و آن را توصیف می‌کنیم. متأسفانه امروزه قلله کوهی است. اهداف و پشت‌وسعی‌های می‌بینیم و متصرف می‌کنیم. این نگاه وسیع‌تر و عمیق‌تر است. به طوری که تمام ابعاد یک چیز را می‌بینیم. پیشینه و توضیح می‌دهیم.
- با توجه به این مقدمه و شرح شفافیتی می‌توان گفت مطالعه منسب تاریخ به طور علوی و انقلاب اسلامی به مقرر خاص، بدون اتخاذ رویکرد شریع‌نشانانه دشوار است. به طوری که تاریخ به مطالعه پلانی از نردبان است که شمارش قبل و بعد آن معنی و مفهوم پیدا می‌کند. عظمت یک پدیده اجتماعی وقتی روشن‌تر می‌گردد که روند تاریخ تا زمان آن تبیین شده باشد. اما می‌توانیم چاهگاه تاریخی انقلاب اسلامی و حوادث آن را پیدا کنیم و ارتباطات جریان آن را با مسائل هر حادث تاریخی کشف کنیم. منجر به بصیرت ما نسبت به شرایطی می‌شود که در آن قرار داریم. از این طریق می‌توانیم راه آینده را هموار سازیم. از این رو در سلسله یادداشت‌هایی بر برخی جریان‌های تاریخی که در

۱. بی‌نوشته، ۱۰۰۰، مجله یادمان، ۳۱

مقبولیت خود هشتاد درصدی

فکت و گویی از یک همه‌پرسی

به‌کوشش مرضی‌نامه‌سی

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن سال ۱۳۵۷، مردم ایران در روزهای دهم و یازدهم فروردین ۱۳۵۸ با دعوت حضرت امام خمینی (ره) در همه‌پرسی (رف اندوم) حکومت جمهوری اسلامی ایران شرکت کردند. طبق اعلامیه دولت موقت، در این همه‌پرسی بیست میلیون و ۲۸۸ هزار تن (۹۸ درصد مردم) در یک حدف سلطنت و برقراری نظامی اسلامی «بله» و ۴۴۱ هزار تن «نه» گفتند. روند این شهابه‌نیز به مناسبت با حجت‌الاسلام والمسلمین خسرو نیاپناه گفت‌وگو نشستند. ایشان در سال ۱۳۴۵ در شهرستان دزفول متولد شد. در کنار درس متوسطه از سال ۱۳۴۲ تحصیلات حوزوی خود آغاز کرد. در سال ۱۳۶۸ در مقطع سطح سوم فارغ التحصیل شد. از سال ۱۳۶۸ با ورود به قم در درس خارج فقه و اصول استادی خود حضرت آیت‌علاء عظام وحید خراسانی، فاضل لنگرئی امام‌المؤمنین، ایشان در کنار درس خارج به تخصصی اسلامی‌تاریخی اشتغال داشتند و در سال ۱۳۷۴ در مقطع دکتری کلام اسلامی با نیت اول از مؤسسه امام صادق (ع) فارغ التحصیل شدند و پایان نامه خود را با عنوان «تفکرات بشری در دین» به امام‌سازند، تحصیل فیلسفه و تفسیر و دیگر ویژگی‌های تحصیلی ایشان است.

حجت‌الاسلام خسرو نیاپناه در کنار تحصیلات حوزوی و کلاسیک در سال‌های دفاع مقدس به فعالیت‌های نظامی پرداخت و در عملیات‌های مختلفی به عنوان دهبان و شرکت‌جست، نمره تلاش‌های ایشان در دوران پیش از ۲۹ کتاب و رساله در موضوعات کلامی، فلسفی، فقهی و زیستی و است.

ضمین بیان جایگاه همه‌پرسی در نظام‌های سیاسی تأثیر بر گزاری همه‌پرسی در ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی بر جمهوری اسلامی ایران بفرماید.

در رابطه با جایگاه همه‌پرسی در نظام‌های سیاسی ابتدا باید به ساختار سیاسی نظام‌های سیاسی دنیا اشاره کرد. هر دو نظام در دنیا دارای دو بعد اصلی مشروطیت و مقبولیت است. مشروطیت یک نظام در دنیا

حقیقت آن نظام صحت می‌کند؛ به این صورت که رجحان نظامی بر نظامی دیگر و یا حاکمی بر حاکمی دیگر در یک سرزمین مشخص را به دنبال دارد. از طرف دیگر هر نظام سیاسی با هر نوع مشروعیتی با این سوال روبه‌رو می‌شود که آیا مردم آن جامعه و سرزمین، نظام حاکم بر آن جامعه را پذیرفته‌اند یا خیر؟ این سوال زمانی قابل طرح است که دارای چهار کن‌شماره باشد: نظامی، جامعه، مردم و حاکمیت است که با وجود هر چهار کن‌شماره بین الملل ماهیت حقوقی آن نظام را مشخص می‌کند. بر همین اساس مردم اگر حاکمیت را نپذیرند، طبیعتاً یک کن‌شماره آن تحقق نمی‌یابد و یک نظام از لحاظ ماهیت حقوقی آسیب می‌بیند.

با توجه به اینکه هر نظام سیاسی‌ای علاوه بر مشروعیت، مقبولیت مردمی نیز لازم دارد، جمهوری اسلامی ایران نیز از این مهم مستثنا نبوده است. یکی از ارکان نظام جمهوری اسلامی ایران، جمهوریت و مردمی بودن است؛ در واقع بحث از همه‌پرسی در راستای بعد مقبولیت نظام مطرح می‌شود.

یکی از لحاظ مشروعیت، حقیقت نظام ولایت قبیله در ساختار جمهوری اسلامی توجه به توحید در ولایت که حقیقت حاکمیت از آن خوانده می‌شود، این حق را الهی اعلام می‌کند. دخالت مردم در این حق را مردمی نماند انتصابی بودن نظام حاکمی از همین اصل است. اما مقبولیت یافتن بعد مقبولیت نظام تنها با وجود مردم و پذیرفتن حکومت از جانب آنها محقق می‌شود. بنابراین همه‌پرسی جمهوری اسلامی ایران برای تحقق یکی از ارکان جمهوری اسلامی بر گزار شده است. به بیان دیگر اسلامیت حکومت جمهوری اسلامی ایران با اثبات حقیقت الهی بودن حکومت به وقوع می‌پیوندد و جمهوریت نظام سیاسی ایران با مقبولیت مردمی تحقق می‌یابد.

جریان‌های که ماز قبل انقلاب اسلامی در راه انقلاب فعالیت داشتند به نحوی که لحاظ مابعدی نیز مخالفت داشتند، در این‌ها مختلفی بودند. به طور کلی عده‌ای گرایش‌های توده‌مارکسیستی داشتند و جوانان، قانون‌های دولتی و عده‌ای گرایش‌های غربی و لیبرالی داشتند و مومل‌های الحادوی و دموکراتی را دنبال می‌کردند و طیف عظیم دیگر به رهبری حضرت امام خمینی (ره) موافق انقلابی به ولایت مطلقه قبیله در قالب جمهوری اسلامی ایران بودند. مردم برای ۹۸ درصد خود بود و جریان دیگر جوانبوری، داندان نظام جمهوری اسلامی فعالیت یافت.

گروه‌های مخالف و گزاری همه‌پرسی و جمهوری اسلامی چه کمیتایی بودند و زمینه‌های اجتماعی بر گزاری این همه‌پرسی چه ویژگی‌هایی داشتند؟

جریان‌های مخالفین اولیه‌ی قبل از انقلاب اسلامی که این نظام ولایت قبیله مخالفت خود را اعلام کردند، چند دسته عمده بودند که به طور کلی باید به دو دسته چپ و راست آنها تقسیم کنیم. جریان‌های گزایشی چپ خودشان نیز به دو دسته تقسیم می‌شدند: دسته اول گرایش‌های چپ که مشکلات صریح با این داشتند و در افریون ملت‌های می‌انگشتند. می‌توان بر سمدار این گروه از حزب توده که لحاظ اندیشه سیاسی گرایش‌های مارکسیست‌اشند معرفی کرد.

دسته دوم از چپ گراها، خود گروه‌های اسلام‌گرای چپ‌معرفی کن‌اند. این دسته‌ها در جریان چپ‌گرای خود در نظر و نظریات سیاسی خود انقلاب اندیشه را پذیرفته و معرفی کرده بودند. نظر به اسلام‌سیاسی این افراد اندیشه سوسیالیستی و مارکسیست آمیخته شده بود که شرح آن در این مختصر

نمی‌گنجد. سازمان مجاهدین خلق یا همان منافقین مدعیان اصلی این اندیشه بودند. دسته دوم از مخالفان جمهوری اسلامی ایران و طیف ولایت مطلقه قبیله، جریان راست بودند. ایشان نیز به دو طیف عمده تقسیم می‌شدند: دسته اول روشنفکران غرب‌زده بودند که از نظریه سکولاریسم سیاسی دفاع کرده، خواهان جدایی دین از سیاست بودند. طیف اول مدعیان این جریان «جهش‌میلی» بودند که بیشتر افکار زان مشروطیت و اولیان پهلوی را دنبال می‌کردند.

دسته دوم جریان راست که ماز قبل طیف مخالف جمهوری اسلامی بودند، جریان راست اسلام‌گرای بودند. این دسته نیز طیف اسلامی انقلابی بودند. در حقیقت اسلام‌گرایان راستی را دنبال کرده و شکل حکومتی لیبرال دموکرات اسلامی را خواستار بودند. در تاریخ به هر دو طیف اسلام‌گرا از

جریان‌های چپ و راست، روشنفکران دینی می‌گفتند. اگر بخواهیم نگاه به گرایش‌ها سیاسی موافقان جمهوری اسلامی پس از همه‌پرسی بیاندازیم، می‌بینیم که این افراد نیز به دو دسته راست و چپ تقسیم می‌شوند. جریان چپ از اقتصاد بسته دفاع می‌کردند و به نوعی مخالف با نظام اقتصادی سبتر مابعدی بودند. در مقابل، جریان‌های خود نیز بیشتر خواستار انزوای ملی کشور ایران بودند. جریان راست پس از انقلاب نیز طیف‌های اقتصاد‌گرا و سیاسی‌گرای بحث خصوصی بودند این نوع اقتصاد را عموماً تقویت می‌کردند. در سیاست خارجی نیز چپ کشور آمریکا و رژیم اشغالگر اسرائیل از تریا با بقیه کشورهای دنیا را باعث پیشرفت می‌دانستند و به طور کلی نگاه باز در ارتباطات سیاسی داشتند. امروزه پس از گذشت ۲۵ سال از پیروزی انقلاب جناح‌های چپ و راست ماهیت متفاوتی با جناح‌های چپ و راست اول انقلاب دارند.

ایام گزاری همه‌پرسی با شعارهای اول انقلاب یعنی بر استقلال، آزادی جمهوری اسلامی همخوانی داشت.

در جمهوری اسلامی سال ۱۳۵۸ برای فیل‌ت‌ت‌اصل نظام جمهوری اسلامی همه‌پرسی برگزار شد. بعد از فعالیت یافتن نظام جمهوری اسلامی، قانون اساسی پس از آن اصلاحیه‌های قانون اساسی می‌همه‌پرسی گذاشته شد. اصول کار قانون اساسی هر نظام سیاسی هر دولت نخواهد تغییر کند. همه‌پرسی هم‌پرسی بر گزار نمود تا جمهوریت آن نظام حقیقت یابد.

در حقیقت برای پاسخ به سوال باید جواب کاملاً مثبتی داده شود. چرا که سه شمار اصلی مردم در انقلاب اسلامی یعنی «فوق‌مخالفان»، «استقلال آزادی، جمهوری اسلامی» دقیقاً با بر گزاری همین همه‌پرسی‌ها با تحقق یافت، چرا که همه مردم از آن در راستای استقلال سیاسی خود تاره تا تأسیس خود در همه‌پرسی شرکت کرده و بعد مقبولیت خریدند. به این نظام و جمهوریت آن را با اشرکت ۹۸ درصدی خود می‌گفتند. در حقیقت در حکومت جمهوری اسلامی حکومتی مردمی در قالب مردم‌سالاری دینی این است. باید مردم اصل نظام را پذیرند تا بتوانند عبرت‌گیری خب پیدا کنند. مردم با پاسخ به «ری» ۹۸ درصد به جمهوری اسلامی رای کردند؛ مخالفان را مجبور به کنار آمدن با خواست‌هایشان کردند؛ هر چند جنبه مرور زمان و به تدریج نقض آنها در حکومت کمرنگ‌تر شد و مضامین تبدیل به دشمنان انقلاب اسلامی شدند.

**دسته دوم جریان
استقلال آزادی
جمهوری اسلامی
فوق‌مخالفان
بودند. جریان راست
دوگروه راست‌گرای
راست بودند. این
دسته نیز طیف
سیاسی‌گرای
بودند. در حقیقت
اسلام‌گرایان راستی را
خواستار بودند. در
حقیقت اسلام‌گرایان
راستی را دنبال کرده
و شکل حکومتی
لیبرال دموکرات
اسلامی را خواستار
بودند. در تاریخ به
هر دو طیف اسلام‌گرا
از جریان‌های چپ و
راست، روشنفکران
دینی می‌گفتند.**

قریبان برم خدارا یک همکار و دودو هوارا

نگاهی به هیئت‌ها و کارپران‌های هسته‌ای در دنیا می‌انوروز
حمیدرضا دبیری

پس از حادثه فوج کوشما، زاین‌رود ۵۵ نیروگاه هسته‌ای خود را تعطیل کرد. در میان کشورهای آسیای کره جنوبی ۲۱ نیروگاه بیشترین نیروگاه فعال را در آستانبارد. هند با داشتن ۲۰ نیروگاه هسته‌ای در رتبه دوم قرار دارد و پس از آن چین با سی‌هزار نیروگاه تا یونان شش، پاکستان سه و ایران با یک نیروگاه در رتبه‌های بعدی قرار دارند. البته این تعداد نیروگاه غیر از نیروگاه‌های در دست احداث و با تصمیم برای ساخت هر کدام از این کشورهاست. اما این کشورها ایست و نیروگاه‌های نامرئی و امرات و ویتنام تصمیم دارند چهار، اندونزی و عراق شانزده، روسیه پانزده، انگلستان و اردن یک نیروگاه احداث کنند.

در اروپا قرار است با داشتن ۵۷ نیروگاه، روسیه ۱۳، انگلیس نوزده، آلمان هفده، اوکراین پانزده، سوئد ده، اسپانیا هشت، بلژیک هفت، جمهوری چک شش، سوئیس پنج و...
کند

کند کتاب توجه این است که کشورهای آلمان پس از فاجعه فوج کوشما تصمیم گرفت تمام نیروگاه‌های خود را در سال ۲۰۲۲ تعطیل کند. این کشور پس از ۲۰۱۱ هشتاد و یک نیروگاه خود را تعطیل کرد. همچنین نیروگاه‌های فوج کوشما و چرنوبیل در سال ۱۹۸۶ با یک ترازی یک همپوشی، پس از آن می‌رانی آمریکا مردم به چود نیروگاه‌های هسته‌ای در جمهوری صربیه یک ترازی و نیروگاه فعال و یک نیروگاه در حال ساخت خود را تعطیل کرد. ایران به علت محرومیت از منابع دیگر انرژی بیشترین نیروگاه‌های فعال را در خود جای داده است.

ایالات متحده آمریکا با داشتن ۱۰۴ نیروگاه فعال بیش از ۱۹ درصد برق خود را به وسیله آنها تأمین می‌کند. کانادا بیش از ۶۰ درصد برق خود را به‌کار می‌برد. آمریکا شصت و یک نیروگاه هسته‌ای در اختیار دارد. همچنین از میان کشورهای آمریکا هرگز و جنوبی تنها سه کشور از اتریش، برزیل و سوئیس یک نیروگاه در حال ساخت دارند. همچنین در هند و ژاپن نیز نیروگاه هسته‌ای در دست احداث است. هر کشوری که نتواند برای رفع نیازهای خود هزینه‌های ناشی شدن انرژی خود را بپردازد، در زمینه‌های مختلف به این کشورها وابسته می‌گردد.

عامل مؤثر تکیه می‌کند. به طور قطع سوخت‌های هسته‌ای در آینده نه چندان دور تمام می‌شوند. از طرفی نیز به دلیل تولید مقدار زیادی از آلاینده‌های مختلف مانند تریت کربن و گوگرد، استفاده از انرژی هسته‌ای بهترین گزینه خواهد بود. گذشته از مباحث سیاسی و فشارهای که از سوی کشورهای مسلط طلب دنیا بر جای کلی‌تری از دست‌یابی ایران

بخش سوم

ابتدا و انتهای یک خط

کارگر با تهاجمات در تبلیغ دین
فاطمه عیویسی

ارتباطات از جمله پدیده‌هایی است که همه با آن آشنا هستیم، به آن عمل می‌کنیم، موضوع آن برای ما گریه، مخاطب و هدف آن می‌شود، با این همه نمی‌توانیم به سادگی آن را تعریف کنیم و آن را توضیح دهیم. ارتباط و علم ارتباطات اجتماعی همانند بسیاری از پدیده‌های انسانی دیگر، در فرهنگ جوامع شکل و پرورش می‌یابد و از این همین مردمان معناسازی می‌شود و خود را مورد بازبینی قرار می‌دهد. بنابراین به همان اندازه که متعلق به حوزه فرهنگ است، متعلق به حوزه معانی نیز است. این سبغی از دیگر ارتباطات مانند بسیاری از پدیده‌های اجتماعی، تحت تأثیر تحولات اجتماعی دگرگون شده است؛ البته خود نیز تحت تأثیر تحولات اجتماعی دگرگون شده است.

علت بسیاری از پدیده‌های اجتماعی، ارتباط و پیوستگی یکی از اشکال و رونق مستمر آن است که همین دگرگونی‌ها فرآورده‌های فرهنگی، در متن زمان تولید خود قرار داده می‌شود و بر حسب شرایط تاریخی خود فهم گردد. به عبارت دیگر فهم ارتباطات اجتماعی بعد از درک زمینه‌ها و عوامل دیگری همچون تحولات اجتماعی و اقتصادی است و این دو رکن در متن یک ارتباط به عنوان فرستنده، گیرنده یا بازتاب، بدون درک درستی از آن امکان ندارد. این موضوع در گفت‌وگو به طور کامل ممکن نخواهد شد. شاید یکی از دلایلی که پیامبران و امامان (علیهم‌السلام) هواره در متن موضوعات اجتماعی و در گذر مردم قرار داشتند همین موضوع باشد. مصلحت این هرچه باشد، بیشتر متن جامعه‌ای قرار داشته باشند، بیشتر و بهتر می‌توانند تبلیغ کنند.

توسیع مصلحت قبلی قرار یابد یک ارتباط ارائه و توضیحات تکوینی نیز در خصوص آن‌ها شده است. در این شماره و شماره‌های بعدی اجزای ارتباط را بررسی می‌کنیم.

ارتباطی که آغاز کننده آن پیام

عناصر اصلی یک ارتباط است. این نکته‌یاید برای یک ارتباط (مبلغ) این مدن، تحلیلگر، فرستنده، ناقد یک اثر (متن و...)، مد نظر باشد که دنبال اثرات بر جای مانده از پیام است که مقصود و هدف را در دسترس قرار می‌دهد. شناخت و بررسی دیگر اجزای ارتباط از جمله فرستنده، متن و شناختن آن در یافت بهتر پیام مباحث مرتبط با عناصر پیام است. گفتنی است این منظر مورد تأیید تمام

دانشمندان این علم نیست و برخی بخش‌های دیگر را هم مهم و غالب در ارتباط می‌دانند. فرایند ارتباط با فرستنده آن و به عبارتی آن می‌شود، با این همه نمی‌توانیم به سادگی آن را تعریف کنیم و آن را توضیح دهیم. ارتباط و علم ارتباطات اجتماعی همانند بسیاری از پدیده‌های انسانی دیگر، در فرهنگ جوامع شکل و پرورش می‌یابد و از این همین مردمان معناسازی می‌شود و خود را مورد بازبینی قرار می‌دهد. بنابراین به همان اندازه که متعلق به حوزه فرهنگ است، متعلق به حوزه معانی نیز است. این سبغی از دیگر ارتباطات مانند بسیاری از پدیده‌های اجتماعی، تحت تأثیر تحولات اجتماعی دگرگون شده است؛ البته خود نیز تحت تأثیر تحولات اجتماعی دگرگون شده است.

علت بسیاری از پدیده‌های اجتماعی، ارتباط و پیوستگی یکی از اشکال و رونق مستمر آن است که همین دگرگونی‌ها فرآورده‌های فرهنگی، در متن زمان تولید خود قرار داده می‌شود و بر حسب شرایط تاریخی خود فهم گردد. به عبارت دیگر فهم ارتباطات اجتماعی بعد از درک زمینه‌ها و عوامل دیگری همچون تحولات اجتماعی و اقتصادی است و این دو رکن در متن یک ارتباط به عنوان فرستنده، گیرنده یا بازتاب، بدون درک درستی از آن امکان ندارد. این موضوع در گفت‌وگو به طور کامل ممکن نخواهد شد. شاید یکی از دلایلی که پیامبران و امامان (علیهم‌السلام) هواره در متن موضوعات اجتماعی و در گذر مردم قرار داشتند همین موضوع باشد. مصلحت این هرچه باشد، بیشتر متن جامعه‌ای قرار داشته باشند، بیشتر و بهتر می‌توانند تبلیغ کنند.

توسیع مصلحت قبلی قرار یابد یک ارتباط ارائه و توضیحات تکوینی نیز در خصوص آن‌ها شده است. در این شماره و شماره‌های بعدی اجزای ارتباط را بررسی می‌کنیم.

ارتباطی که آغاز کننده آن پیام

عناصر اصلی یک ارتباط است. این نکته‌یاید برای یک ارتباط (مبلغ) این مدن، تحلیلگر، فرستنده، ناقد یک اثر (متن و...)، مد نظر باشد که دنبال اثرات بر جای مانده از پیام است که مقصود و هدف را در دسترس قرار می‌دهد. شناخت و بررسی دیگر اجزای ارتباط از جمله فرستنده، متن و شناختن آن در یافت بهتر پیام مباحث مرتبط با عناصر پیام است. گفتنی است این منظر مورد تأیید تمام

برخی محققان دیگر این مفهوم را در محیط اجتماعی قرار داده و آن را بر این اساس بررسی و تحلیل کرده‌اند. گفته‌اند: «در نقطه‌ای از امتداد زنجیره ارتباطات، تمامی افراد این حق را دارند تا بر اساس نیاز یا بیامی دریافت می‌نمایند. آن در ادامه ارسال نماید. البته می‌توان این پیام را همان گونه که بود ارسال کرد و اطلاع‌رسانی را آن ایجاد نمود. در هر روزی در طول زنجیره ارتباطات، ردیفی از دروازه‌ها هستند که حق دارند دروازه‌ها را روی هر پیامی که بخواهد باز کنند یا ببندند.»^۶ محققان دیگری نیز بوده‌اند که این نوع نگاه را برترایند و در پاسخ به آن گفته‌اند که هر یک از این طول زنجیره ارتباطی به طور مجزا یک فرایند ارتباطی کامل است.

نظرات و مقایسه‌های زیادی در مقوله آغاز کننده پیام و ارتباط مطرح شده است و محققان بسیاری بر نقش مسلط ارتباطات در یک فرایند تأکید نمودند و مخاطب و تمامی افراد ارتباط را منصف از اراده و تصمیم ارتباط‌گر به‌عنوان آغاز کننده ارتباط برتر می‌دانند. محققان دیگری نیز بوده‌اند که ارتباط‌گر را دارای محدودیت‌های بسیار در انجام ارتباط و ارسال پیام در نظر گرفته‌اند و حتی وی را منصف از اراده و جنبش‌های میوه‌دهنده می‌دانند. همچنین نظریه‌ها و مدل‌های دیگری در این باره آمده است. مصلحت نظر به نظریه وارد این مقوله شد و آن را مورد ارزیابی قرار داد.

در برخی از این مقوله‌ها پیام را بررسی می‌کنیم. می‌توانست:

۱. ارتباطات (interactions) و اطلاعات (information) در جامعه‌های پیشرفته
۲. تکنیک‌های ارتباطات (communication techniques) در جامعه‌های پیشرفته
۳. تکنیک‌های ارتباطات (communication techniques) در جامعه‌های پیشرفته
۴. تکنیک‌های ارتباطات (communication techniques) در جامعه‌های پیشرفته
۵. تکنیک‌های ارتباطات (communication techniques) در جامعه‌های پیشرفته
۶. تکنیک‌های ارتباطات (communication techniques) در جامعه‌های پیشرفته

۱. ارتباطات (interactions) و اطلاعات (information) در جامعه‌های پیشرفته

۲. تکنیک‌های ارتباطات (communication techniques) در جامعه‌های پیشرفته

شستمان
شماره ۱۷۱
شماره ۳

۶۱

۶۱

۶۱

۶۱

۶۱

۶۱

۶۰

۶۰

۶۰

۶۰

۶۰

۶۰

۶۰

تأثیر هنر در ارتقاء فرهنگ جامعه

احسان حدادی

ایا ما هنر چیزی می آموزیم؟ اگر چنین است، چه و چگونه؟ بسیاری معتقدند که ما باید از هنر بیاموزیم و شاید بتوان گفت تقریباً هر ناپلسوفی با این نظر موافق است اما این قضیه در حوزه فلسفه مناسطه بر انگیز است. علت آن هم این است که اصولاً پاسخ قانع کننده به پرسش هایی که به چرایی و چگونگی امور می پردازند است. اما باید گفت حتی آن کسانی که تردید دارند هنر منبع دانش باشد، مدعیان معمولاً می پذیرند که هنر منبع انگیزش است. معنی این دشوار که چیزی از جنبه شناختی منبع انگیزش باشد این است که دست کم در خوداگاه (اندیشه ها، احساسات، ادراکات و آرزوها) کنش هایی به وجود می آید. تقریباً همه می پذیرند که هنر از جنبه شناختی بر انگیزنده است؛ چرا که تأثیر می پذیرد هنر دارد و قوای آگاهی و شناخت را به فعالیت وامی دارد؛ فعالیتش جالب، نو، متحرک بخش، هیجان انگیز و متفکر بر انگیز.

فراخ از این مسئله که هنر را می توان به عنوان ابزار در نظر گرفت و یا هنر برای هنر را پذیریم، در بررسی دوره های مختلف تاریخ مشاهده می کنیم که هنر و جامعه را تطبیق نتوانستند و توسعه یافته اند. هنر با تأثیر داشته اند. منظور ما از تأثیر اثر گذاشتن، در حالت کرن اعمال نظر کرن و لحاظ کرن است. در این گفتار توجه ما جامعه کشور ایران اسلامی است. هنگامی که واژه فرهنگ را به کار می بریم، اغلب بر افروندهای متعالی روحی و ذهنی از قبیل هنر، ادبیات، همکاری، ایثار و... را در نظر داریم. مفهوم فرهنگ آن گونه که جامعه شناسان آن را به کار می برند شامل این قبیل فعالیت ها و امور بسیار دیگری است. فرهنگ به مجموعه عیش و سرور زندگی اعتدالی یک جامعه اطلاق می شود؛ چگونگی لباس پوشیدن، رسوم و ریزه جامعه در ازدواج و زندگی خانوادگی، الگوهای کار، مراسم مذهبی و سرگرمی های اوقات فراغت، همچنین کالاهایی که تولید می شود و برای مردم مهم است.

فرهنگ را می توان به لحاظ مفهومی از جامعه تمایز داد؛ اما از آنجا که تا بسیار نزدیکی بین این مفاهیم وجود دارد. جامعه به تنه و نام و این مفاهیم متعالی املا می گردد که افرادی را که دارای فرهنگ مشترکی هستند به یکدیگر مربوط می سازد. هیچ فرهنگی نمی تواند بدون جامعه وجود داشته باشد؛ همچنین هیچ جامعه ای بدون فرهنگ نیست. هنر می تواند بر شیوه های زندگی اجتماعی، اعتقادات، مذاهب، باورهای اخلاقی، عادات و آداب و رسوم، سیاست های حکم بر جامعه و در کل فرهنگ معنوی جامعه اثر گذاشت. هنر اثر قابل توجهی بر ارتقاء سطح

کیفی و رشد فرهنگی اجتماعی و حتی اقتصادی جامعه خواهد گذاشت. در سطح شخصی و افراد نیز باید گفت هویت فردی ایادگوناگونی دارد که هنر از طریق اثر گذاری بر این ایاد، سبک خاصی از زیستن را بوجود می آورد. به هر حال در جهت رسیدن به اهداف جامعه در یک بررسی اجمالی می توانیم رد پای هنر را روی پیش، گرایش، رفتارهای انسان ها نشان دهیم. اثر هنر بر جامعه و افراد جامعه، هم به صورت مستقیم است تحولاتی را در ساخت نفسانی ایجاد می کند و هم به صورت غیر مستقیم. هنر نیاز فطری بشر و جزء جدایی ناپذیر زندگی بشر است. هنر باید به شکلی ارائه گردد که کار ساز، راهگشا و روحیه دهنده باشد و برای رفیع نیاز جسمی و روحی انسان ها ایجاد نقش کننده؛ این که مشکل را برطرف کند، سنده است و آزار دهنده باشد. هنر به لحاظ فرهنگی در ترویج افکار، رفتار، ارزش ها و باورها در جامعه بسیار مؤثر است.

عمق اثر گذاری هنر بر جامعه و انسان مربوط به گرایش های افراد است. همه هنرها، بر گرایش های مخاطبان خود اثر می گذارند. گرایش های راجحانه یا نفسانی، در همه قالب های هنر حضور دارند و مخاطبان را به جهت های و بزمای سوق می دهند این گرایش ها نه تنها در کلیت هنر بلکه از هر جزء آن نیز تأثیر می پذیرند. در استفاده توجه مخاطب به یک اثر هنری، برای مثال یک نقاشی - هر دو اتفاق می افتند: هم کلیت طرحی که پیش روی او است گرایش های خاصی در فرم می سازد و هم جزئیات مختلف نقاشی چنین کاری می کند. این اثرات غیر از مفاهیمی است که منتقل می شوند و به صورت مستقیم بر جامعه و فرد تأثیر می گذارند.

تأثیر انقلاب بر هنر را هم به شکل مستقیم و غیر مستقیم می توان مشاهده کرد؛ انقلاب اسلامی ایران در نیمه مفاهیم که دارای اهمیت فراوان و غیر قابل انکاری است تأثیرات شگرفی بر هنر داشته است. مفاهیم ارزشی

و دینی حضور جدی و پررنگی در هنر انقلاب دارند؛ باید گفت انقلاب اسلامی ایران علاوه بر تأثیر در مفاهیم قابل انتقال توسط هنر، به شکل غیر مستقیم نیز در بُعد کلیت طرح و فرم یک اثر هنری نیز تأثیر داشته است. برای مثال در نقاشی، فرم طرح آثار بی مضامین انقلاب اسلامی ویژگی های منحصر به فردی باز خویش را یافته است. به همین دلیل هنر انقلابی ایران اسلامی هم به لحاظ محتوا و مفاهیم و هم به لحاظ شکل، فرم و ظاهر بسیار متفاوتی از هنر پیش از انقلاب و با سایر هنر فرهنگ ها است که تأثیر بسیار متفاوتی بر فرهنگ عمومی مردم ایران می گذارد.

عمق اثر گذاری هنر بر جامعه و انسان هر بود به گرایش های افراد است. همه هنرها بر گرایش های مخاطبان خود اثر می گذارند.

گرایش های راجحانه یا نفسانی، در همه قالب های هنر حضور دارند و مخاطبان را به جهت های و بزمای سوق می دهند این گرایش ها نه تنها در کلیت هنر بلکه از هر جزء آن نیز تأثیر می پذیرند.

شبهان فرهنگ و جامعه شماره ۱۷۱ زمستان ۱۳۹۱ ۶۳

ورود مضمون حتی شما دوست عزیز

حریم خصوصی: باید ها و نبایدها

سید رحیم الله دعایی

در روزگار ما توجه به معزلی سه نام بخش صوت، فیلم یا تصویر خصوصی و خانوادگی به تصویر شخصی از طریق انتشار در فضای وب یا روشن های دیگر که عندهای برای رسیدن به مقاصد ناچق خود آن سوس، استفاده می کنند از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است. در مواجهه با صفحات حوادث شرمناکه و اخبار جنایی سایت ها این ادعائاتی می شود این اخبار گویای مسائل باور ناپذیری در مورد اتفاقات پس برده این معزل و تهدید کننده جدی حریم خصوصی است.

فناوری ها به همان اندازه که میزان رفاه افراد را بالا می برد، مشکلاتی نیز برای افراد ایجاد می کنند؛ آنچه اهمیت بسیار دارد، حفظ حریم خصوصی و استقلال اجتماعی افراد است. امروزه از طریق انتشار یا در دسترس قرار دادن

فیلیم ها منتشر شده در اینترنت، می دی ها، پلوتوث ها، وب که خصوصی ترین روابط افراد به نمایش می گذارد و حتی می توانند به فروپاشی خانواده فریبان بینجامد. تهدیدی برای امنیت روانی تمامی افراد محسوب می شود.

شبهان فرهنگ و جامعه شماره ۱۷۱ زمستان ۱۳۹۱ ۶۳

شاعری به نام خاضع

نگاهی به اشعار نغز حضرت آیت‌الله شیخ شمس‌الدین نجفی امام‌جماعت محترم مسجد رسول اکرم علیه السلام
حمیدشهبیدی

«خاضع» تخلص وارسته و خدمتگرای است که در کنار تالش‌های علم فقهی و تفسیری، معلم هدایت مردم در مسجد رسول اکرم علیه السلام در جنوب غرب تهران است. آیت‌الله شیخ شمس‌الدین نجفی که طبع روان و ذوق سرشار ایشان مجموعه‌ای از اشعار خواندنی را در دو جلد جای داده است، یکی «جلوه‌های عشق» نام گرفته است و دیگری «نغمه‌های عشق». علاوه بر این اشعار از ایشان قصاید و قطعاتی نیز به یادگار مانده است.

جلوه‌های عشق
«جلوه‌های عشق» بخش اول از دیوان کبیر خاضع است که در حدود ۸۰۰ صفحه سامان یافته که سرشار از توحید سرایی‌ها، مناجات و راز و نیازهای عاشقانه خاضع است. ای عشرت تو سولگ جان‌ها سوداگر مقصد زرها ای جاده گات سرشت هستی فارغ از جناب و مکان‌ها ای محرم زار زاران ای سر نرفته جهان‌ها انواع قالب‌های شعری مانند قصیده، غزل، ترجیع‌بند، قطعه، مثنوی، رباعی، وختی شعر نوا! در این جلد و جلد دوم به چشم می‌خورد آنچه در این اشعار بیش از هر چیزی قابل تحسین است بیونند طریف، زیبا و با طراوت این اشعار با مفاهیم روانی و فراقی است که عطر ولایت و

حسنت را به مدام جان می‌رساند ویژگی دیگر این دیوان بی‌نویس‌های خواندنی و ارزنده‌ای است که با نظرات از ایشان سامان یافته و در جای خود اطلاعات ارزشمندی را به خواننده می‌دهد. فهرست الفبایی اشعار، فهرست اعلام، لغات و ترکیبات از محسنتان این دیوان است.

نغمه‌های عشق
«نغمه‌های عشق» خاضع با مطلقاً از «فضای الفت» آغاز می‌شود:
گرفتم از همه علقه‌ها، هوای تورا
نجستم از همه عالم به جز رضای تورا
میان می‌کند و مسجد و کنشست و به دیر
به گوش جان نسیردم مگر صدای تورا
نغمه‌های عشق مانند جلوه‌های عشق، مشحون از گوهرهای گران حکمت و آداب است. البته گویا شاعر این دیوان را با شوریده حالی بیشتری از لوزانی که کمتر شاعری به آن

پرداخته سروده است:
دیدم رخ زیباییات، بشکست سیو
چون جگر از آن ریخت چون آب وضو
کاری نتوانم کرد، چون بود قضا
نمانت نتوانم بر، با بغض گلو
دل پاره دهر جرات، رجمی بنما
با وصل همی گردد، این در زرفو
خواهد صنمی از من، دل را ببرد
چون با ملق داشت، بی‌بریدیم از او
هر گول به من دادی، مقنوم از آن
در رهن تو بگذارم، جان را به گرو
یاد تو نباشد جز با آتش جان
حرف تو نشاید گفت، در پیش عباد
بخش اول جلوه‌های عشق با این ابیات آغاز می‌شود:
آغاز صحبت منم با یاد و نام او
بسم الله است در همه عالم پیام او

با نام نامی‌اش سخنم نقش دفتر است
لطف چکامه‌ام بود از شهید جام او
خاضع چه زیبا غزل آتش جانم سراید
شبنم، نهاده بر لب گل خنده سحر
گل یافت، بر غبار چمن دوات و ظفر
دل پاره دهنده، بلبلی شوریده تاب دل
تا آمدنش کند، یک خطه‌ای نظر
عاشق کسی چو گشت مرام و پری رخا
کس راستند ز حال دل گشتگان خیر
دلاده او فتاد ز حال غم فراق
آخر کجاست رافت و آن غلب ممتبر
در سوسگ با بوی آب و آفتاب حضرت صدیقه
کبری چنین شو گوارانه سروده است:
نبرس چون شو، بر فاقمه درد آن چه گذشت
که قصه در و دیوار خانه گریان است
نبرس محسن او چه شد و چرا ایلید

این می‌حاکمه، با دادگاه پزدان است
نگوز سینه او، از چه خون چکید؟ کز آن
چو خاکبان، دل افلاکیان پریشان است
علی گرفت بدش را ز دست فرد و غریب
که جای مدفن با کتش، هنوز پنهان است
نغمه‌های عشق با این توبیتی پایان می‌یابد:
ز دیاران سخنم شیرین است
شهید نایم ز من مسکین است
شاکرم بر همه الطافش
دل خاضع به خدا خوش بین است
و بسا که همچنان ادامه یابد به زمزمه‌های
عشق و نواهای عشق بان شاه‌الله.

پی‌نوشت:
جلوه‌های عشق و نغمه‌های عشق بخش اول از دیوان کبیر خاضع اثر علامه نغز و دیوان آیت‌الله شیخ شمس‌الدین نجفی است که در جلد دوم و نواها آغاز شده است. نویسنده: حمید شهبیدی، مترجم: رسول اکرم علیه السلام در سال ۱۳۸۳ به زیر طبع آیت‌الله شاکسته جانم در بهار ۱۳۸۶ بهار زمزمه سروده است.

شبهان ▶ ایات و هنر

نقدی بر اخراجی‌ها

علی رضا بشیری

مسعود دهنمکی نیازی به معرفی ندارد. متولد ۱۳۳۸، کارگردان، روزنامه‌نگار و فعال فرهنگی است. او در ابتدای روز مشغول پیش از آنکه به ساخت آثار تصویری رویاوار و سر دیربزه نشسته باشد، شعله‌های صبح و صبح‌ها بود اولین ساخته‌های سینمایی دهنمکی اخراجی‌ها نام دارد که بعدها به دلیل آقبال مردمی این اثر از تبدیل به همه‌گانه‌ای ماندگار در سینمای ایران کرد و قبل از این فیلم دو مستند به نامهای «فقر و فحشاء» و «کلام استقلال؟ کدام پیروزی؟» را ساخته. ده نمکی بلافاصله پس از انتشار آخرین مستند خود به ساخت اخراجی‌ها روی آورد.

خلاصه داستان

مجید از جوانان حمله‌های پایین شهر تهران است. او به رسم‌الاثام محض می‌گوید و لباس می‌پوشد. مجید که به حمید سوزوکی معروف شده است سوادای عشق دخترتری را به سر دارد که پدرش را با خود زندگی می‌کند. مجید بیگانه است و شرط رضایت خود برای ازدواج مجید با دخترش را سه بار راه شدن وی عنوان نموده است. فیلم قیفا از جایی شروع می‌شود که مجید مدتی در محله نوبده و به نبدان افتاده است. اکنون که مدت حکومت خود را سپری نموده است، برای جابگر شرایط پدید

دختر به دوستش گفته است تا به همه بگوید در غیبت چند روز به‌اش به دیدار خانه خود رفته بوده است. این دروغ ناشیبه مجید و سوغات مهر و جامز مشغولش برای میرزا او را رسوا می‌کند. مجید که قافیه را از دست رفته می‌بیند این بار تصمیم می‌گیرد تا به جبهه برود و چند روزی در پشت جبهه ماند. بلکه میرزا حکم به سر به راهی او بدهد و او بتواند به وصال معشوق برسد؛ غافل از آنکه خاوند تقدیر دیگری برای او رقم زده است.

مجید تحت تأثیر فضای منوی جبهه و همد شدن با رزمندگان و مشاهده خلوص بسیجیان به خیال رزمندان می‌پوشد و در یکی از عملیات به شهادت می‌رسد.

نقدی بر اخراجی‌ها و اتفاقات داستان

مجید از تریب شخصیت داستان است. داستان تریب می‌چود یا چود اینکه اسامی متفاوت واکنش‌های متفاوتی نسبت به کنش‌های داستانی دارد. اما در حقیقت یک شخصیت دارند و فاقد شخصیت‌پردازی جداگانه هستند و بیشتر برای گرم کردن تیزر داستان و ایجاد حوادث موزی در کنار قصه اصلی وارد داستان شدند. حاجی گرینف نیز از شخصیت‌های مؤثر در طول قصه است. با توجه به واقعی بودن کنش و واکنش‌های حاجی گرینف و حضور به موقع و مؤثر وی در جای‌جای قصه به نظر می‌رسد دهنمکی در هنگام نگارش این نقش

مریوطه راهی جبهه می‌شود که بر عکس اتفاقات جبهه است و روحانیون در میان جمع بسیجیان عازم جبهه می‌شوند. نحوه پوشش روحانی داستان در جبهه نیز بر عکس معمول جبهه‌ها نشان داده شده است. در طول هشت سال دفاع مقدس روحانیان همانند دیگر رزمندگان لباس می‌پوشیدند و تنها عامه‌پس سر می‌پهاندند که آن هم نامی از کفن آنها بود. در این فیلم نگاه دوربین به منویبت جبهه مگرنگ است؛ آنه و ناهای شبانه رزمندگان، عزت کرنی‌های شب قبل از عملیات، شادای شمع اعزام به خط مقدم و اینکار عمل طوفانی رزمندگان در انشای عملیات هیچ‌یک جای در دوربین اخراجی‌های یک نداشتند. البته مغفول ماندن این نکات و نکات دیگری که ذکر آن می‌رود را باید به حساب اولین بودن این اثر گذاشت.

عزم مجید سوزوکی که اکنون حاج مجید شده است به سمت میدان مین وارد اده قاطع او و فنا کردن خود برای رستمن دیگر رزمندگان به آن سوی مرز اوجی شسته عملیات، تا آخر جدول زمانی واقعی بوده است؛ استفاده از کلمه «مزل» در ای صمازن همدین، شمرش، و بازگاری سازماندهی سازه‌های دین ایرادات دیگران و ندین ایرادات خود، دروس در موقع شجاعت مجید و اظهار شجاعت در مواقعی که دیگر نیازی به آن نیست همگی نشان از این مهم دارد. شخصیت مکمل حاجی گرینف سوزوکی است. هر آنچه که نیاز بوده در شخصیت حاجی گرینف گنجانده شده، اما به دلیل کلیشه شدن و تکرار ذکرش در حاجی گرینف رفته، در سپر میرزا گنجانده شده است.

شخصیت دیگری که در روند داستان نقش بسزایی دارد امام جماعت مسجد است. روحانی داستان بی‌شخصیت است. او در کتبشبه به نظر می‌رسد و البته نحوه بازی آقای صدیق شریف به این شکل درک مخاطبان از روحانی کمک می‌کند. اما به نظر می‌رسد این کاراکتر با واقعیت روحانیون در جنگ فاصله بسیاری دارد. در ابتدا آنچه تجسوار است نحوه انتقال کنش و واکنش‌های حاجی گرینف و حضور به موقع و مؤثر وی در جای‌جای قصه به نظر می‌رسد دهنمکی در هنگام نگارش این نقش

کنده دیگری که باید به آن اذعان کرد تصویب از جمله مجید سوزوکی با خنجر به سمت تانک است. به لحاظ نشانه‌سازی تداعی این سوزی خدا کرد. حال چگونه است که لحظاتی قبل از شهادت لبانی را که به زودی بر آب کوثر می‌رسند به نامساز می‌آید؟

پی‌نوشت:

۱. این مستند اولین مستند مسعود دهنمکی است. سوزوکی در سال ۱۳۷۸ از کشته‌شدن وی بر این خط مسعود به سمت فعالیت از امیل می‌کند و تا آنکه خود را به اطلاع می‌رساند. ۲. نام فیلم مستند به کارگردانی مسعود دهنمکی «خارجی» در سال ۱۳۷۸ به پایان رسید. در سال ۱۳۷۸ دهنمکی این فیلم را در یک شخصیت‌های نمایش گفت و گو به سرعت رفتاری اینترنت شد.

خواننده محترم!

اقدام شما در تکمیل این فرم و ارسال نظرات خود. قطعاً نشان دهنده در طریقی از نقای همه‌جانبه تشریح خواهد بود.

پستی ارسال فرم. تنها آن را از تشریح جدا کرده، بدون پاکت برسی و اسماق تمبر. در صندوق پست پیمایید.

فرم نظر سنجی

ماشنامه مسجد شماره ۱۷۱

نام و نام خانوادگی: _____
 آدرس منزل: _____
 پست الکترونیکی: _____
 مشخصات محل خدمت (مسجد): _____
 نام مسجد تحت مدیریت: _____
 آدرس پستی: _____
 تلفن تماسی: _____
 در صورتی که مسجد دارای وب سایت و یا پایگاه اطلاع رسانی مجازی است آدرس پایگاه را قید نمایید:

تهران صندوق پستی ۱۳۸۵/۱۹۷۷

پست جواب قبول

هرزینه پستی بر اساس قرارداد شماره ۱۳۱۸۹/۱۹۷ پرداخت شده است

لطفا پس از تکمیل فرم آن را به داخل صندوق پست پیمایید.

مستند شماره ۱۷۱ شماره پستی ۱۳۸۵

۱۷۱

مهرامام

علی صادقی سرشت

«سپر ما اگر می‌توانی با تفکر و تلقین، نظر خود را نسبت به همه موجودات به ویژه انسان‌ها نظر رحمت و محبت کن، مگر نه این است که

کافه موجودات از جهت عدیده که به احصا در نیاید مورد رحمت پروردگار عالمیان می‌باشند. پس آنچه و آن کس که مورد عنایت و الطاف و محبت‌های الهی است چرا مورد محبت ما نباشد؟!»

بعذر ظهیر یکی از روزها، حدود هفت یا هشت موشک به اطراف چمدان اصابت کرد. خدمت آقا رفقم و عرض کردم: «... اگر موشکی به نزدیکی‌های اینچنان (چمدان) بخورد توستفاینا! یا این بیاید و شما یک طوری بشوید چه؟» امام در پاسخ فرمودند: «والله قسم من بین خودم و آن سباهی که در سه راهیت است هیچ امتیاز و فرقی

قابل نیستیم، والله قسم اگر من کشته شوم یا او کشته شود برای من فرقی نمی‌کند». من گفتم: «ما که می‌دانیم شما این گونه هستید، اما برای مردم فرقی می‌کند». امام فرمودند: «نه، مردم باید بدانند اگر من در یک جایی بروم که بمب، پاسداران اطراف منزل مرا بکشند و مرا نکشند، دیگر به در دهری این مردم نخواهم خورد. من زمانی می‌توانم به مردم خدمت کنم که زندگی مثل زندگی مردم باشد.»

یکی از ابعاد شخصیت امام راحل اخلاق ملایم و رفتار بسیار صمیمانه و ملاطفت‌آمیز ایشان با اطرافیان است؛ به طوری که این گونه رفتار برای کسانی که ایشان را به عنوان مرد میدان علم، سیاست و مبارزه با استمگران جهان خوان می‌شناسند، تعجب برانگیز است؛ اما این واقعیتی است که سیره ایشان گواه بر آن است. کتاب «مهر امام» اثر ارزشمنی است که در سه بخش و یازده فصل تنظیم شده است. در این کتاب درباره سیره عملی زندگی مرحوم امام در زمینه‌های مختلف سلوک ایشان

مطالب ارزنده‌ای آورده شده است. برخی از عناوین این فصل‌ها عبارت‌اند از: مهرورزی در خانه؛ امام الگوی پاکیزگی و آراستگی؛ روح لطیف و ذوق هنری؛ اخلاق حسنه؛ شوق دیدار؛ مهر با بسیجیان و رزمندگان؛ مهر با شهیدان و یادگاران؛ همراهی و موااسات با مردم؛ اعتماد به مردم؛ مهر با محرومان؛ خدمت صادقانه به محرومان؛ رعایت حقوق اطرافیان؛ محبت با دیگران. همچنین در این اثر ارزشمن، بخشی از نامه‌های عاطفی مرحوم امام گردآوری شده است.

شناسنامه کتاب:

سعادتمند، رسول؛ درس‌هایی از امام؛ مهر امام؛ قم: پست‌نیم (۱۳۸۹).
ادرس ملی کتاب:
 DSR ۱۵۶/۱ ص ۷۴

پی‌نوشت:

۱. حقیقه امام ج ۱۶، ص ۲۱۷.
 ۲. به نقل از رجستان‌السلام و المسلمین سیاحند خمینی، مهر ماه، ص ۲۱۹.

ماهنامه دانشگسترش ترویجی ۷۷

سبک علمی مطالب:		ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مغز، رواق، محراب، شیستان	مغز، رواق، محراب، شیستان	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
سبک کاربردی مطالب:		ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مغز، رواق، محراب، شیستان	مغز، رواق، محراب، شیستان	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
سبک نوشتاری و ویرایش مطالب:		ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مغز، رواق، محراب، شیستان	مغز، رواق، محراب، شیستان	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
صفحه‌آرایی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟		ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مغز، رواق، محراب، شیستان	مغز، رواق، محراب، شیستان	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مطراحی روی جلد تا چه حد در رساندن پیام مجله به مخاطب مؤثر بوده‌اند؟		ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مغز، رواق، محراب، شیستان	مغز، رواق، محراب، شیستان	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مسابقه پیامکی (یا چاپزده) بهترین مقاله، بهترین طرح صفحه، بهترین تیر:		ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مغز، رواق، محراب، شیستان	مغز، رواق، محراب، شیستان	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
تنوع موضوعات و عناوین در هر سرویس:		ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مغز، رواق، محراب، شیستان	مغز، رواق، محراب، شیستان	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
برداشتن به چه موضوعاتی را در شماره بعد پیشنهاد می‌کنید:		ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی
مغز، رواق، محراب، شیستان	مغز، رواق، محراب، شیستان	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی